

***LEGISLAȚIE
ȘI
TEHNICI COMERCIALE***

Legislație și tehnici comerciale (LTC): 3(2)C /săpt. ; 2S/săpt.

Forma de evaluare: **ED (Evaluarea distribuită)**

$$N_{LTC+D} = \frac{N_{P1} + N_{P2}}{2} \cdot 60\% + N_{Sem(LTC+D)} \cdot 40\%$$

$$N_{P1} = \frac{N_{1LTC(P1)} + N_{2LTC(P1)} + N_{D(P1)}}{3} \quad N_{P2} = \frac{N_{1LTC(P2)} + N_{2LTC(P2)} + N_{D(P2)}}{3}$$

$$N_{Sem(LTC+D)} = N_{Sem(LTC)} \cdot 67\% + N_{Sem(D)} \cdot 33\%$$

✓ **Observații:**

$$N_{P1} \geq 5 \rightarrow \text{săpt. 6S (10S)} ;$$

$$N_{P2} \geq 5 \rightarrow \text{săpt. 12S (13S)} ;$$

$$N_{Sem(LTC + D)} \geq 5$$

CAP. I LEGISLAȚIE COMERCIALĂ

1.Elemente fundamentale ale Dreptului Comercial Român (DCR) și ale Codului Comercial Român (CCR)

 Documente cu caracter jurisdicțional pentru activitatea de comerț intern și internațional

- **Codul Comercial Român** , legi, decrete, norme, ordonanțe ale Guvernului
- **INCOTERMS 2000** (reglementări elaborate de Camera Internațională de Comerț de la Paris, Franța)
- **GATT** - General Agreement for Tariffs and Trade (Acordul General pentru Tarife și Comerț)
- **TWO** – Trade World Organization – 1995 (**OMC** – Organizația Mondială a Comerțului)
- Alte **organisme interne** și **internaționale**

CODUL COMERCIAL ROMÂN (Cap. II)

Cu modificările din 1895 până în prezent - adnotat și comentat

EMITENT: PARLAMENTUL ROMÂNIEI

PUBLICAT ÎN: MONITORUL OFICIAL din 10 mai 1887

Codul Comercial Român a fost promulgat prin decret la 10 mai 1887 și a intrat în vigoare la 1 septembrie 1887.

În cursul anilor, Codul Comercial Român a suferit modificări substanțiale.

*O parte din articolele abrogate au fost păstrate în text, iar pentru a evidenția faptul că sunt abrogate ele sunt marcate în text, după numărul articolului, cu "****".*

Actul abrogator este menționat la sfârșitul articolului sau seriei de articole abrogate.

De asemenea în subsolul textului sunt prezentate comentarii cu privire la acesta.

CARTEA I DESPRE COMERȚ ÎN GENERE

Titlul I DISPOZIȚIUNI GENERALE

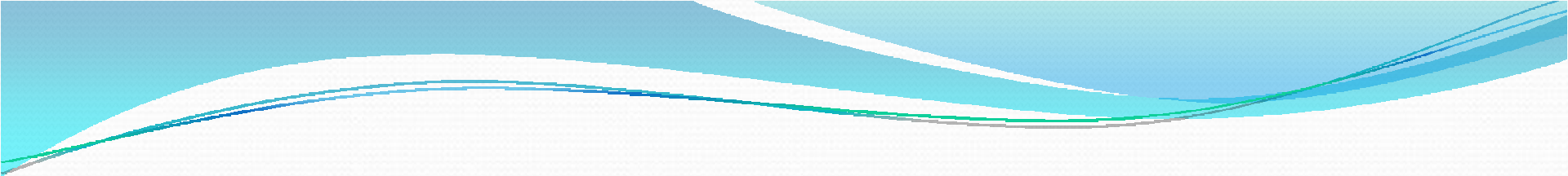
ART. 1

În comerț se aplică legea de față.

Unde ea nu dispune se aplică Codul civil.

ART. 2

Bursele, bâlciurile (iarmarocurile), târgurile, docurile și antrepozitele, precum și celelalte instituțiuni care servesc comerțului, se reglează prin legile și regulamentele lor speciale.

Titlul II

DESPRE FAPTELE DE COMERȚ

ART. 3

Legea consideră ca fapte de comerț:

1. Cumpărăturile de produse sau mărfuri spre a se revinde, fie în natură, fie după ce se vor fi lucrat sau pus în lucru, ori numai spre a se închiria; asemenea și cumpărarea spre a se revinde, de obligațiuni ale Statului sau alte titluri de credit circulând în comerț;
2. Vânzările de produse, vânzările și închirierile de mărfuri, în natură sau lucrate, și vânzările de obligațiuni ale Statului sau de alte titluri de credit circulând în comerț, când vor fi fost cumpărate cu scop de revânzare sau închiriere;
3. Contractele de report asupra obligațiunilor de Stat sau a altor titluri de credit circulând în comerț;
4. Cumpărările și vânzările de părți sau de acțiuni ale societăților comerciale;

5. Orice întreprinderi de furnituri;
6. Întreprinderile de spectacole publice;
7. Întreprinderile de comisioane, agenții și oficiuri de afaceri;
8. Întreprinderile de construcții;
9. Întreprinderile de fabrici, de manufactură și imprimerie;
10. Întreprinderile de editură, librărie și obiecte de artă, când altul decât autorul sau artistul vinde;
11. Operațiunile de bancă și schimb;
12. Operațiunile de mijlocire (samsarie) în afaceri comerciale;
13. Întreprinderile de transporturi de persoane sau de lucruri pe apă sau pe uscat;
14. Cambiile și ordinele în produse sau mărfuri;
15. Construcțiunea, cumpărarea, vânzarea și revânzarea de tot felul de vase pentru navigarea interioară și exterioară și tot ce privește la echiparea, armarea și aprovizionarea unui vas.
16. Expedițiunile maritime, închirierile de vase, împrumuturile maritime și toate contractele privitoare la comerțul de mare și la navigațiune;
17. Asigurările terestre, chiar mutuale, în contra daunelor și asupra vieții;
18. Asigurările, chiar mutuale, contra riscurilor navigațiunei;
19. Depozitele pentru cauza de comerț;
20. Depozitele în docuri și întrepozite*, precum și toate operațiunile asupra recipiselor de depozit (warante) și asupra scrisurilor de gaj, liberate de ele.

*** Termenului de "întrepozit" îi corespunde sinonimul "antrepozit", care are înțelesul de clădire pentru depozitarea mărfurilor.**

Titlul VII

DESPRE REPORT

ART. 74

Contractul de report constă în cumpărarea pe bani gata a unor titluri de credit circulând în comerț, și în revânzarea simultanee cu termen și pe un preț determinat către aceeași persoană a unor titluri de aceeași specie.

Pentru validitatea contractului este necesară predarea reală a titlurilor date în report.

Proprietatea lor se transfera la cumpărător.

Părțile pot stipula ca primele, rambursurile și dobânzile ce se vor cuveni titlurilor în termenul reportului, să rămână în profitul vânzătorului.

➔ **Contractul de report** este un **contract comercial** prin care o persoană deținătoare de **titluri de credit** care circulă în comerț, denumită **reportat**, dă în **report** (vinde temporar) aceste **titluri** unei alte persoane, denumită **reportator** (de obicei bancher), în schimbul unui preț plătit imediat (preț de report sau premiu).

➔ **Contractul de report** cuprinde o **dublă vânzare**:

- o **vânzare** ce se execută imediat, atât în privința predării **titlurilor**, cât și a prețului,
- o **revânzare cu termen** și la un preț determinat (prin același contract părțile se înțeleg ca, la un anumit termen, **reportatorul** să revândă **reportatului** titluri de credit de aceeași specie, primind prețul determinat).

ART. 4

Se socotesc, afară, de acestea, ca fapte de comerț celelalte contracte și obligațiuni ale unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă sau dacă contrariul nu rezultă din însuși actul.

ART. 5

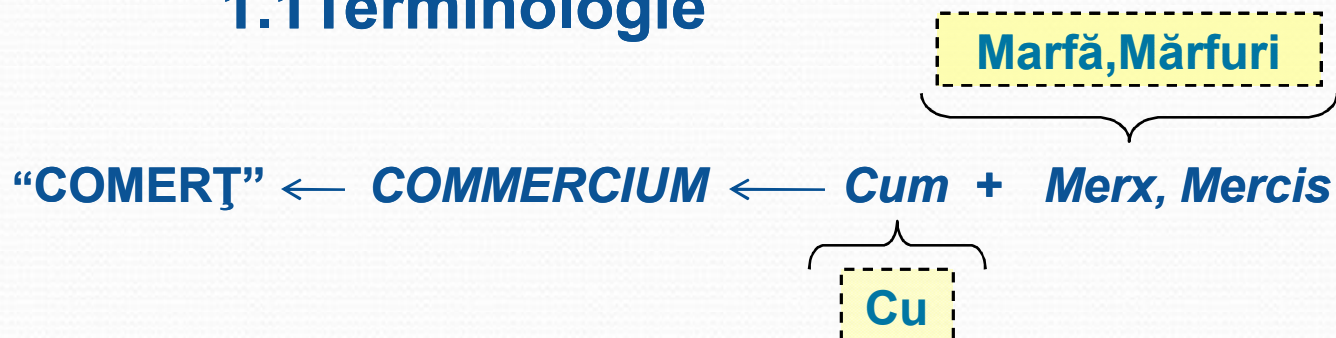
Nu se poate considera ca fapt de comerț cumpărarea de produse sau de mărfuri ce s-ar face pentru uzul sau consumația cumpărătorului, ori a familiei sale, de asemenea revânzarea acestor lucruri și nici vânzarea produselor pe care proprietarul sau cultivatorul le are după pământul său cel cultivat de dânsul.

ART. 6

Asigurările de lucruri sau stabilimente* care nu sunt obiectul comerțului și asigurările asupra vieții sunt fapte de comerț numai în ce privește pe asigurator. Contul curent și cecul nu sunt considerate ca fapte de comerț, în ce privește pe necomercianți, afară numai dacă ele n-au o cauză comercială.

*Termenul de "stabiliment" are în acest context sensul de "local, clădire".

1.1 Terminologie

a. În limbaj economic → Comerțul este activitatea care constă în cumpărarea de bunuri, servicii sau valori pentru a le revinde (transformate sau netransformate) pentru a le închiria sau pentru a ceda folosința sau avantajele lor în schimbul unui preț.

✓ **Observație:** Această definiție poate crea aparența falsă a unei activități parazitare ce se limitează la deplasarea bunurilor și valorilor create de alții fără să se adauge nimic acestora.

b. În limbaj juridic → În accepțiunea CCR, Comerțul are un înțeles mai complex deoarece acesta cuprinde și întreprinderile de producție, de servicii, operațiuni bancare precum și alte activități conexe (conform CCR, CARTEA I, TITLUL II, "Despre faptele de comerț", art. 3-6).

✓ **Observație:**

art.1, alin.1 din CCR: „**În comerț se aplică legea de față**”

Dilemă!!

art.1, alin.2 din CCR: „**Unde ea nu dispune se aplică Codul Civil**”

SOLUȚIE

Jurisprudența (totalitatea soluțiilor date de instanțele de judecată într-un anumit domeniu) a decis că atunci când **CCR** reglementează în mod complet o materie nu mai este necesar ca dispozițiile **CCR** să fie completate cu cele ale **Codului Civil**.

Exemplu: Dacă un **contract de vânzare-cumpărare** de **natură comercială** nu este reziliat pe deplin prin **art. 67 din CCR**, atunci nu îi sunt aplicabile nici dispozițiunile **art. 1370 din Codul Civil**, deoarece conform **art.1** din **CCR**, **vânzarea fiind de natură comercială**, ea trebuie să fie reglementată de dispozițiunile speciale ale **CCR**.

TITLUL VI DESPRE VÂNZARE

ART. 60 - ART. 73

ART. 67

Când, mai înainte de expirarea termenului fixat pentru executarea convențiunei, una din părți a oferit celeilalte predarea lucrului vândut sau plata prețului, și aceasta nu-și îndeplinește la termenul fixat obligațiunea sa, atunci condițiunea rezolutorie se împlinește de drept în favoarea părții care își executase obligațiunea sa.

În lipsa de asemenea oferte sau stipulațiuni exprese, rezilierea contractului se reglează după dispozițiunile codului civil, privitoare la condițiunea rezolutorie tacită.

În amândouă cazurile cel în culpă răspunde de daunele interese cauzate.

1. 2 Domeniul DCR

Conform **CCR**, **CARTEA I, TITLUL II**, “*Despre faptele de comerț*”, art. 3-6 și **CARTEA I, TITLUL III**, “*Despre comercianți*”, art. 7-9, **Domeniul DCR**, ca ramură a **Dreptului Privat**, cuprinde:

➡ **normele legale** care reglementează actele și faptele de comerț;

➡ **statutul juridic** al comerciantului.

✓ **Observație:**

Instituirea de **norme legale speciale** pentru **activitatea comercială** decurge din **legile economice obiective** care o guvernează:

TITLUL III DESPRE COMERCIANȚI

ART. 7 - ART. 21

ART. 7

Sunt comercianți aceia care fac fapte de comerț, având comerțul ca o profesiune obișnuită, și societățile comerciale.

ART. 8

Statul, județul și comuna nu pot avea calitatea de comercianți.

ART. 9

Orice persoană care într-un chip accidental face o operațiune de comerț, nu poate fi considerată ca comerciant, ea este însă supusă legilor și jurisdicțiunii comerciale pentru toate contestațiunile ce se pot ridica din această operațiune.

a. Rapiditatea

- ➔ **Rapiditatea** încheierii și executării tranzacțiilor comerciale este **esența** comerțului.
- ➔ Mărfurile trebuie să circule **cât mai rapid** datorită caracterului lor perisabil și al fluctuațiilor prețurilor și valutelor.

Din aceste motive:

- ➔ Se introduc mecanisme pentru **nașterea, transmiterea și stingerea obligațiilor** (efectele de comerț, contul curent etc);
- ➔ Se utilizează pe scară largă **transferul electronic de fonduri, cardurile bancare**;
- ➔ Se uzează de procedee rapide pentru **executarea silită a obligațiilor asumate** (de ex. **gajul comercial**);
- ➔ Se uzează de **termene de prescripție mai scurte**;
- ➔ Se uzează de **arbitraj** în caz de **litigiu**;
- ➔ Se simplifică la maximum **formalitățile de încheiere a contractelor**.

b. Punctualitatea

- ➡ Rapiditatea nu poate fi asigurată fără **punctualitate**.
- ➡ Obligațiile asumate se execută **la scadență** (nici mai devreme nici mai târziu).
- ➡ **Termenul stipulat** pentru executarea obligațiilor poate fi esențial, cu consecința rezoluției convenției (*conform art. 69 din CCR*).

Din aceste motive, de exemplu:

- ➡ Judecătorul nu poate acorda **termen de grație** (art. 44 din CCR: “În obligațiunile comerciale, judecătorul nu poate acorda termenul de grație permis de art. 1021 din Codul Civil”) iar **dobânda** curge de drept din ziua când datoria este **exigibilă** (art 43 din CCR), iar plata **cambiei** făcută anticipat față de **scadență** este pe riscul **trasului** (art.44 alin.2, Legea 58/1934 cu modificări).

TITLUL VI DESPRE VÂNZARE

ART. 60 - ART. 73

ART. 69

Dacă termenul stipulat într-un contract de vânzarea unui lucru mobil este esențial naturii operațiunii, partea care voiește executarea convenției, fără să țină seama de expirarea termenului stipulat în favoarea sa, trebuie să încunoștințeze pe cealaltă parte, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului.

Chiar în acest caz vânzarea lucrului nu se poate face decât a doua zi după încunoștințare.

c. Creditul reciproc

- ➔ Un comerciant are nevoie de timp pentru a se achita de obligațiile asumate. *De multe el se obligă să dea ce nu are încă, dar va avea la scadență.*
- ➔ *Creditul comercial* apare sub forma încrederii în capacitatea de a-și executa la scadență obligația asumată.
- ➔ *Creditul* poate fi acordat de societățile bancare agenților economici pentru finanțarea operațiunilor comerciale, de producție, distribuției sau serviciilor.

d. Securitatea

- ➔ **Securitatea creanțelor** este o necesitate care decurge firesc din *credit* (“creanță” = dreptul unei persoane de a cere debitorului să-i dea, să-i facă etc).
- ➔ Facilitatea acordării creditului implică o **protecție sporită** față de pericolul neexecutării la scadență.

Din aceste motive, de exemplu:

- ➔ **Neachitarea datoriei către bancă** la scadență este reglementată prin **Legea 85/2006 privind procedura insolvenței**, care stabilește **garanțiile personale**;
- ➔ Art. 42 din CCR **obligă codebitorii solidar cu debitorul** iar **executarea silită** devine **colectivă** în cazul neplății (în cazul **incapacității de plată** a debitorului);
- ➔ Art. 46-55 din CCR **facilitează dovada obligației debitorului**;
- ➔ Art. 482 din CCR (abrogat prin Legea 99/1999, TITLUL VI, “Regimul juridic al garanțiilor reale mobiliare”, publicată în M. Of. Partea I Nr. 263/27 mai 1999), **instituie procedurile simple și rapide** pentru **valorificarea garanțiilor mobiliare**.

Reglementările prezentate anterior fac necesară o delimitare cât mai precisă a **obligațiilor comerciale** față de **obligațiile civile**. Această delimitare se realizează cu ajutorul a două criterii:

➡ Criteriul obiectiv

(Criteriul de determinare a comercialității obligațiilor comerciale)

➡ Acest criteriu constă în **descrierea laturii obiective a faptelor și actelor de comerț** (conform art. 3,5,6 din CCR)

➡ Criteriul subiectiv

➡ Acest criteriu constă în **instituirea prezumției că obligațiile unui comerciant sunt comerciale** (conform art. 4 din CCR).

➡ Acest criteriu are un **caracter complementar** față de primul și urmărește preponderent **facilitarea probei caracterului comercial al unei obligații**.

✓ **Observații:**

Cele două criterii servesc împreună la delimitarea domeniului specific al DCR.

Considerat izolat (separat), fiecare criteriu este insuficient și imprecis.

De exemplu:

- ➡ **Criteriul obiectiv** nu oferă satisfacție în cazul actelor de uz frecvent cum ar fi: vânzare, închiriere, mandat, depozit, cont curent etc, care pot fi sau **comerciale** sau **civile** în raport cu natura activității economice în care sunt integrate. Astfel, în cele din urmă **caracterul comercial al obligațiilor** care rezultă din ele va fi determinat cu ajutorul **criteriului subiectiv**
- ➡ **Criteriul subiectiv** este imprecis pentru că **nu toate obligațiile asumate de comerciant sunt comerciale** (conform art.4,5 din CCR)
- ➡ Lucrurile se pot complica în sensul că delimitarea scoate în evidență că unele acte sunt comerciale doar pentru una din părți (conform art.6 din CCR), dar și atunci toți contractanții sunt supuși, în ceea ce privește aceste acte, legii comerciale (conform art. 56 din CCR), în afară de cazurile în care legea ar dispune altfel (conform art. 42, alin. 3 din CCR)

TITLUL V

DESPRE OBLIGAȚIUNILE COMERCIALE ÎN GENERAL

ART. 35 – ART. 59

ART. 42

În obligațiunile comerciale codebitorii sunt ținute solidaricește, afară de stipulațiune contrarie.

Aceeași presumpțiune există și contra fidejutorului, chiar necomerciant, care garantează o obligațiune comercială.

Ea nu se aplică și la necomercianți pentru operațiuni care, încât îi privește, nu sunt fapte de comerț.

ART. 56

Dacă un act este comercial numai pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși, încât privește acest act, legii comerciale, afară de dispozițiile privitoare la persoana chiar a comercianților și de cazurile în care legea ar dispune altfel.

CONTRACT DE FIDEJUSIUNE

Art. 1. PĂRȚILE

DI. /D-na, domiciliat(a) în, str. nr., posesor al B.I./C.I. cu seria, nr., în calitate de debitor al obligației principale.

DI. /D-na, domiciliat(a) în, str. nr., posesor al B.I./C.I. cu seria, nr., în calitate de creditor al obligației principale.

DI. /D-na, domiciliat(a) în, str. nr., posesor al B.I./C.I. cu seria, nr., în calitate de fidejutor.

Art. 2. OBIECTUL CONTRACTULUI

Fidejutorul garantează executarea de către debitor a obligației sale de a restitui creditorului suma de bani împrumutată în baza contractului de împrumut nr. din data de, intervenit între creditor și debitorul obligației principale.

Art. 3. DREPTURILE CREDITORULUI

Creditorul obligației principale are dreptul ca în cazul neexecutării obligației principale de către debitor, să urmărească direct pe fidejutor pentru executarea creanței.

Art. 4. DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE FIDEJUSORULUI

Drepturile fidejutorului sunt:

- de a invoca beneficiul de discuțiune;
- de a invoca beneficiul de diviziune;
- de a se promova acțiune în regres împotriva debitorului principal pentru plata sumelor avansate în vederea stingerii obligației principale, pentru cheltuielile efectuate după notificarea debitorului și pentru dobânzile la sumele plătite creditorului.

Fidejutorul are obligația de a executa întocmai obligația asumată de debitorul principal, în cazul în care acesta nu își execută obligația asumată.

1.3 Afirmarea existenței DCR

- ➡ Afirmarea **DC (DCR)** a fost și este un subiect controversat pe plan național și internațional.
- ➡ Se constată **lacune** privind reglementările legislației comerciale.
- ➡ Se constată o tendință a **Dreptului Civil** de a împrumuta unele instituții specifice **Dreptului Comercial** iar, pe de altă parte, **Dreptul Comercial** se sprijină pe unele teorii ale **Dreptului Civil**,
- ➡ de exemplu: **Teoria Generală a Obligațiilor și Patrimoniului** în care obligația, în sensul raportului juridic civil, se referă la faptul că, **creditorul** are dreptul să-i pretindă **debitorului** să-i dea, să-i facă sau să nu-i dea, să nu-i facă, iar **patrimoniul** se referă la totalitatea drepturilor unei persoane fizice sau juridice (evaluabile în bani sau bunuri).

✓ **Observații:**

Există păreri că **Dreptul Comercial nu reprezintă un ansamblu de norme coerente și coordonate**, existând doar câteva **principii derogatoare** față de **Dreptul Civil**

De exemplu: *art. 42 CCR* → solidaritatea codebitorilor, *art. 44 CCR* → neacordarea termenelor de grație, *art. 45-55 CCR* → libertatea probațiunii).

Se pune problema că DCR este format dintr-un **mozaic de instituții comerciale**: actele de comerț (sau/și faptele de comerț), Dreptul SC, Dreptul Bancar, Dreptul Cambial, Dreptul Concurenței, etc. care **nu sunt interdependente** și a căror totalitate **este o juxtapunere și nu un ansamblu coerent**.

Există păreri care aduc *argumente* în sprijinul tezei *unității DCR*:

- ➡ ***Necesitatea unei egale protecții a necomercianților*** ca o compensare pentru neajunsul de a fi supuși legislației comerciale atunci când încheie acte juridice cu comercianții.
- ➡ ***Evitarea dificultăților de calificare a naturii juridice a unor obligații*** ca fiind *civile* sau *comerciale* cu consecința supunerii lor unui regim juridic mai riguros.
- ➡ ***Posibilitatea de a extinde și asupra necomercianților beneficiul*** unor norme de drept comercial.

Majoritatea părerilor consideră că **DCR** s-a format ca **răspuns necesar** la cerințele specifice activității comerciale, cu următoare **argumente**:

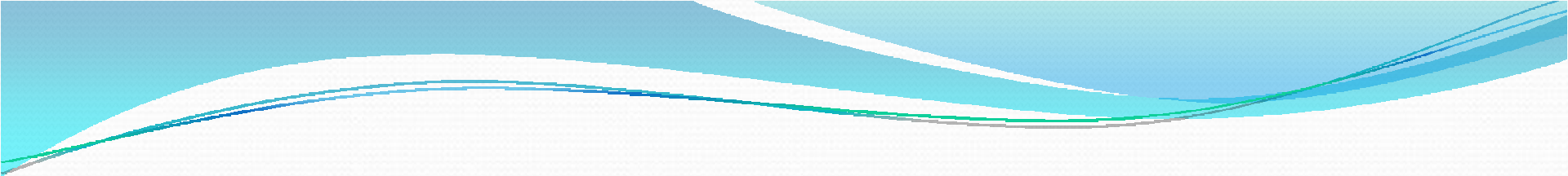
- ➡ **Aplicarea și față de necomercianți a legii comerciale în cazul actelor mixte** (pentru a reglementa unitar raportul comercial la care participă și necomercianți).
- ➡ Dificultățile generate de diviziunea **Dreptului** în mai multe ramuri pot fi depășite prin aplicarea celor două criterii ale comercialității (**criteriul obiectiv** + **criteriul subiectiv**).

1.4 Esența DCR

*Dreptul Comercial este în **esența** sa un **Drept dinamic**,
eficace și supus influențelor internaționale*

Dinamismul DCR

- ➡ **Dinamismul DCR** este imprimat de schimbările rapide ce se produc în activitatea economică
- ➡ “**Motorul**” dezvoltării DCR este **practica relațiilor comerciale** și nu **doctrina** sau **activitatea legislativă**
- ➡ Noile norme ce reglementează **aspectele relațiilor comerciale** sunt elaborate sub presiunea **cerințelor obiective** ale practicii comerciale

Eficacitatea DCR

Eficacitatea DCR pornește de la ideea că **viața economică** reclamă **soluții viabile și sigure**.

➡ **Spiritul moral al comerțului mondial** domină atât **raporturile juridice civile** (executarea cu bună credință a obligațiilor asumate, respectarea drepturilor partenerilor) cât și **raporturile contractuale** (preocuparea pentru eficiență, libera concurență, repartizarea echitabilă a riscului).

DCR este supus influențelor internaționale

➡ Practica raporturilor comerciale interne și jurisprudența națională trebuie armonizate pe baza unor **“importuri juridice”**.

1.5 Poziția DCR în sistemul Dreptului Național Român

a. DCR în raport cu Dreptul Civil

Raportul între **DCR** și **Dreptul Civil** rezultă din termenii art.1 din CCR

- ➔ **Dreptul Civil** este **Dreptul Comun** față de **DCR**.
- ➔ **Raporturile juridice** născute din **faptele de comerț** sunt guvernate de **CCR** și celelalte reglementări în domeniul comercial iar în măsura în care **legislația comercială** nu ar oferi o **normă specială**, se vor aplica **normele Codului Civil** și ale **legislației civile**.

✓ **Observație:**

- ➔ O relație similară există între **Codul de Procedură Civilă** și **CCR**. Astfel conform art. 893 din CCR: “ **Chiar când actul este comercial pentru una din părți, acțiunile ce derivă din el sunt de competența jurisdicției comerciale**”

b. DCR în raport cu Dreptul Comerțului internațional

Dreptul Comerțului Internațional studiază ***raporturile juridice comerciale*** la care participă ***persoane străine***.

- ➡ Aceste raporturi sunt guvernate tot de **CCR**, dacă părțile aleg **legea română**.
- ➡ **Dreptul Comerțului Internațional** apare ca un **Drept Special** față de **Dreptul Comerțului** statului respectiv .

c. DCR în raport cu Dreptul Administrativ

Dreptul Administrativ acționează asupra **activității comerciale** cu **jurisdicția** sa în temeiul unor reglementări legale bazate pe normele constituționale (art.134, alin. 1 și 2 din Constituția României)

Jurisdicție → *totalitatea organelor de judecată de același grad și competență de a soluționa o anumită categorie de litigii.*

Art.134 din Constituția României

✚ **alin.1** → **"Economia României este economie de piață"**

✚ **alin.2** → **"Statul trebuie să asigure":**

❖ **libertatea comerțului, protecția concurenței loiale, crearea cadrului favorabil pentru valorificarea tuturor societăților de producție**

❖ **protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară"**

În acest sens **Curtea Constituțională** a hotărât că **obligația Statului Român** de a asigura **libertatea comerțului** nu înseamnă **consacrarea** prin **legea fundamentală a controlului total al Statului Român** asupra modului în care se desfășoară **activitățile comerciale**.

Totuși **Statul Român** este în măsură să introducă, **prin mijloace legale, mecanisme financiare și juridice** pentru **buna funcționare a economiei (deci inclusiv a comerțului)**

Exemple:

- Camerele de Comerț, Industrie și Agricultură;
- Bursele de Valori;
- Bursele de Mărfuri;
- disciplina contractuală;
- dobândirea și pierderea calității de comerciant;
- investițiile străine.

d. DCR în raport cu Legislația fiscală

Impactul **Legislației fiscale** în **activitatea comercială** este foarte important, astfel:

- ➔ Profitul comercianților este **impozitat direct**;
- ➔ Operațiunile comerciale, livrările, prestările de servicii sunt **impozitate indirect prin TVA**;
- ➔ Importurile se supun **Taxelor Vamale**.

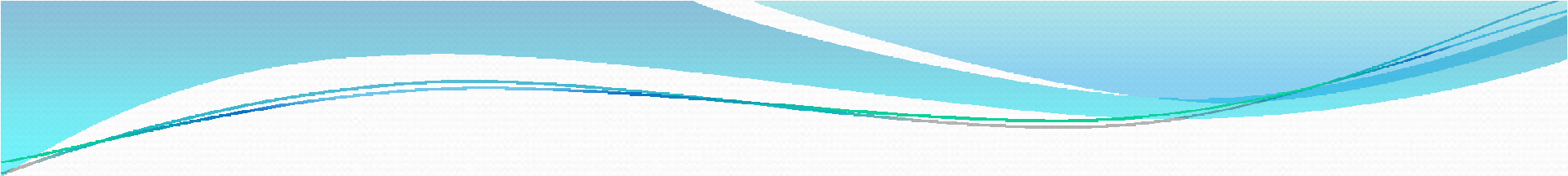
e. DCR în raport cu Legislația penală

Legislația penală concură la respectarea **normelor legale** privind **activitatea comercială**, unele legi consacrate **activității comerciale** cuprinzând și **dispoziții penale** (Exemplu: Legea Societăților Comerciale 31/1990 actualizată în iulie 2007, cu Legea 441/2006, Legea 85/2006. Decizia XXII/20.11.2006 și OUG 82/2007)

CAP.III ASPECTE COMERCIALE ALE RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE

3.1 Diviziunea internațională a muncii

- ➔ *Diviziunea internațională a muncii* stă la *baza schimburilor comerciale internaționale* și se manifestă sub *diverse forme* funcție de mutațiile care au loc în *economia mondială*;
- ➔ *Elementul fundamental al diviziunii internaționale a muncii* este *specializarea în producția de bunuri*;
- ➔ Inițial *cooperarea* și *specializarea* au vizat *producția de bunuri*, în timp acestea s-au extins și asupra *serviciilor*
- ➔ În prezent, *diviziunea internațională a muncii* apare ca o *categorie economică* definită prin *ansamblul relațiilor interstatale în procesul de cooperare internațională pe bază de specializare în domeniile economic, social și politic*

➡ Sub incidența **specializării** și **cooperării** se află sectoarele de bază ale economiei:

+ Sectorul industrial (primar)

+ Sectorul agricol (secundar)

+ Sectorul serviciilor (terțiar)

➡ Factorii obiectivi care stau la baza **diviziunii internaționale a muncii** sunt:

1. Cultura → fundamentul gândirii, simțămintelor, acțiunilor individuale, organizaționale și naționale;

- ➔ În acest sens, **cultura** este abordată ca o **programare mentală colectivă** prin care **membrii unui grup** se deosebesc de cei ai **altui grup**
- ➔ Tot în acest sens, **cultura** este înțeleasă ca și **totalitatea influențelor de instruire, educație create de mediul de viață precum și tot ceea ce acumulează un individ de la naștere până la momentul în care este pus să răspundă prin atitudine, mentalitate, comportament la stimulii economici, sociali și politici**

2. Neuniformitatea resurselor materiale naturale și a forței de muncă în lume;

3. Diferențele climatice și de sol între zonele geografice;

4. Evoluțiile inegale între state din punct de vedere al progresului tehnic și al forțelor de producție (funcție de zonă, „cultură”, etc).

3.1.1 Comerțul internațional

- ➡ **Comerțul internațional** include *totalitatea schimburilor de bunuri și servicii* dintre *două sau mai multe state*. În caz că *toate statele lumii* participă la aceste schimburi → „**Comerț mondial**”
- ➡ **Comerțul internațional** privit prin prisma unui singur stat se numește „**Comerț Exterior**”
- ➡ Orice „**Comerț Exterior**” este alcătuit din **export**, **import**, **reexport** și **comerț de tranzit**

- ➔ **Export** → activitatea desfășurată de **persoane fizice** sau **juridice autorizate** pentru **vânzarea** produselor și serviciilor unui stat în alt stat.
- ➔ **Import** → activitatea desfășurată de **persoane fizice** sau **juridice autorizate** pentru **cumpărarea** produselor și serviciilor unui stat în alt stat.
- ➔ **Reexport** → activitatea desfășurată de **persoane fizice** sau **juridice autorizate** de a **cumpăra** mărfuri din diferite state și de a le **revinde** în alte state (direct sau prin prelucrare, reasamblare, recondiționare, etc).
- ➔ **Comerțul de tranzit** → activitatea desfășurată de **persoane fizice** sau **juridice autorizate** pentru **transportul** mărfurilor străine pe teritoriul național și **depozitarea lor temporară** în condiții de securitate (*Tranzitul* → „Comerț invizibil”)

3.1.2 Piața mondială

Piața mondială este o **categorie economică a producției de mărfuri** care se poate defini în două sensuri:

- ➡ prin **totalitatea tranzacțiilor de afaceri** dintre statele lumii în contextul **diviziunii internaționale a muncii** și a **confruntării** dintre **cerere** și **ofertă**;
- ➡ prin **locul tranzacțiilor de afaceri internaționale** în care se întâlnesc **cererile** și **oferțele** de **produse**, **valori** și **servicii** din diferite state

✓ *Observații:*

- ✓ Se mai folosește și termenul de ***piață externă*** în loc de ***piață mondială***;
- ✓ Funcție de ***obiectul tranzacțiilor de afaceri***, ***piața mondială*** se împarte în: ***piața de mărfuri***, ***piața financiar-valutară***, ***piața serviciilor***, ***piața muncii***;
- ✓ La rândul lor acestea se pot grupa în ***piețe caracteristice*** și ***piețe necaracteristice***;
- ✓ ***Piețele caracteristice*** pot fi ***accesibile*** sau ***inaccesibile***

A. Piața mondială caracteristică

- ➔ **Piața mondială caracteristică** este o **piață principală, reprezentativă** pe care se încheie un **volum important de tranzacții**;
- ➔ Aceste **tranzacții** se încheie **continuu** pentru o **marfă** sau o **grupă de mărfuri** din **aceeași categorie merceologică**

+ **Merceologia** → disciplină care studiază proprietățile fizico-chimice ale mărfurilor în vederea stabilirii calității lor, a condițiilor de păstrare, a condițiilor de transport, etc

✓ *Observații:*

- ✓ în mod obișnuit **piețele mondiale specifice** sunt organizate în anumite **zone** sau **centre economice** bazate pe *tradiție* sau *concentrări de resurse* în zonă;
- ✓ **piața mondială caracteristică reprezentativă** este o **piață de referință** pe care se formează **prețurile mondiale** care servesc ca **etalon** în **negocierea tranzacțiilor de mărfuri** și pentru activitatea **burselor de mărfuri**;
- ✓ pentru **un produs** pot exista *mai multe* **piețe caracteristice**, lucru care este **în avantajul activităților comerciale**, făcându-le **accesibile** având în vedere *distanțele mari* față de *consumatori* (sau interdicțiile guvernamentale, blocaje economice, război, etc).

B. Piața produselor de bază

➡ **Piața produselor de bază** este o piață pe care se *tranzacționează* materii prime, semifabricate, combustibili, piese de schimb etc. (sunt specializate pe *produse individuale* sau *grupe de produse*)

✓ **Observații:**

- ✓ aceste **piețe** se creează în **centre de producție** (în apropierea acestora) sau în **centre comerciale** sprijinite de **centrelor de producție** din apropiere
- ✓ în apropierea marilor *centre urbane* din *țările dezvoltate* se organizează „**centre satelit**” ale acestor **piețe**

C. Piața mondială a serviciilor

➔ **Piața mondială a serviciilor** este o **categorie economică** ce se referă la **totalitatea relațiilor, tranzacțiilor și schimburilor de servicii** dintre toate țările lumii în **confruntarea** dintre **cerere și ofertă** și care se bazează pe **legile** ce guvernează **comerțul mondial**

✓ **Observații:**

- ✓ această **pieță** s-a dezvoltat rapid în ultimii ani în special odată cu apariția **societăților transnaționale**
- ✓ prestările de servicii se referă la:
 - operațiuni post vânzare: service, întreținere, reparații
 - servicii în domeniul telecomunicațiilor și poștei
 - servicii în domeniul transporturilor
 - servicii financiar-bancare
 - servicii comerciale de intermediere
 - servicii de publicitate comercială
 - asistență tehnică, consulting, expertiză
 - licențe, brevete, know-how
 - servicii de credit și împrumut
 - închirieri de mașini și utilaje

D. Piața financiară

- ➔ **Piața financiară** este piața care privește **mișcarea capitalurilor** pe **termen lung și scurt, locul de întâlnire** dintre **ofertă și cerere** în funcție de un **preț**, respectiv **locul** unde se încheie **tranzacții financiar-valutare**, care constau din **împrumuturi** și **primiri de împrumuturi**
- ➔ **Piața financiară** este reprezentată de **marile bănci** și de **instituțiile financiare** ce reunesc **economiile** și **capitalurile financiare** situate în principalele centre comerciale și industriale (tot aici se includ BM, FMI, BIRD etc.)

➡ Există două feluri de piețe financiare:

⇒ **Piața monetară** → credite pe termen scurt

⇒ **Piața creditelor pe termen lung**

✓ **Observații:**

✓ în **relațiile de comerț internațional**, **piața financiară** este o **piață valutară** pe care se **negociază** și se **tranzacționează valute, devize, obligațiuni** și **acțiuni** exprimate în **valută**

✓ pe **piața financiară**, **oferanții** sunt **băncile** și toți cei care dețin **lichidități valutare** în **aur** iar **solicitanții** sunt **comercianții, industriașii, antreprenorii, guvernele** țărilor în curs de dezvoltare etc.

E. Piața muncii

➡ **Piața muncii** poate fi definită în două moduri:

⇒ **Piața muncii** reprezintă **ansamblul spațiului abstract** unde se operează **vânzarea forței de muncă** ca o **marfă deosebită**, o **categorie** ce exprimă întâlnirea ansamblului de **cereri** și **oferte** în materie de **ocupație**

⇒ **Piața muncii** reprezintă **totalitatea tranzacțiilor** efectuate pe **plan mondial** pentru **angajarea forței de muncă** provenind din diferite țări, într-o anumită țară

✓ **Observații:**

- ✓ funcție de **domeniile economice** la care se referă există mai multe **categorii de piețe ale muncii**: construcții, agricultură, industrie etc.
- ✓ **piețele muncii** sunt concentrate în țările dezvoltate și au căpătat un caracter organizat pe bază de **tratate-cadru guvernamentale**

3.2 Intermediari și auxiliari în comerț

➡ **Pregătirea, negocierea, încheierea** și **derularea** unei **tranzacții de afaceri comerciale** necesită o sumă de **operațiuni și activități** care nu pot fi realizate integral de către **producătorul-exportator** sau **beneficiarul-importator**, recurgându-se la serviciile unor **rețele de intermediari și auxiliari specializați**

3.2.1 Intermediari în comerț

➡ Problema **intermediarilor** în comerț este tratată în **CCR** în Cartea I „**Despre comerț în general**”, Titlul XI „**Despre mandatul comercial**”, art. 374 – 412

1.Comerciantul

➡ este o **persoană fizică sau juridică** (întreprinzători individuali sau societăți comerciale) ce **dispune** de **capital social**, de **patrimoniu distinct** având ca obiect **cumpărarea și revânzarea** de bunuri materiale în **numele său și pe cont propriu**

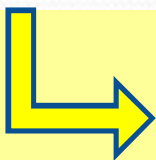
2. Antreprenorul sau Contractorul

este o **persoană fizică sau juridică** specializată în **relațiile de cooperare**, care **dispune** de **capital social, patrimoniu distinct** și un **aparat de specialiști** în diverse profiluri tehnico-economice

- ➔ Rolul **antreprenorului** este în general acela de a **intermedia**, de a **executa lucrări** (construcții, agricole, comerciale), de a **desfășura activități comerciale** pentru care se angajează printr-un **contract de antrepriză**
- ➔ În cadrul **contractului de antrepriză**, activitatea specifică este de **intermediere** a legăturii dintre *beneficiarul lucrării* cu furnizorii de materiale, echipamente, utilaje, servicii, proiecte, studii tehnico-economice și de fezabilitate
- ➔ În cazul unor *activități de complexitate mare*, există un **antreprenor general** al lucrării care coordonează lucrările în ansamblu și urmărește fiecare **subcontractor**

3. Agentul comercial

este o *persoană fizică sau juridică*, care *acționează* din *împuternicirea unei alte persoane fizice sau juridice*, denumită în scopul *încheierii de acte juridice* sau *îndeplinirii de prestații în numele și în contul principalului*

➡ Conform *Dreptului Comercial Anglo-Saxon*, *agentul* încheie cu *principalul* un *contract de agenție*, acesta corespunzând *contractului de mandat* din *Dreptul Comercial European*

➡ În conformitate cu *Dreptul Comercial European* există 2 categorii de *agenți*:

1. *Agentul general* → pentru *probleme de ansamblu* și pentru o *anumită perioadă de timp*

2. *Agentul special* → cu *împuternicire limitată* din punct de vedere al *competenței de activitate*, cu un *obiectiv bine determinat*

Contractul de mandat cuprinde **elemente** cu privire la **modul de plată** și **volumul plății** pe care **mandantul** o acordă **agentului** (de obicei **volumul plății** reprezintă o **cotă procentuală** din **valoarea tranzacției**)

Din acest punct de vedere se disting două feluri de **mandatari**:

- a₁. **Mandatarul reprezentant** → este **împuternicit** să încheie **acte juridice în numele** și **în contul mandantului**
- b₁. **Mandatarul simplu** → **fără drept de reprezentare**, având rolul de a **mijloci contracte**, de a **obține comenzi** și de a le **remite mandantului**

✓ **Observații:**

- ✓ în cazul în care **agentul comercial** este un **împuternicit** al unui **producător industrial**, el devine **agent de fabrică**
- ✓ **agentul de fabrică** trebuie să rezolve atât **problemele comerciale** cât și pe cele **tehnice** legate de **funcționare**, **exploatare**, **reparații**, **întreținere** etc.

➡ Tot ca **agenți comerciali** sunt considerate și următoarele **tipuri** cu **denumiri specifice**:

A. Comisionarul

este un **agent**, care pe baza **contractului de comision**, încheie **tranzacții de import-export** precum și alte **acte de comerț** generatoare de **fapte de comerț**, **în numele său** dar **în contul principalului** numit **comitent**

✓ **Observații:**

- ✓ **comisionarul** lucrează **independent** și se găsește în diferite domenii → de vânzare, de cumpărare, intermediari de plăți, intermediari de credite, intermediari de transporturi, intermediari de asigurări
- ✓ în comerțul internațional există societăți comerciale specializate numite „**Societăți de agentură și comision**”
- ✓ în cazul exportului pe credit, **comisionarul** care intermediază afacerea trebuie **să garanteze solvabilitatea importatorului**

- ✓ uzual, „**Societățile de agentură și comision**” care au **agenți** în străinătate, dispun de **o rețea de reprezentare și intermediere** care **facilitează** pătrunderea pe piață a mărfurilor **clientului** lor
- ✓ în **contractul de comision** se specifică sub formă de **clauze, obligațiile și răspunderile comisionarului**
- ✓ în SUA, **comisionarul** se numește „**factor**”

B. Consignatorul

este un **comisionar** care **primește mărfurile comitentului** (denumit **consignant**) în **depozitele proprii** pentru **a le revinde** treptat pe piața de reședință sau pe alte piețe

✓ **Observații:**

- ✓ **desfacerea mărfurilor** are loc atât pe măsura **identificării de solicitanți** cât și în **situațiile conjuncturale favorabile**
- ✓ **consignatorul** nu devine proprietarul mărfurilor primite în **consignație**, ele rămânând în proprietatea **consignantului**
- ✓ pentru serviciile prestate, **consignatorul** primește o anumită **sumă** stabilită prin **clauzele contractului de consignație** (de obicei **o cotă procentuală din valoarea vânzării**)

C. Comisionarul de avarie

acționează în **domeniul transporturilor maritime și fluviale** ca și angajat al **armatorului**

✓ **Observații:**

- ✓ **comisionarul de avarie** stabilește **quantumul pagubei** care s-a produs navei și mărfurilor în caz de avarie, **stabilește masa activă** și **masa pasivă** după producerea avariei, respectiv **contul debitor** și cel **creditor**
- ✓ **comisionarul de avarie** este plătit de **armator** pe bază de **comision** și este **recrutat din portul cel mai apropiat** de unde s-a produs avaria

D. Brokerul

În mod clasic prin **broker** se înțelege **agentul de bursă**, iar în sens larg, **brokerul** are rolul de a **mijloci contactul** cumpărătorului cu vânzătorul, de a **mijloci încheierea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare** a **bunurilor specifice bursei**, de a **urmări realizarea contractelor**, a **încasărilor**, a **plăților** etc.

✓ **Observații:**

- ✓ în țările cu *legislație anglofonă*, **brokerul** este frecvent folosit în *negocierea și încheiere contractului Charter-Party* (care prevede închirierea unui vas), situație în care, prin excepție, acesta devine **parte contractantă** ce lucrează în contul **mandantului**
- ✓ de regulă **părțile contractante** convin să își aleagă același **broker** pe care îl împuternicesc să îndeplinească și *formalitățile portuare* în calitate de **agent** al ambelor părți, **plata** făcându-se ca și **cotă procentuală a navlului** (se face pe măsura încasării acestuia)
- ✓ în alte situații, **brokerul** este folosit pentru *negocierea contractului de transport maritim* și este împuternicit de **mandantul** său sau de **armator** să semneze **contractul de navlosire** (cu precizarea că semnează în calitate de **agent**, răspunderea revenind după caz **mandantului** pe care îl reprezintă sau **armatorului** dacă semnează **contractul** în numele său)

E. Dealerul

este un **intermediar** întâlnit în **faptele de comerț** (vânzări, cumpărări, schimb de mărfuri, servicii, schimb de valori la bursă)

✓ Observație:

✓ termenul de **dealer** se mai folosește uneori în loc de **jobber** sau **broker**

F. Jobberul (Traderul)

este un **dealer** care acționează la **bursele de valori** și care primește de la **brokeri** sau **comisionari comenzi de vânzare și cumpărare** (în acest sens, **jobberul** poate fi considerat ca un **auxiliar** al **brokerului** sau **comisionarului**)

G. Mandatarul

este un **intermediar**, persoană fizică sau juridică, care efectuează **acte de comerț în numele și în contul mandantului**, corespunzător **contractului de mandat**

Mandantul plătește **mandatarul** cu cote procentuale din valoarea operațiunilor realizate

Mandatarul lucrează ca **agent comercial independent**

✓ **Observații:**

✓ în unele cazuri, **mandatarul** se numește **reprezentant comercial** și încheie cu **mandantul** un **contract de reprezentare**

✓ din punct de vedere legal și al eticii comerciale, **reprezentantul comercial** nu poate reprezenta în *paralel* și *altă firmă*

✓ există cazuri în care **reprezentantul comercial** îndeplinește și funcția de **reprezentant tehnic și industrial**, în special pentru **schimburile de mărfuri** bazate pe **cooperare în producție**

✓ **firmele** care intră în **relații de afaceri** cu **reprezentanți comerciali**, trebuie să verifice **validitatea mandatului** acestora, în special în cazurile când aceștia **eliberează certificate de calitate, cauțiuni, angajează credite** etc.

H. Prepusul

este **o persoană fizică** care acceptă să depună o **activitate de funcționar**, angajat de **comerciant (comitent)** pentru **îndeplinirea anumitor sarcinii** contra unui **salariu**

✓ **Observații:**

- ✓ **prepusul** trebuie să se supună **îndrumărilor și controlului comitentului** său
- ✓ faptele **prepusului** realizate în conformitate cu instrucțiunile primite, cad sub **incidența răspunderii comitentului**
- ✓ relațiile dintre **comitent** și **prepus** sunt de **subordonare directă**

4. Concesionarul comercial

este **intermediarul**, **persoană fizică sau juridică**, care în baza **contractului de concesiune** primește din parte altei persoane fizice sau juridice, numită **concedent**, dreptul de a comercializa **în numele său și pe cont propriu**, produsele **concedentului** într-o anumită zonă și pe o anumită perioadă de timp

✓ **Observații:**

- ✓ **concesionarul comercial acționează independent**
- ✓ spre deosebire de **reprezentantul comercial**, **concesionarul comercial** cumpără și vinde produsele **concedentului** ca orice **comerciant specializat**, având drept de exclusivitate pe teritoriul concesionat
- ✓ beneficiul **concesionarului comercial** rezultă din **diferența** dintre **prețurile de revânzare și cele de cumpărare**

5. Concesionarul teritorial

este **concesionarul**, care primește din partea **concedentului**, dreptul de a dispune de teritoriul concesionat pentru o anumită perioadă de timp în condiții de avantaj reciproc (exploatare minieră, forestieră, agricolă, transporturi, telecomunicații)

3.2.2 Auxiliari în comerț

1. Comisionarul tranzitar

este o **persoană juridică, specializată** în **operațiunile de tranzitare**, care **acționează în mod permanent într-o vamă** în care este **agreat** printr-o **hârtie de agrement** ce este **reînnoită** și care se ocupă de toate **formalitățile** legate de **tranzit** și **vămuire** întocmind de asemenea actele de control sanitar și fitosanitar

✓ **Observații:**

- ✓ în unele țări **comisionarul tranzitar** se numește **comisionar expeditor**, calitate în care întocmește **declarații vamale**, borderouri de plată a **taxelor vamale**, borderouri de plată a **frahtului**.
- ✓ **frahtul** este termenul din limba germană pentru **scrisoarea de trăsură** și este **un înscris constatat al contractelor de transport pe calea ferată** cuprinzând mărfurile transportate, expeditorul, destinatarul mărfurilor, stația de destinație și taxele de transport (tarifele pe tonă)

2. Ambalatorul

este un **auxiliar** cu vechime mare în practica comercială și în relațiile de comerț

✓ Observație:

- ✓ în ultima perioadă **societățile comerciale cu activitate de ambalare și condiționare** în circuitul producător-beneficiar au devenit tot mai numeroase, acest tip de activitate devenind o **diviziune mai adâncită a muncii** și de o *importanță sporită în ansamblul relațiilor comerciale*

3. Asiguratorul

este de asemenea un **auxiliar** cu vechime mare în practica comercială și în relațiile de comerț

✓ Observații:

- ✓ atât **mărfurile** cât și **mijloacele de transport** sunt aproape în totalitate **asigurate**
- ✓ pe plan internațional există o puternică organizare a **asigurărilor mărfurilor și serviciilor** (de transport, de credit, de depozitare, etc) sub formă de **societăți comerciale, întreprinderi** sau **administrații de stat**

4. Transportatorul

este un **auxiliar** care asigură **transportul mărfurilor** de la producător la beneficiar

➡ Pe plan internațional există **societăți comerciale de stat** sau **private** care asigură **transportul feroviar, rutier, maritim, aerian** și **de depozitare**

✓ Observații:

- ✓ pentru **transportul maritim** se practică **transportul de linie** (mai ieftin decât **transportul cu vase închiriate**)
- ✓ **societățile de transport maritim** au pe lângă **vase de transport** și **docuri, depozite, magazine** în cele mai importante porturi, de asemenea dispun de **puncte de alimentare, spații de reparații-întreținere, spații hoteliere** etc
- ✓ angajarea *tipului de transport* se face direct de **comerciantul exportator**, de **comisionarul tranzitar** sau de un **broker specializat în transport**

5. Întreprinderile de factoring

sunt reprezentate de **societăți comerciale** care preiau **facturile de export** sau de **vânzare internă** de la **producător** sau **vânzător** și urmăresc încasarea valorii lor de la **beneficiarii interni sau externi**

- ➡ **Întreprinderile de factoring** se ocupă de efectuarea de plăți furnizorului (în mod prestabilit prin **contract**) pe măsura încasărilor de la **beneficiari (clienți)**
- ➡ **Întreprinderile de factoring** primesc un *comision procentual* pe baza cifrei de afaceri
- ➡ Există și cazuri când **întreprinderile de factoring** plătesc din *fonduri proprii*, înainte să fi încasat facturile (comisionul este cu 15-20% mai mare)

✓ **Observație:**

- ✓ folosind acest tip de **auxiliar**, **furnizorul exportator** sau **producătorul** beneficiază de *simplificarea formalităților contabile, creșterea lichidităților și economii de personal*

6. Băncile

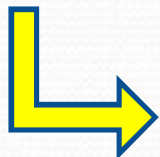
sunt **organizații financiare** specializate în **manipularea fluxurilor financiare** și a **creditelor** ce decurg din **tranzacțiile de afaceri**

- + **Bănci naționale** → profil de activități **diversificat** și cu **rol central** și **coordonator**
- + **Bănci comerciale** → activități legate de **decontarea plăților** ce rezultă din schimburile internaționale de bunuri
- + **Bănci industriale** → **finanțarea industriei**
- + **Bănci agricole** → **finanțarea agriculturii**
- + **Bănci de investiții** → **manipularea creditelor** pentru **finanțarea investițiilor**

➡ **Atribuții:**

- ➡ constituirea de depozite în monedă națională și valută
- ➡ încasări de plăți de efecte comerciale și efecte publice
- ➡ decontări de efecte comerciale și efecte publice
- ➡ acordarea de garanții bancare pentru rambursări de credite
- ➡ acordarea de garanție bancară sub formă de cambii avalizate

7. Institutele de economie mondială

sunt **organizații auxiliare** de **stat** sau **private**, cu **personalitate juridică** și având rolul de a sprijini activitatea de comerț exterior și cooperarea economică internațională

8. Depozitarul

este **persoana fizică sau juridică** care primește spre păstrare mărfurile unui **deponent** pe baza unui **contract**

✓ Observații:

- ✓ în comerțul internațional, **depozitarii** sunt societăți comerciale ce dispun de spații și instalații adecvate păstrării, conservării și manipulării mărfurilor
- ✓ mărfurile rămân în proprietatea **deponentului** pe tot timpul **depozitării** (**deponentul** primește un **certificat de depozit**)
- ✓ pentru activitatea depusă, **depozitarul** primește un **comision** calculat de obicei ca **procent din valoarea mărfii**

9. Inginerul consultant (Societatea de consultanță)

este o **persoană fizică sau juridică** angajată temporar de **importator, exportator, antreprenor** sau un **broker mandatat** în acest sens, pentru acordarea de **consultanță** în domeniul tehnic, **efectuarea de expertize** cu privire la *calitatea proiectelor, materialelor, echipamentelor etc.*

10. Arbitrul

este o **persoană fizică** cu **pregătire juridică și economică aleasă de două părți** în scopul de **a judeca litigiul** dintre ele rezultat din **derularea** unui **contract comercial**

✓ **Observații:**

- ✓ de regulă **fiecare parte alege** câte un **arbitru** în condițiile **legii** care **guvernează contractul** și conform **regulamentului de funcționare al comisiei de arbitraj** (stipulată în **convenția de arbitraj**)
- ✓ pentru formarea **completului arbitral de judecată**, **arbitrii** convin asupra alegerii unui **supra-arbitru** (în caz de neînțelegere acesta este desemnat)
- ✓ pe bază de **înțelegere**, **părțile** pot alege și **un singur arbitru**, iar în unele țări **arbitrul** poate fi **desemnat din oficiu** de **instituțiile de arbitraj**, **fără consimțământul părților**

11. Mediatorul amiabil

sunt situații în care **litigiile** apărute în urma unor **relații comerciale** se cer **rezolvate pe cale amiabilă**. Părțile pot, prin **convenția lor arbitrară**, să încredințeze **soluționarea litigiilor** către un **mediator amiabil**, dacă **legea procedurală** permite acest lucru

12. Recepționerul

este o **persoană fizică sau juridică specializată** în **controlul și recepția** diverselor categorii de **mărfuri și lucrări**

3.3 Rețeaua externă de reprezentare

- ➔ De obicei **structura economică din interiorul țării** se completează cu o **structură organizatorică externă de reprezentare și comercializare**
- ➔ La constituirea **rețelei externe de reprezentare și comercializare** trebuie ținut cont de următoarele aspecte:
 - ✚ Orice **activitate de comerț exterior** vizată într-o anumită țară, trebuie să dispună de **relații și legături permanente** în diferite **centre comerciale** și să aibe o **rețea proprie de comercializare**
 - ✚ **Structura rețelei externe** să fie **dimensionată funcție de volumul activităților, profilul acestora și de specificul pieței**
 - ✚ Dacă **activitatea de comerț exterior** este **complexă**, trebuie să se dispună de **forme pentru prospectarea pieței, mijloace de informare și publicitate, asistență tehnică și juridică** (specifică legislației comerciale din zonă)

➔ Forme organizatorice ale **rețelelor externe de reprezentare comercială**:

a. Secțiile economice din cadrul misiunilor diplomatice

- ➔ În toate **misiunile diplomatice** funcționează **secții (servicii)** care **sprijină activitățile economice** (la **consulate** → persoane)
- ➔ Acestea **nu efectuează acte de comerț** ci se ocupă cu **culegerea, selecția și prelucrarea informațiilor economice conjuncturale**, cu **contactări de comercianți, angroșiști, consumatori, persoane din cadrul Camerelor de Comerț locale** etc.

b. Birouri tehnice și comerciale

- ➔ **Birourile tehnice și comerciale** sunt **nuclee organizatorice** ale **producătorului exportator**, misiunea acestora este de **a asigura pătrunderea pe piața respectivă a produselor organizației pe care o reprezintă și păstrarea acestei piețe prin expansiunea relațiilor de cooperare**
- ➔ **Birourile tehnice și comerciale** dispun de **standuri** pentru demonstrații, **centre de service, depozite de piese de schimb** etc.

c. Sucursalele

- ➔ **Sucursalele** sunt **unități economice** **fără personalitate juridică** și **fără capital social** dintr-o **localitate** alta decât cea unde își are sediul **societatea comercială-mamă**
- ➔ În materie de **comerț exterior**, **sucursala** este de fapt o **subunitate** a **societății comerciale-mamă**, care de altfel îi și **fixează obiectul de activitate**, o **coordonează** și îi **controlează activitatea**
- ➔ **Sucursala** cu sediul în străinătate se **integrează** în **structura organizatorică a rețelei externe de reprezentare și comercializare**, respectând **structura societății comerciale** căreia îi aparține, fiind însă **obligată să respecte legile țării în care își desfășoară activitatea**, adică **sucursala** suportă **taxele** și **impozitele** aplicabile **unităților similare** din țara respectivă și **poate fi chemată în justiție**

d. Filialele

- ➔ Filialele **au capital social** și **personalitate juridică**
- ➔ Filialele au **activitate independentă**, dar **subordonată din punct de vedere economic societății care a înființat-o** iar din **punct de vedere legal, țării de reședință pe teritoriul căreia își desfășoară activitatea**
- ➔ Filialele **nu pot lua decizii majore fără acordul societății-mamă**
- ➔ **Produsele** furnizate de **unitățile de producție ale filialei** se vând **pe contul său** dar **în colaborare** cu **societatea-mamă** care **percepe o anumită cotă din beneficiile realizate**

e. Societatea Comercială mixtă (Joint – Ventures)

- ➔ Este o **formă juridică** cu **mare perspectivă** care **permite folosirea mai eficientă a resurselor, tehnologiilor** etc

3.4 Organizații de promovare a relațiilor economice internaționale

3.4.1 Organizații naționale

- a. Instituții Centrale de Stat*
- b. Camerele de Industrie, Agricultură și Comerț*
- c. Asociațiile de Marketing*
- d. Institutele Centrale de Statistică*
- e. Centre de Calcul*

3.4.2 Organizații internaționale

3.4.2.1 Organizații guvernamentale afiliate ONU

- a. Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (**OMPI**)*
- b. Organizația Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (**ONUDI**)*
- c. Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură (**FAO**)*
- d. Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (**PNUD**)*
- e. Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (**UNCTAD**)*
- f. Acordul General pentru Tarife și Comerț (**GATT**)*
- g. Consiliul Economic și Social al ONU (**ECOSOC**)*

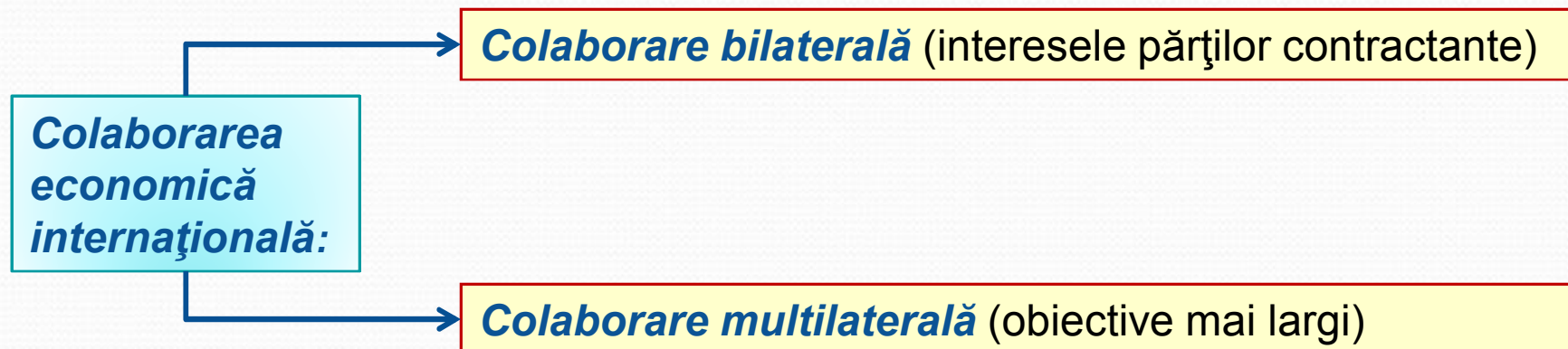
3.4.2.2 Organisme financiare din sistemul ONU

- a. *Fondul Monetar Internațional* (**FMI**)
- b. *Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare* (**BIRD**)
- c. *Asociația Internațională pentru Dezvoltare* (**AID**)

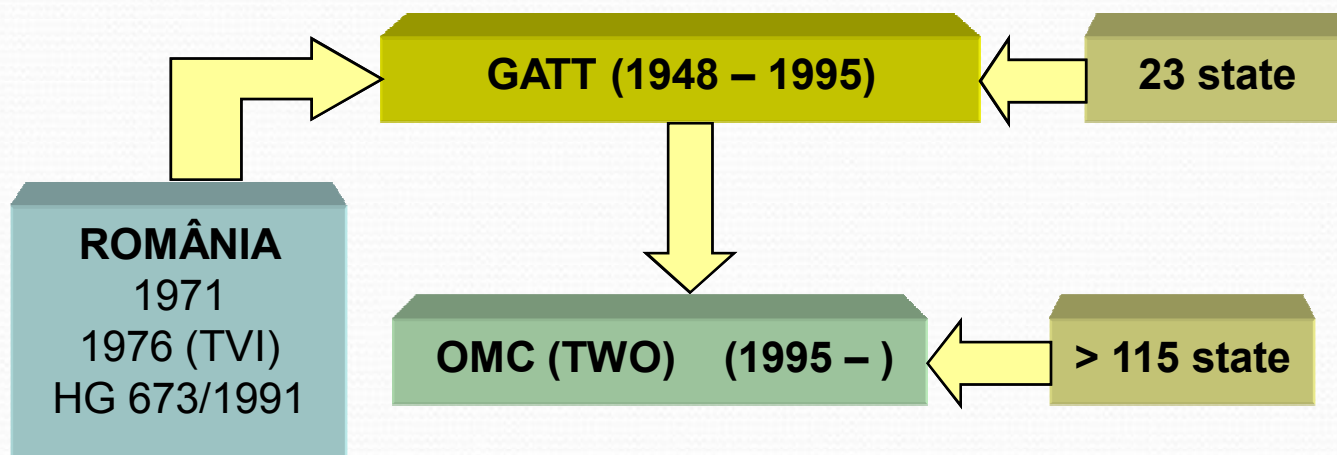
3.4.2.3 Organizații financiare din afara sistemului ONU

- a. *Banca Reglementărilor Internaționale* (**BRI**)
- b. *Banca Europeană de Investiții* (**BEI**)
- c. *Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare* (**BERD**)

3.5 Organizații și organisme internaționale în domeniul politicilor comerciale

3.5.1 Organizația Mondială a Comerțului (OMC, TWO)

GATT (1948 – 1995) ➡ **General Agreement for Tariffs and Trade**

OMC (TWO) (1995 –) ➡ **Organizația Mondială a Comerțului**
(Trade World Organization)

Ideea centrală a GATT : **TVI este elementul central al politicilor comerciale promovate de orice stat**

Ideea centrală a OMC : **Unicul obiectiv al OMC este suprimarea tuturor obstacolelor în comerțul mondial**

Postulatul OMC : **Pe măsură ce se va dezvolta comerțul, se va extinde și creșterea economică și va spori bogăția pentru toți**

TVI ➡ **Tariful Vamal de Import**

GATT ➡ 8 runde de negocieri ➡ **Runda Uruguay (1995)**

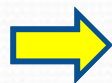
- ➡ *Adaugă la domeniul mărfurilor industriale și pe cele agricole*
- ➡ *Noi reguli la exportul de proprietate intelectuală*
- ➡ *Coerență între politicile FMI, BM, GATT*
- ➡ *Fiecare țară să reducă Tariful Vamal cu 1/3*

GATT ➡ până în 1995, principalul angajament care a materializat
caracterul multilateral al politicilor comerciale

- ➡ a stabilit ***regulile generale pentru politica comercială*** a statelor membre și a oferit un **cadru** pentru ***negocieri comerciale multilaterale***
- ➡ **un acord** cu ***caracter contractual*** (cu forță de obligativitate) care stabilește ***drepturi și obligații*** pentru membrii săi precum și ***mecanisme*** pentru respectarea acestora.

➡ **Principiile care stau la baza GATT**

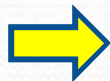
A. Principiul nediscriminării

își găsește reflectarea în **clauza națiunii celei mai favorizate**, stipulată în art. 1 al acordului

“ Fiecare parte contractantă este obligată să acorde celeilalte părți contractante, în mod necondiționat, tratamentul cel mai avantajos, consimțit oricărei alte țări, în domeniul taxelor vamale și al impunerilor de orice fel la import și export, precum și al reglementărilor și formalităților privind importul și exportul”

B. Principiul reciprocității

definit în parte a IV-a a GATT prin **clauza de abilitate**, convenită la Runda Tokyo

Principiul se aplică cu strictețe în relațiile dintre țările dezvoltate, în timp ce **între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare se aplică sub forma reciprocității relative**

Reciprocitatea relativă ➡

Țările dezvoltate nu așteaptă de la **țările în curs de dezvoltare** ca în decursul **negocierilor comerciale** să aducă **contribuții incompatibile cu nevoile lor de dezvoltare**

Clauza de abilitate ➡

Asigură baza juridică pentru tratamentul preferențial acordat țărilor în curs de dezvoltare prin măsuri speciale în folosul acestor țări incluse în **acorduri bi și multilaterale, aranjamente regionale și mondiale** și **prin sistemul generalizat de preferințe vamale în favoarea acestora**

C. Principiul folosirii taxelor vamale ca mijloc principal de reglementare a comerțului

➡ **GATT** a stabilit că **taxele vamale** nu pot fi mărite unilateral și s-a ajuns la măsura **consolidării taxelor vamale** (**taxele vamale nu pot fi renegociate decât după 3 ani de la consolidarea lor**)

D. Principiul neadmiterii concurenței neloiale

➡ **GATT** **condamnă dumpingul** și **dă drept** părților contractante **să perceapă taxe anti-dumping** pentru a se proteja

➡ **GATT** **interzice** țărilor dezvoltate **să subvenționeze la export produse manufacturate** (numai pentru produse de bază dar nu agricole)

E. Principiul reglementării diferendelor comerciale pe bază de consultări pentru evitarea lezării intereselor părților contractante

→ echipe de experți, soluționare amiabilă

F. Principiul transparenței măsurilor de politică comercială

→ acest principiu nu creează obligația părților de a publica informații confidențiale

✓ Observații:

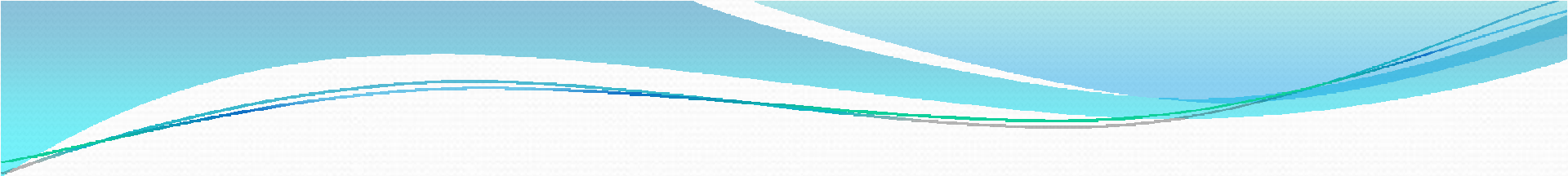
- ✓ **GATT a liberalizat 90% din nomenclatorul produselor** ce fac obiectul comerțului
- ✓ **GATT a asigurat o disciplină internațională în aplicarea măsurilor de politică comercială de către părțile contractante**
- ✓ **GATT a realizat reducerea taxelor vamale** și în oarecare măsură **a diminuat și obstacolele netarifare**

● PROBLEME DE VIITOR ALE OMC

- ➡ **Distribuția venitului brut pe plan mondial.** 82,7% din venitul brut este preluat de 20% din populația lumii (cei mai bogați), **cei mai "săraci" 20% preiau 1,4%**
- ➡ **Distribuția venitului din comerț.** 1/5 din diferența dintre prețul de vânzare la producător și prețul de cumpărare la consumator ajunge la producător (**cercetare, investiții, tehnologie, producție**) iar **4/5 ajunge în lanțul de distribuție**

3.5.2 Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD)

- ➡ **Organism** creat în 1964 în special **pentru problemele cu care se confruntă țările în curs de dezvoltare** (cele mai multe)

-
- ➡ **UNCTAD a instituit SGP – Sistemul General de Preferințe**, care constă în scutirea completă (sau parțială) de taxe vamale a importului țărilor dezvoltate din țările în curs de dezvoltare fără reciprocitate și pe bază nediscriminatorie
 - ➡ **UNCTAD a elaborat “Carta drepturilor și îndatoririlor economice ale statelor”**, adoptată de Adunarea Generală ONU
 - ➡ **UNCTAD a elaborat “Ansamblul de principii și reguli echitabile convenite la nivel multilateral pentru controlul practicilor comerciale restrictive”**, adoptată de Adunarea Generală ONU
 - ➡ **UNCTAD a elaborat “Programul integrat pentru produsele de bază”**, care completează abordarea tradițională (produs cu produs) cu abordarea globală a produselor de bază
 - ✓ Stabilirea prețului produselor de bază;
 - ✓ Finanțare compensatorie a deficitului încasărilor din exportul acestor produse.

3.5.3 Consiliul de Cooperare Vamală (CCV)

➡ **CCV – Organism economic cu caracter guvernamental** ce urmărește realizarea cooperării între state pe baza convențiilor internaționale privind aspecte tehnice și procedurale ale activității din domeniul vamal (1952, sediul la Bruxelles, > 100 state membre)

- ➡ *Comitetul de luptă contra fraudelor*
- ➡ *Comitetul de evaluare a mărfurilor în scopuri vamale*
- ➡ *Comitetul pentru nomenclatura produselor și mărfurilor*
- ➡ *Comitetul tehnic asupra valorii în vamă a produselor*
- ➡ *Comitetul interimar al sistemului armonizat pentru desemnarea și codificarea mărfurilor*
- ➡ *Comitetul de politică vamală*

➡ Activități și obiective ale CCV

- ➡ **CCV** – *simplificarea, armonizarea* și *uniformizarea formalităților vamale* în *comerțul internațional*;
- ➡ **CCV** – *asigurarea interpretării* și *aplicării uniforme* a *convențiilor internaționale*;
- ➡ **CCV** – *coordonarea acțiunilor* de *conciliere a diferendelor* privind *aplicarea convențiilor*;
- ➡ **CCV** – *participarea la elaborarea* “*Sistemului Armonizat pentru Descrierea și Codificarea Mărfurilor*” “*SH*” (la elaborare au participat 60 de state, Biroul de Statistică ONU, UNCTAD, GATT, ISO)

3.5.4 Uniunea Internațională pentru Publicarea Tarifelor Vamale (UIPTV)

⇒ **UIPTV** – **Organizație cu caracter guvernamental** ce **asigură traducerea, publicarea și difuzarea tarifelor vamale** și **acționează prin “Biroul Internațional al Tarifelor Vamale”** (sediul la Bruxelles, sub supravegherea Ministerului Afacerilor Externe al Belgiei)

3.5.5 Camera Internațională de Comerț (CIC)

⇒ **CIC** – **Organizație internațională neguvernamentală** ce **reprezintă interesele sectorului privat** (a stabilit regulile **INCOTERMS**)

3.5.6 Organizația de Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)

⇒ **OCDE** – **Organizație a țărilor dezvoltate** (1974), prin care acestea **își coordonează poziția față de țările în curs de dezvoltare în probleme de politică comercială**

3.6 Instrumente de politică comercială

- ➡ *Mijloace* prin care *statul reglementează prin acte normative comportamentul agenților economici* în relațiile comerciale interne și externe

- ➡ *Singurele instrumente de reglementare a importurilor și exporturilor sunt proiecțiile de balanță comercială și de plăți externe*

- ➡ *Instrumente de politică comercială pe plan internațional*
 - *Tarifare*
 - *Netarifare*

3.6.1 Tariful Vamal de Import (TVI)

- ➔ **Actul normativ** prin care **statul reglementează** în baza unui **nomenclator de mărfuri** **taxele vamale de import** și **principiul determinării drepturilor sale asupra importului**
- ➔ Clasificarea mărfurilor în **tarifele vamale de import** se făcea cu **“Nomenclatorul Consiliului de Cooperare Vamală “ (NCCV)** (până în 1980 și acceptat de 140 de țări, 1097 poziții repartizate în 99 de capitole și 21 de secțiuni)
 - **Principiul de bază** : gruparea, de regulă la același capitol, a produselor obținute din aceeași materie primă și aranjarea produselor în cadrul capitolului pe poziții tarifare în ordine progresivă, începând cu materia primă până la produsele finite
- ➔ În 1983 a fost adoptată convenția internațională pentru **“Sistemul Armonizat pentru Descrierea și Codificarea Mărfurilor” “SH”** (96 capitole, 21 secțiuni, 1241 poziții identificate prin coduri de 4 cifre și 5019 grupe de mărfuri identificate prin coduri de 6 cifre)

● Taxele vamale

$$\text{Tarif Vamal} = \underbrace{\text{Nomenclator Tarifar}}_{\text{Vocație universală}} + \underbrace{\text{Taxe Vamale}}_{\text{Structura și nivelul lor reflectă interesele specifice de politică comercială a fiecărei țări}}$$

Taxe Vamale = *Impozite indirecte* percepute de stat asupra mărfurilor care trec granițele vamale ale unei țări

a. După obiectul impunerii vamale

- ➡ **Taxe vamale de import**, pentru protejarea producției naționale
- ➡ **Taxe vamale de export**, pentru limitarea exportului unor produse de bază în vederea prelucrării pe plan intern
- ➡ **Taxe vamale de tranzit**, pentru mărfuri străine care traversează teritoriul statului respectiv

b. După scopul impunerii vamale

➡ *Taxe vamale protecționiste (de nivel ridicat)*

➡ pentru îmbunătățirea balanței comerciale

➡ *Taxe vamale cu caracter fiscal (de nivel redus),*

➡ pentru obținerea de venituri la bugetul statului

✓ *Observații:*

➡ La stabilirea *nivelului taxelor vamale* se au în vedere *diferențele între costul respectiv prețul unui anumit produs pe piața internă și externă*

În măsura în care corectează aceste diferențe, **taxele vamale** pot îndeplini **selectiv sau succesiv** funcțiile de:

- **Egalizare** a nivelului de preț
- **Protecție** a unor ramuri ale economiei naționale
- **Interdicția (prohibirea)** unor produse funcție de interesele economiei naționale

Taxele vamale pot îndeplini **o funcție de prohibire**, **deși au un nivel redus**, atunci când **diferențele de competitivitate sunt în favoarea produselor indigene**

Taxele vamale pot îndeplini **o funcție de echilibrare de prețuri**, **deși au un nivel ridicat**, în cazul în care **diferențele de competitivitate sunt în favoarea produselor din import**

c. După modul de percepere

- ➔ **Taxe vamale specifice**, când *se percep pe unități fizice de măsură a mărfurilor* (ex. 100 lei/tonă ciment)
- ➔ **Taxe vamale “ad valorem” (asupra valorii)**, când *se percep sub forma unei cote procentuale din valoarea în vamă a mărfurilor importate*
- ➔ **Taxe vamale mixte (combinate)**, când *se adaugă la cele “ad valorem”, dacă acestea nu sunt suficient de protecționiste*

d. După modul de fixare

- ➔ **Taxe vamale autonome (generale, unilaterale)**, **au nivelul de protecție cel mai ridicat** și sunt fixate de statul importator asupra mărfurilor originare din țări ce nu beneficiază de **tratamentul clauzei națiunii celei mai favorizate** (se aplică pe scară redusă)
- ➔ **Taxe vamale convenționale** (**mult mai reduse**) *stabilite prin acorduri bi - sau multilaterale sau prin acordarea clauzei națiunii celei mai favorizate*

➡ **Taxe vamale preferențiale** (**cele mai reduse**) se aplică țărilor asociate SGP (SGPC) și reprezintă o **derogare de la clauza națiunii celei mai favorizate**

➡ **Taxe vamale de retorsiune (de răspuns)**

➡ **Taxe vamale anti – dumping**, **se aplică peste taxele vamale obișnuite** pentru a contracara **dumpingul**

➡ **Taxe vamale compensatorii**, **pentru înlăturarea efectelor subvenționării** exporturilor sau **primelor** de export

✓ **Observații:**

➡ Pe baza **tarifelor vamale**, producția internă poate fi protejată împotriva concurenței străine

➡ Se pot negocia **concesii** în domeniul politicii vamale sau se pot institui discriminări în relațiile cu anumite state

Concesii Vamale

- **Reduceri directe** de **taxe vamale**, până la eliminarea lor completă
- **Consolidare**

Metode de reducere a taxelor vamale

- **Metoda reducerii directe a taxelor vamale** (prin tratative bilaterale)
- **Metoda reducerii liniare reciproce** (prin tratative multilaterale), reducerea tuturor taxelor vamale cu același %
 - Nu rezolvă problema **disparității tarifare** (reducerea diferenței dintre nivelul taxelor vamale ale mai multor țări pentru același produs)
- **Metoda armonizării taxelor vamale**, reducerea este cu atât mai mare cu cât taxele sunt mai ridicate

Protecția vamală nominală și efectivă

➔ **Taxele vamale nominale**, publicate în tarifele vamale oficiale indică **nivelul protecției nominale**

➔ Protecția aplicată numai asupra **valorii adăugate** în produsul supus impunerii vamale, obținut în procesul de producție pe plan intern, reprezintă **protecția efectivă**

➤ **Rata protecției efective**

$$T_e = \frac{T_f - T_m \times \frac{V_f}{V_m}}{1 - \frac{V_f}{V_m}}$$

T_e – taxă vamală efectivă

T_f – taxă vamală nominală asupra produsului finit

T_m – taxă vamală asupra materiei prime

V_f – valoarea în vamă a produsului finit

V_m – valoarea în vamă a materiei prime

✓ *Observații:*

➡ *Protecția efectivă variază direct proporțional* cu *nivelul taxei vamale percepute asupra produsului finit și cu nivelul dispersiei tarifare* (diferența dintre nivelul taxelor vamale pe grupe de produse integrate pe verticală în funcție de gradul de prelucrare)

Protecția efectivă variază invers proporțional cu *nivelul taxei vamale percepute asupra materiei prime ce intră în componența produsului și cu ponderea valorilor adăugate în produsul finit*

Valoarea în vamă

➡ *Valoarea în vamă* este *valoarea atribuită mărfurilor* în vederea *determinării quantumului taxelor vamale*

➡ *Valoarea în vamă* se exprimă în moneda țării importatoare și *se determină pe baza prețului extern de import în condiția de livrare CIF și a cursului de revenire comercial* (al zilei)

Regulile de evaluare în vamă sunt conform cu acordul relativ la punerea în aplicare a art. VII al GATT:

➡ **Valoarea în vamă** a mărfurilor importate într-un teritoriu vamal este **valoarea de tranzacție**, adică **prețul efectiv plătit sau de plătit** pentru mărfurile respective când acestea sunt vândute pentru export, cu destinația țării importatoare, atâ timp cât acel preț nu este influențat de circumstanțe străine contractului

Sau

➡ **Valoarea în vamă** = **valoarea de tranzacție a mărfurilor identice**
(în condiții comerciale comparabile)

Sau

➡ **Valoarea în vamă** = **valoarea de tranzacție a mărfurilor similare**
(în condiții comerciale comparabile)

Sau

➡ **Valoarea în vamă** = **valoare calculată**

$$V_{\text{calculat}} = a + b + c$$

a – *costul sau valoarea materiilor prime și operațiilor de fabricare* sau *altor lucrări* pentru *producerea mărfurilor importate*

b – *suma totală pentru beneficii și cheltuielile generale egale* cu cele care *intră în general în vânzările mărfurilor de aceeași categorie* sau *tip cu mărfurile de evaluat* (făcute de producător)

c – *costul sau valoarea oricăror altor cheltuieli* de care trebuie ținut cont pe baza opțiunii de evaluare aleasă de fiecare parte, respectiv *prețul extern pe bază FOB sau CIF*, cu consimțământ reciproc

CAP. IV CONTRACTUL INTERNAȚIONAL DE VÂNZARE-CUMPĂRARE

👉 *Înainte de finalizarea oricărei tranzacții comerciale* prin **semnarea contractului**, au loc **activități menite să creeze cadrul optim încheierii tranzacției** (atât la import cât și la export)

✓ *Observații:*

- ➡ Aceste activități se numesc **precontractuale** și sunt diferite funcție de poziția ocupată → **producător(vânzător)** și **cumpărător(comerciant)**.
- ➡ **Producătorul (vânzătorul)** depune de obicei o **activitate mai laborioasă** și complexă (având în vedere și sarcinile producției).
- ➡ **Cumpărătorul (comerciantul)** trebuie să cunoască **ce face producția**, să știe **ce necesități are** și **ce se găsește pe piață**.

4.1 Operațiuni precontractuale la export

- ➡ Sunt în mare măsură activități specifice *marketingului*.
- ➡ Se pornește de la *cercetarea prospectivă* analizându-se *familia de produse și produsul* ce face *obiectul contractului*.
- 👉 Se continuă având în vedere următoarele aspecte:
 - 👍 producătorii ce realizează *produse similare*
 - 👍 care sunt *piețele de desfacere* și în ce măsură acestea *sunt acoperite*
 - 👍 se analizează *calitatea și fiabilitatea* produselor similare
 - 👍 se analizează *costurile de producție* și *prețurile, politica de distribuție, metodele de promovare, reclamă și publicitate* ale concurenței

4.2 Operațiuni precontractuale la import

➡ **Operațiunile precontractuale la import** au unele particularități funcție de **natura** și **destinația importului**.

Pentru bunurile de consum și pentru mărfurile generale

- ➡ **prospectarea pieței** se face pe baza **cererilor de ofertă neutrale** (fără referire la tip, model, etc.)
- ➡ **cererea de ofertă neutrală** dă posibilitatea **producătorului** sau **comerciantul exportator** să ofere produsul său care are **caracteristici identice sau apropiate** celor solicitate
- ➡ **importatorul (cumpărătorul)** are la dispoziție un număr de **oferte** din care selecționează pe cea (cele) ce răspunde cât mai bine cerințelor sale (**calitate, preț, condiții de livrare**)

Pentru bunurile de investiții

- ➔ **cererile de ofertă** sunt însoțite de **specificații detaliate**, **caiete de sarcini**, etc., urmate de **oferte tehnice**
- ➔ după studierea **aspectelor tehnice** de către **importator** are loc transmiterea **ofertei comerciale**

✓ Observații:

- ➔ În cazul **investițiilor prin participare la licitații**, **oferanții** elaborează **oferte tehnice și comerciale** conform **cerințelor** din **caietele de sarcini**.
- ➔ În cazul în care nu se respectă întocmai **cerințele din caietele de sarcini**, se va menționa **„ofertă alternativă”** (pentru a nu fi descalificați de la licitații).
- ➔ **Oferanții potențiali** pot fi „extrași” din diverse cataloage ale firmelor producătoare sau comerciale (Cataloage generale → „*Marconi's International Register*”, „*Europa Production*”, „*ABC*”, Cataloage pe ramuri industriale → „*Chemical Industry Directory*”, „*Fișierul Institutului de Economie Mondială*”)

4.3 Cererea de ofertă

 Cererea de ofertă este un **act comercial** care **din punct de vedere juridic** reprezintă o **manifestare de voință a cumpărătorului** de a cumpăra o anumită **marfă** sau de a stabili **relații comerciale** cu **vânzătorii** (*inquiry, demande, anfrage*).

✓ **Observații:**

- **Cererea de ofertă** se face **în scris**, sau **verbal** (telefonic), caz în care trebuie confirmată în scris.
- **Conținutul cererii de ofertă nu este standard** ci este funcție de **scop**, de **produs**, de **piață**, etc., însă neapărat trebuie să aibe o **exprimare îngrijită, sobră**, cu formule de **politețe comercială**.
- **Cererile de ofertă** transmise **prin corespondență** pot avea un **caracter de circulară** (mai mulți destinatari) sau **caracter individual** (un singur adresant). **Primele au o eficiență mai mică** deoarece **primitorii** le consideră ca o **acțiune de informare de piață** făcută de **cumpărător** și în același timp creează impresia unei **solicitări mult mai mari** decât **necesarul** (se poate merge până la deformarea prețurilor).

În practică se utilizează două feluri de **cereri de ofertă**:

Cereri de ofertă cu caracter general

- ➡ sunt făcute pentru **a obține de la vânzător informații** privind **nomenclatorul de mărfuri** ce fac **obiectul activității sale**
- ➡ sunt făcute pentru **a obține de la vânzător informații** privind **prețurile** (pentru a primi prospecte, cataloage, mostre, etc.)

Cereri de ofertă concrete

- ➡ sunt făcute pentru **a încheia o afacere**
- ➡ în aceste cereri se menționează de obicei **denumirea exactă a mărfii, cantitatea necesară, termenul de livrare, preț, condiții de plată** (se solicită totodată prospecte, mostre, fotografii, etc.)

✓ Observații:

- ➔ Dacă **cererea de ofertă** conține **minimum de elemente necesare existenței unui contract** (inclusiv cu prețuri pentru o perioadă de timp determinată), atunci aceasta **poate echivala cu o comandă fermă**, iar **o confirmare simplă** a ei („fără rezerve”) conduce la **încheierea contractului** respectiv (**confirmare de comandă**).
- ➔ Societățile comerciale cu **activitate de comerț exterior (ca vânzători)** primesc **cereri de ofertă** de la **parteneri externi**.
- ➔ **Cererile de ofertă** trebuie **analizate** sub cele două aspecte (**general, concret**).
- ➔ Funcție de felul sub care este transmisă **cererea de ofertă**, se vor folosi **prețuri de negociere** sau **prețuri mai mari** decât cele practicate pe piață.
- ➔ Răspunsul la **cererea de ofertă (pozitiv sau negativ)** trebuie dat în **termen rezonabil** (practicile comerciale internaționale arată că un termen de 15 zile de la intrarea corespondenței în firmă este un termen rezonabil).
- ➔ Dacă este necesar un timp de răspuns mai lung, se recomandă să se dea un **răspuns intermediar** cu precizarea **termenului** când solicitantul va primi **oferta**

4.4 Nota internă de vânzare – cumpărare

 Societățile Comerciale ce fac **operațiuni de import – export** întocmesc la primirea cererilor de ofertă o **notă internă de vânzare – cumpărare** prin care se analizează condițiile în care urmează a se întocmi **oferta de export** sau să se trimită **comanda de import**.

✓ Observații:

- ➡ **Nota internă de vânzare – cumpărare** este un **act administrativ** al **vânzătorului** sau **cumpărătorului** (după caz), nefiind opozabil partenerului.
- ➡ **Nota internă de vânzare – cumpărare** este o piesă importantă la **dosarul de negociere al tranzacției comerciale** și cuprinde **limitele de preț** ce urmează a fi negociate, **condițiile de plată**, **condițiile de livrare** și **termenul de livrare**.
- ➡ În funcție de condițiile rezultate, se procedează la întocmirea **cererii de licență (autorizația) de export sau import**.

4.5 Licența de import – export

👉 **Licența de import – export** reprezintă **instrumentul de politică comercială** al unui stat prin care acesta **încurajează** sau **descurajează importurile** sau **exporturile**, în funcție de interesele acestuia în relațiile cu alte state, grupuri economice sau zone economice.

✓ Observații:

- ➡ Prin **licențele de import – export** se urmărește **volumul** și **structura importului** / **exportului**, protejarea intereselor proprii ale Societății Comerciale.
- ➡ **Licențele de import – export** se eliberează **pentru fiecare operație** și **nu global**, chiar dacă sunt făcute cu aceeași parteneri.
- ➡ Eliberarea **licențelor de import – export** se face de către Ministerul (Industriilor și) Comerțului Exterior pe bază de **cereri**.

4.6 Oferta

4.6.1 Definiții și condiții

Oferta (care se mai numește „**propunere**”) este un **act juridic unilateral**, generator de **obligații civile** sau **comerciale**. În România reglementările se fac prin CCR, Cap. V „Despre obligațiile comerciale în general”.

✓ **Observații:**

- ➡ CCR prevede că oferta între **“persoane depărtate”** poate fi considerată un **contract sinalagmatic** (adică un contract ce dă naștere unor **obligații reciproce între părți**, chiar de la data încheierii lui).
- ➡ Convenția Națiunilor Unite definește **oferta** ca fiind: “ **O propunere de încheiere a unui contract adresată uneia sau mai multor persoane determinate, dacă este suficient de precisă și denotă voința autorului de a se angaja în caz de acceptare**”. **O propunere** este **suficient de precisă** dacă **denumeste mărfurile, stabilește cantitatea și prețul expres** sau **implicit** (sau dă indicații ce permit a fi determinate).
- ➡ **O propunere** adresată unei **persoane nedeterminate**, este considerată numai **o invitație de a oferta**, în afara cazului în care persoana care a făcut propunerea nu a indicat în mod clar contrariul.

Oferta poate fi adresată:

- ➡ **Unei persoane determinate** → atunci când **ea este acceptată numai de acea persoană** (**beneficiarul ofertei**)
- ➡ **Unei persoane nedeterminate** → atunci când **poate fi acceptată de orice persoană**, numai când se trimit cataloage de mărfuri însoțite de liste de prețuri și condițiile de livrare

✓ **Observații:**

- ➡ În ambele cazuri, pentru **încheierea contractului**, **oferta** trebuie **acceptată fără condiții**.
- ➡ În cazul unei **acceptări condiționate**, se vorbește despre **o nouă ofertă** (**contraofertă**), pe care beneficiarul o adresează ofertantului și care poate fi acceptată de acesta (în condițiile respective) sau se poate continua negocierea acesteia.
- ➡ Convenția Națiunilor Unite “spune” că un **răspuns** care **tinde să fie acceptarea unei oferte**, dar care conține completări sau modificări este în fapt **o respingere de ofertă** și constituie o **contraofertă**.

- ➡ **Oferta** trebuie să aibe **termen de opțiune**, **de valabilitate** sau să conțină termenul de “**fermă**”, să fie **precisă** și **completă**.
- ➡ Există și **oferte fără termen** care au valoare de **oferte pentru negocieri**.
- ➡ **Oferta** trebuie să fie făcută **în scris**, iar dacă se face **verbal**, trebuie **confirmată în scris de solicitant**

4.6.2 Revocarea ofertei

- 👉 În **CCR** (art.37) se prevede că **până când contractul devine perfectibil, oferta și acceptarea ei, sunt revocabile**. Dacă **revocarea** ajunge la cunoștința celeilalte părți, atunci **cel ce revocă contractul** răspunde de **daune și interese**.

✓ Observații:

- **Dreptul Francez** → **Oferta** poate fi **revocată oricând** de către ofertant. Dacă ofertantul, prin **retragerea ofertei lansate cu termen**, a provocat o **pagubă** beneficiarului, este obligat să „repare” acea **pagubă**.
- **Dreptul Englez** → **Oferta este revocabilă** de autorul ei **până în momentul acceptării de către beneficiar**.
- **Dreptul German** → **Oferta cu sau fără termen de opțiune este obligatoriu să fie menținută** de ofertant **pe toată durata de timp necesară**.
- **Convenția ONU** → **Retractarea ofertei** se poate face în două cazuri:
 - **Oferta** poate fi **retractată, chiar dacă e irevocabilă**, dacă **retragerea** ajunge la destinatar **înainte** sau **în același timp cu oferta**.
 - **Oferta** poate fi **revocată** până la **încheierea contractului**, dacă **revocarea** sosește la destinație **înainte** ca acesta să fi expediat **acceptarea ofertei**.

4.6.3 Acceptarea ofertei

Acceptarea ofertei este o **declarație** (sau altă formă de manifestare a destinatarului) ce exprimă **acordul său** la **ofertă**.

Tăcerea sau **inacțiunea** nu constituie acceptare.

Acceptarea trebuie să parvină ofertantului în termenul stipulat de acesta, în acest caz, **acceptarea producând efecte**.

Normele Comisiei Economice ONU pentru Europa arată că **acceptarea ofertei** poate fi "**expresă**" sau "**tacită**".

CCR (art.36) consideră valabile ambele.

Există situații când se consideră valabilă și **acceptarea "tardivă"**. (CCR, art.35, alin.2 → este valabilă și o acceptare ajunsă **peste termenul stabilit**, cu condiția ca propunătorul să-l înștiințeze pe acceptant de întârziere).

➡ În cazul în care beneficiarul îl **păgubește** pe **oferant** sau când folosește în alte scopuri planuri, machete, schițe, tehnologii, modele primite odată cu oferta, apare o **răspundere civilă delictuală** (săvârșirea din culpă a unui fapt ilicit și păgubitor). Aceasta se tratează conform art.998 din Codul Civil (prevede repararea daunelor ce decurg la oferant).

➡ În cazul **contractelor prin corespondență** (**între absenți**), spre deosebire de **contractele la vedere**, se apelează la legislația statelor cărora le aparțin părțile contractante. Pentru astfel de situații există 2 teorii de bază:

Teoria emisiei (a expedierii acceptării ofertei)

➡ **Teoria emisiei** este susținută de Dreptul Francez, Englez, al SUA cât și de condițiile elaborate de Comisia Economică ONU pentru Europa.

➡ Conform **teoriei emisiei**, **contractul se consideră încheiat** în momentul în care **beneficiarul ofertei a acceptat oferta făcută fără rezerve și a expediat ofertantului prin poștă scrisoarea de acceptare.**

➡ **Locul încheierii contractului** este **sediul firmei beneficiare a ofertei**, iar data este cea de pe **ștampila Oficiului Poștal de expediție.**

Teoria recepției (a primirii acceptării ofertei)

➡ **Teoria recepției** este susținută de Dreptul German, Elvețian și de CCR.

➡ Conform **teoriei recepției**, **contractul se consideră încheiat** în momentul în care **ofertantul a primit acceptarea**

4.7 Încheierea contractului între părți

4.7.1 Condițiile de validitate ale contractului

 Condiția determinantă ca un **contract de vânzare – cumpărare intern (internațional)** să-și producă **efectele** avute în vedere de părți este ca acesta să îndeplinească **condiția esențială de validitate** cerută de lege.

 Conform **legislației civile** din România **există două aspecte referitoare la validitatea contractului** și anume în ceea ce privește **fondul** respectiv **forma contractului**

A. Condiții de validitate privind **fondul contractului**

a. Capacitatea părților

Capacitatea de a încheia contracte (conform art. 948 din Codul Civil).

Art. 950 din Codul Civil → Nu pot încheia contracte **minorii** și **interziși** (**prohibiții**)

b. Consimțământul părților

Manifestarea hotărârii părților de a încheia un act juridic

✓ Observații:

➡ pentru ca să fie **valabil exprimat**, **consimțământul** trebuie să provină de la o **persoană cu discernământ**

➡ **minorii sub 14 ani, interzișii judecătorești, debilii și alienații mintali** sunt considerați **lipsiți de discernământ**

dacă **precedenții** încheie totuși contracte, atunci acestea **nu sunt valabile** și se poate cere **anularea lor** în instanțele judecătorești

➡ **consimțământul** nu poate fi viciat prin **eroare, violență** sau **înșelăciune (dol)**

Eroarea

„falsă reprezentare a realității la momentul încheierii contractului”

Violența

„amenințarea unei persoane cu un rău de natură să îi provoace o temere care o determină să încheie un contract pe care altfel nu l-ar încheia”

Dolul

„inducerea în eroare a unei persoane prin mijloace viclene în scopul de a o determina să încheie un contract” (de. ex: prezentarea unei mostre ce nu corespunde calității mărfii)

c. *Obiectul contractului*

Se referă la prestațiile la care se obligă părțile prin contract

✓ *Observații:*

→ *contractele de comerț exterior* sunt **sinalagmatice** (dau naștere la obligații reciproce între părți)

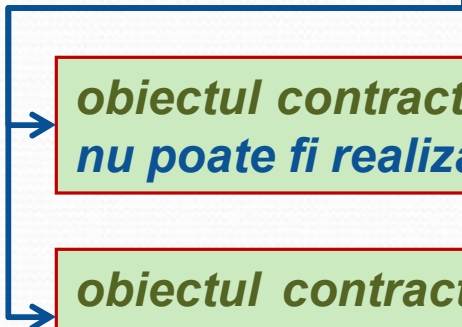
→ *obiectul contractului* trebuie să fie **determinat** și **determinabil**

→ *obiectul contractului* este **determinat** atunci când părțile stabilesc **cantitățile** și **nu calitățile**

→ *obiectul contractului* este **determinabil** atunci când, **prin contract**, se stabilesc **criteriile** cu ajutorul cărora, **la scadență**, acesta se poate determina

obiectul contractului trebuie să fie **posibil**

obiectul contractului poate fi **imposibil material**, atunci când *nu poate fi realizat de nimeni*

obiectul contractului poate fi **imposibil juridic**, atunci când *apare obligația de a ceda un drept care nu îți aparține*

d. Cauza contractului

Se înțelege scopul urmărit de contract

✓ **Observație:**

pentru a fi **valabilă**, *cauza contractului* trebuie să fie **fermă**, **reală**, **licită** și **morală**

B. Condiții de validitate privind **forma contractului**

- Prin **formă a contractului** se înțelege **modalitatea** prin care se **exteriorizează voința părților** de a da naștere între ele unui **raport juridic (contract)**.
- **Forma contractului (ca act juridic)** poate fi cerută de lege atât ca și **condiție de validitate ("validitatem")** cât și ca o **condiție de probă** („ad probationem”).

4.7.2 Clauzele contractului

- La încheierea **contractelor internaționale**, părțile trebuie să aibă în vedere **tratarea tuturor clauzelor** ce conțin **obiectul raportului juridic**, într-o **formă sistematizată, clară și precisă**, pentru a elimina posibilitatea unor **interpretări eronate** → pot conduce la litigii și apoi la daune, pierderi de piețe, etc.

În **relațiile internaționale** se utilizează (cu caracter facultativ):

- **Formulare tipărite** ale vânzătorilor sau cumpărătorilor (de oferte și contracte);
- **Formulare tip** eliberate de Comisia Economică pentru Europa a ONU sau de federațiile naționale sau/și internaționale ale vânzătorilor și cumpărătorilor;
- **Reguli și uzanțe** existente în cadrul relațiilor internaționale (INCOTERMS 2000);
- **Reglementări** ale Camerelor de Comerț și Industrie naționale și internaționale;
- **Reglementări** ale Burselor de Mărfuri

Exemplu

Contract tip utilizat la **Bursele de Mărfuri** pentru care **nu există nicio posibilitate de modificare** în sensul dorit de părți, singurele elemente care pot varia fiind **prețul** și **cantitatea**

Contractul spot pentru grâu pe piața americană, Bursa de Mărfuri din Chicago (CBOT), cuprinde următoarele clauze principale:

Cantitatea (quantity) = [Y] x 5000 busheli (1 bushel = 27 kg);
Tipul de marfă (commodity) = grâu tare de iarnă nr.2 (No.2 Nord Red Winter Wheat);
Calitatea (quality) = 13% proteine;
Prețul (price) = [Y] x \$ / bushel;
Condiția de livrare (delivery) : CIF Boston
Termenul de livrare (shipment) : imediat (spot)
Condiția de plată : la livrare (cash on delivery)

✓ **Observații:**

- ✓ **CIF** (INCOTERMS 2000) → Grupa **C** → **Cost, Insurance and Freight** (Cost, asigurare și navlu) → transport maritim / fluvial
- ✓ **CIF** → Transmiterea cheltuielilor : în portul de destinație, pe vas
- ✓ **CIF** → Transmiterea riscurilor : în portul de încărcare, la trecerea peste balustrada vasului

Exemplu de proiect (general) de contract internațional:

- **Părțile contractante:** - vânzător / cumpărător
- **Obiectul contractului:** - descriere - specificații - calitate
- origine - cantitate - ambalaj
- **Preț:** - unitar / total
- moneda prețului
- **Condiții de livrare:** - FOB, CIF, etc.
- **Condiții de plată:** - imediat / la termen
- modalități: acreditiv, ordin de plată, etc.
- **Dreptul aplicabil:** - al vânzătorului / cumpărătorului / unui terț
- **Valabilitatea contractului:** - termenul de valabilitate, data executării
- **Semnături:** - calitatea semnatarilor

4.8 Conținutul minim al contractului de vânzare-cumpărare

a. Subiectele contractelor

👉 Prin **subiecte ale contractelor** se înțeleg **persoanele fizice** sau **juridice** care prin **acordul lor de voință** au dat naștere la un **raport juridic contractual** între ele, asumându-și anumite **drepturi și obligații reciproce** determinate **prin contract**

Conform *Convenției de la Haga* (15 iunie 1955), sunt **subiecte ale vânzării internaționale** acele **părți** care își au **sediul** sau **reședința** lor obișnuită pe teritoriul unor **state diferite** în oricare din situațiile următoare:

- ➡ atunci când **contractul** presupune că **lucrul vândut face sau va face obiectul unui transport dintr-un stat în altul**
- ➡ atunci când **actele** constituind **oferta** și **acceptarea ofertei** sunt îndeplinite pe teritoriul unor **state diferite**
- ➡ atunci când **predarea bunurilor** trebuie să se realizeze pe teritoriul unui stat, altul decât acela în care s-au îndeplinit actele constituind oferta și acceptarea ei

✓ *Observații:*

- ➡ Conform legii, pot fi **subiecte ale unor contracte internaționale**, **numai agenții economici abilitați** (prin licențe de funcționare) de a desfășura **activități de comerț internațional**
- ➡ În **preambulul contractului internațional** se trec **subiectele (părțile contractante)**, **sediul** acestora și **raporturile juridice** ce fac **obiectul contractului** respectiv

b. Obiectul contractului internațional

- 👉 **Obiectul contractului internațional** are ca scop **precizarea conținutului economic** cu **condițiile** în care **vânzătorul** se obligă **să execute mărfurile** sau **să presteze serviciile** pentru satisfacerea cerințelor **cumpărătorului**.

Obiectul contractului internațional trebuie să conțină următoarele elemente:

b1. Definirea produsului sau a serviciului

Definirea produsului sau serviciului trebuie făcută **cât mai exact funcție de specific** (materii prime, finite, produse alimentare, utilaje tehnologice, instalații complexe, asistență tehnică, brevete, leasing, etc). Se indică **principalii parametri** cu referire la *cataloge, mostre, mărci de fabrică*, etc.

b2. Cantitatea

Se prevăd în **contracte** următoarele:

• **Unitatea de măsură** : buc., kg., tonă lungă (*long tone*) = 1016 kg., tonă scurtă (*short tone*) = 907 kg.; dacă expedierea se face cu vagonul se ia ca etalon, vagonul de 10 to.

• **Locul și momentul determinării cantității ce se va livra** (depozit, stație de încărcare, sosire, etc)

• **Modul de stabilire a cantității** (măsurare, cântărire, etc)

• **Documentele ce atestă cantitatea expedită:**

- transport CFR: *scrisoarea de trăsură internațională*
- transport AUTO: *scrisoarea de trăsură auto*
- transport fluvial: *scrisoarea de trăsură fluvială*
- transport maritim: *conosamentul*
- transport aerian: *scrisoarea de trăsură aeriană*

✓ **Observații:**

➡ în documentul de transport se trece **greutatea mărfii** (**brutto – netto**) precum **și toleranțele admise** față de **contract**

➡ **se plătește** numai **marfa livrată**

b3. Calitatea mărfii

- În **contract** este **obligatorie** înscrierea **clauzelor** cu privire la **calitate** și **metodele de determinare a calității**
- În ceea ce privește **nivelul de calitate**, trebuie prevăzute în **contract**, **clauze** referitoare la **caracteristicile tehnice, economice, estético-ergonomice, de fiabilitate, de mentenanță, de disponibilitate etc.**
- În ceea ce privește **metodele de determinare a calității**, acestea se vor stabili **de comun acord între parteneri**, cu referire la:

➡ **Modul de prelevare al probelor (dacă este sondaj) sau bucată cu bucată**

➡ **Precizarea mărimii probelor (sondaj)**

➡ **Precizarea metodelor de examinare a calității**

➡ Există mai multe metode:

Determinarea calității pe baza vizionării mărfii: 3 variante

► cu clauza de vânzare / cumpărare → **“văzut și plăcut”**

► cu clauza de vânzare / cumpărare → **“după încercare”** → (între parteneri care se cunosc și au mai avut relații de afaceri)

► cu clauza de vânzare / cumpărare → **“așa cum este” (tale quale)**
→ (în cazul mărfurilor avariate)

Determinarea calității pe bază de mostre:

- ▶ **mostra** poate fi **parte reprezentativă a mărfii** sau chiar **marfa însăși** (cazul obiectelor individuale)
- ▶ dacă marfa nu corespunde cu **mostra de referință**, cumpărătorul poate refuza marfa sau să ceară o **reducere de preț (bani sau marfă)**

Determinarea calității pe bază de tipuri și denumiri uzuale

- ▶ se folosește frecvent pentru **mărfurile de masă**: cauciuc natural, bumbac, lână, grâu, etc (cal. I, cal. II, cal A, etc)

Determinarea calității pe bază de “gustare”

Determinarea calității pe baza clauzei “RYE TERMS”

- ▶ Împrumutată din comerțul cu secară → **“clauza comerțului cu secară”** → în baza căreia *cumpărătorul poate cere vânzătorului o bonificație dacă starea calității mărfii nu corespunde calității stabilite*

b4. Garanția calității mărfii

- ➔ După definirea **condițiilor de calitate**, **părțile contractante** convin asupra **clauzelor** referitoare la **garanțiile** pe care le dă vânzătorul în asigurarea calității mărfii contractate
- ➔ Din acest punct de vedere există **două situații**:

Pentru **mărfurile** care se contractează **cu termen de garanție** se înscriu în contract următoarele:

- date cu privire la **perioada de garanție**: zile, luni, ani
- **data (momentul)** la care începe perioada de garanție
- modul de asigurare al service-ului
- soluționarea reclamațiilor, etc

Pentru **mărfurile** care se contractează **fără termen de garanție** se înscriu în **contract** următoarele:

- **obligația vânzătorului** de a trimite simultan cu marfa și „**certificatul de calitate**”
- clauze cu privire la **obligațiile și răspunderile furnizorului** pentru „**viciile aparente**” (care **sunt vizibile** la recepție)
- clauze cu privire la **obligațiile și răspunderile furnizorului** pentru „**viciile ascunse**” (care **nu sunt vizibile** la recepție)

b5. Ambalarea și marcajul mărfii

Ambalarea ► are un **rol dublu** și anume, **protejarea mărfii** și **promovarea vânzării** acesteia.

Ambalajul trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

➡ **să fie ușor** (pentru a nu încărca excesiv transportul)

➡ **să fie rezistent** (pentru a proteja marfa)

➡ **să fie estetic**

✓ **Observații:**

➡ Pentru **mărfurile** care **nu se ambalează**, se specifică în **contract**, cum se asigură **integritatea mărfii** în timpul **transportului** și în **condiții normale de manipulare**

➡ În **contract** se specifică și **calitatea ambalajului**

➡ În **contract** se prevăd cu privire la **ambalaj** și următoarele (după caz):

- **dacă trece odată cu marfa în proprietatea cumpărătorului;**
- **dacă se returnează și termenul de returnare;**
- **prețul la care trece în proprietatea cumpărătorului;**
- **cine suportă cheltuielile de returnare**

 Funcție de *includerea ambalajului în prețul mărfii*, în *contract* se pot prevedea următoarele *clauze*:

✚ **Netto / Netto** → când în prețul mărfii *nu se include nici costul ambalajului intern de prezentare* și *nici costul ambalajului extern* (sau când marfa se livrează în ambalajul cumpărătorului)

✚ **Netto + Ambalaj** → costul ambalajului *se calculează separat* de valoarea mărfii și *ambalajul trece în proprietatea cumpărătorului* (ambalaje scumpe)

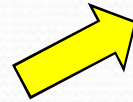
✚ **Brutto / Netto** → când *prețul ambalajului* este *cuprins în prețul mărfii*

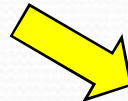
Pentru **ambalaje** se practică **denumiri** ce au intrat în uzanța internațională și care sunt **acceptate** de importatori / exportatori (sunt clauze contractuale)

- ❖ **Ambalaj pentru transportul maritim** (*SWP* → *Sea Worthy Packing*) → lăzi de cherestea geluite, fără noduri, marfa învelită în hârtie cerată, lăzile căptușite cu hârtie gudronată sau cu vată
- ❖ **Ambalaj pentru transportul mărfurilor pe continent (uscat)** (*CP* → *Continental Packing*) → lăzi de lemn mai puțin pretențioase
- ❖ **Ambalaje executate cu mașini speciale** (*MP* → *Machine Packing*) → colete, baloți
- ❖ **Ambalaje cu folie specială** (*FP* → *Fit Packing*)
- ❖ **Ambalaj special la cerere expresă** (*SPP* → *Special Paid Packing*)
- ❖ **Ambalaj FEDEX**
- ❖ **Ambalaj confidențial** → marcat cifrat pentru a nu se divulga originea mărfii

Marcajul îndeplinește **2 funcții**

**Operativitate în
manipulare și transport**

**Propagandă promoțională
comercială**

➤ **Tipuri de marcaje:**

✚ **Marcaj special** → pentru **manipulare mai atentă** (sticlă, porțelan, explozibili, aparate de precizie)

✚ **Marcaj originar** → atestă **originea mărfii** și poartă **marca originară** a producătorului sau a primului manipulant

✚ **Marcaj neutru** → când ambalajul (marcajul) nu va purta **niciun semn distinctiv** prin care să se deducă **țara de origine a mărfii** (la reexport sau mărfuri prohibite în anumite situații și perioade)

4.9 Prețul mărfii și clauzele de rectificare

4.9.1 Prețul mărfii

 Prețul extern al mărfii este **elementul hotărâtor** pentru **încheierea contractelor de import / export** și reprezintă **punctul principal** de întâlnire al **intereselor părților contractante**

 Prețurile se formează în jurul celor de pe **piața de referință a produsului** (pe piața unde se concentrează în cel mai înalt grad cererea și oferta)

✓ **Observații:**

 În contracte, **prețul** se înscrie ca **preț unitar** sau ca **preț total pe marfă** ($\text{preț unitar} \times \text{cantitatea de marfă}$)

 În cazul *produselor complexe*, **prețul** se stabilește atât **per total** cât și **pe elemente componente**

 prețul se exprimă fie în **moneda** aparținătoare țării unuia din parteneri fie în **valută liber convertibilă**

Prețul de decontare se stabilește la **semnarea contractului** sau se determină *ulterior* funcție de *clauzele contractuale*. Din acest punct de vedere **prețurile** se grupează în **prețuri determinate** și **prețuri determinabile**.

a. Prețuri determinate → se stabilesc la **încheierea contractelor** și se folosesc atunci când contractele au ca obiect **cantități relativ mici de marfă** care se livrează **în termene relativ scurte** (nu se anticipează modificări pe piața internă sau externă). Prețul se determină în două variante:

a1. Varianta fixă a prețului determinat → se indică în contract ca un **preț exact, definitiv, pe unitatea de măsură, pe produs sau pe toată cantitatea ce formează obiectul contractului**

IMPORTANT → pentru astfel de contracte (**prețuri**) trebuie o cunoaștere temeinică a problemelor conjuncturale cu privire la mărfuri și prețuri

a2. Varianta mobilă a prețului determinat → constă în stabilirea în contract a unui **preț pentru o calitate de bază a mărfii** și în funcție de **abaterile ulterioare** de la aceasta, **se modifică** corespunzător **prețul**

Exemplu

se stabilește un preț de **1\$ / tonă** pentru minereu ce conține **62% Fe** la încheierea contractului. Dacă se livrează minereu cu **60% Fe**, prețul se modifică conform unei clauze din contract (similar pentru bbc, lână, țigeti, cereale, etc)

b. Prețuri determinabile → se stabilesc **la o dată ulterioară** încheierii contractului pe baza unor **criterii și metodologii** înscrise în contract

→ se practică la **contractele** la care **livrarea are loc pe o perioadă mai lungă de timp** (de la încheierea contractului), în general pentru **obiective industriale cu plata în produse, instalații complexe, mărfuri livrate pe baza unui contract cadru anual**, etc

→ se practică pentru mărfuri la care se înregistrează **fluctuații mari de prețuri** (din cauza unor **factori necunoscuți sau care nu pot fi cuantificați** în momentul încheierii contractului)

Exemplu

Pentru **materii prime** sau **produse de bursă** se înscrie în contract **prețul determinabil** astfel:

*„**Prețul de decontare** al mărfii prevăzute în contract **se determină pe baza indicilor cotațiilor la Bursa din Londra**, pe ultimele 15 zile premergătoare datei începerii livrării, ținându-se seama de diferențele față de marfa etalon care se cotează”*

de exemplu pentru fructe și legume proaspete, **prețul determinabil** se stabilește în funcție de prețul ce se practică pe piața respectivă în ziua vânzării mărfii

 Tot în **contract** se pot prevedea:

+ **Cantitatea** pentru care se achită **contravaloarea mărfii**
(cantitatea stabilită în stația de încărcare, conform documentelor de transport, cantitatea sosită în bună stare, etc)

+ **Valuta** în care se plătește marfa

+ **Eventuale reduceri de prețuri**. În Comerțul Internațional se **prevăd și acceptă ca și clauze** următoarele situații:

- ⇒ **Don** (alterarea naturală a mărfii)
- ⇒ **Surdon** (avarie accidentală)
- ⇒ **Coulage** (scurgere)
- ⇒ **Fusti** (prăbușire, corpuri străine, murdărie)
- ⇒ **Pesenson** (lipirea mărfii de fundul vasului ce o transportă)

+ **Clauze de rectificare a prețurilor** (apărarea partenerilor pentru pierderi independente de ei)

4.9.2 Clauza de revizuire (escaladare) a prețurilor ca urmare a creșterii prețurilor la anumite elemente de cheltuieli (costuri)

👉 Această **clauză** se referă la **contractele prin care se livrează mărfuri cu ciclu lung de fabricație** sau la **mărfuri care se livrează în loturi succesive la intervale de timp mari**

👉 În contract se prevăd **clauze de rediscutare a prețului** ca urmare a **modificării prețurilor la unele cheltuieli făcute de furnizor** (materii prime, energie, salarii, dobânzi, etc).

Deci se **modifică prețurile** funcție de **costurile suplimentare** astfel încât **la decontare să se mențină între anumite limite, avantajele avute în vedere la încheierea contractului**

$$P_1 = P \left(a + b \frac{M_1}{M} + c \frac{L_1}{L} \right) ; a + b + c = 1$$

P – prețul inițial din contract (calculat în luna de referință)

P₁ – prețul revizuit sau prețul final

a – procentul care se referă la partea fixă din preț

b – procentul care se referă la costuri aferente materiilor prime, materialelor

c – procentul care se referă la costuri aferente manoperei (salarii)

M₁ – indicele de preț al materiilor prime, materialelor la data livrării

M – indicele de preț al materiilor prime, materialelor la data de referință

L₁ – indicele de preț al manoperei la data livrării

L – indicele de preț al manoperei la data de referință

4.9.3 Clauza de consolidare a prețului împotriva riscului valutar

👉 Fiecare partener **urmărește să încheie contractul în valută**. Acest lucru îi asigură **avantaje** sau **cel puțin nu e obligat să suporte prejudicii**

👉 Se folosesc **2 tipuri de clauze**:

a. Cu modificarea automată a valorii contractului

a_1 clauza valutară: prevede ca la data plății mărfii, moneda în care este stabilit prețul să fie raportată la o monedă mai stabilă

a_2 clauza aur și clauza aur – valută: nu mai este aplicabilă pentru că nicio valută nu mai are convertibilitate în aur

b. Clauze de rediscutare a prețului

b₁ clauza revizuirii prețurilor datorită modificării cursului de schimb al valutei în care s-a încheiat contractul

Se folosește formularea:

„Prețurile convenite în contract au fost exprimate în € la un curs de 0,8 € = 1\$. Dacă în ziua plății, cursul comercial al € la bursa din Londra înregistrează abateri mai mari de $\pm 5\%$, prețurile se modifică corespunzător acestora în termen de „n” zile de către părțile contractante”

b₂ clauza valutară pe baza „coșului de valute”

 Această **clauză** a apărut ca urmare a faptului că pe plan mondial **nu există un consens cu privire la o valută sigură** care să servească ca și **unitate de cont**.

➡ Pentru „**coșul valutar**” se iau de obicei în calcul 5 valute.

Se folosește formularea:

„Toate obligațiile ce decurg din prezentul contract sunt exprimate în \$ în echivalență cu un curs de bază format din media aritmetică a cursurilor de vânzare/cumpărare la deschidere sau la închidere a următoarelor valute.....Dacă în ziua respectivă valutele nu se cotează, se iau în considerare cursurile din ultima zi în care piața a fost deschisă.

✓ **Observație:**

➡ Se stabilește **procentul** de la care începe **recalcularea prețurilor**

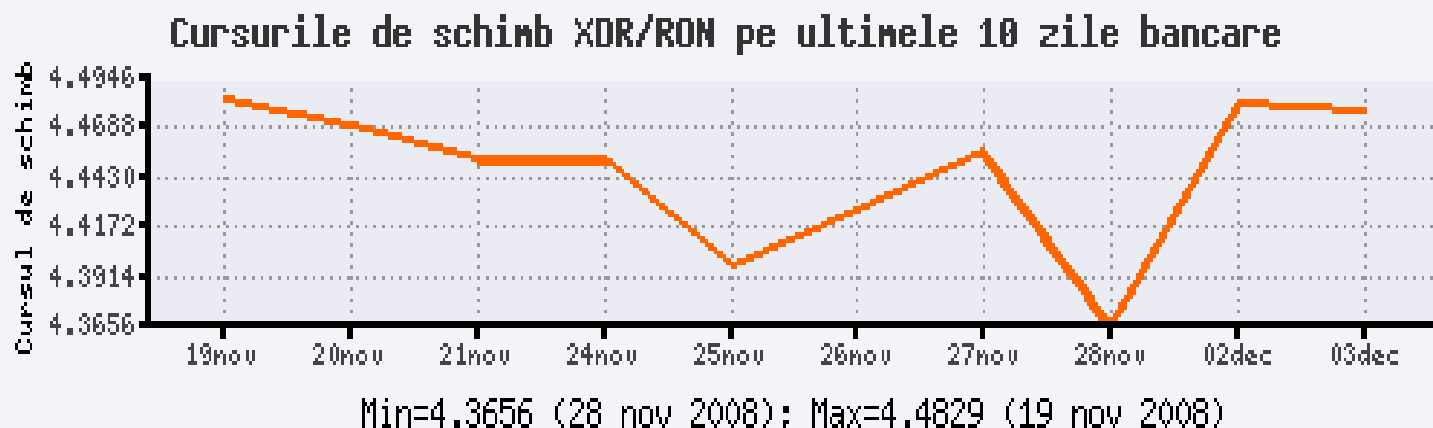
b₃ clauza valutară pe baza DST (Drepturi Speciale de Tragere) – SDR (Special Drawing Rights)

Se folosește formularea:

„Toate obligațiile de plată cuprinse în prezentul contract sunt exprimate în \$ în echivalent cu DST, așa cum au fost determinate de FMI, cu o zi înaintea semnării contractului. La data exigibilității plăților sau/și scadenței ratelor de credit și a dobânzilor, cumpărătorul va achita în \$ sumele inițial stabilite. În termen de „n” zile de la efectuarea plății, vânzătorul va recalcula sumele încasate, funcție de echivalentul DST în \$, publicate de FMI cu o zi înainte de data exigibilității plăților respective, informând pe cumpărător asupra diferențelor intervenite, urmând ca partea debitoare (cumpărătorul) să achite imediat aceste diferențe”

Drepturile speciale de tragere (**DST** sau, internațional, **XDR**) sunt moneda virtuală a **Fondului Monetar Internațional**, conceput ca înlocuitor al standardului aurului. Tranzacțiile în interiorul Fondului Monetar Internațional sunt calculate în **DST**. O serie de valute naționale sunt fixate la un anumit raport în relație cu **DST**.

Valoarea sa se calculează în funcție de **dolarul american** (44%), **euro** (34%), **yenul japonez** (11%) și **lira sterlină britanică** (11%), conform cotațiilor de la bursa londoneză

2008-12-03

4.4779

4.9.4 Clauza de revizuire a prețurilor la exportul de instalații complexe

Această **clauză** se aplică în cazul în care apare **riscul ca furnizorul să nu mai poată recupera decât parțial valoarea exportului respectiv**, atunci când acesta se face în **contrapartidă** cu **materii prime**, **prețul** acestora din urmă nefiind determinat prin **metode clasice** ci este un **instrument de politică economică**

Există **2 situații**:

A. Piața în care condițiile permit corelarea exporturilor complexe cu importul de materii prime

În acest caz se introduce **clauza** care **face legătura între acordurile comerciale** privind **plata prin materii prime (sau alte produse)**

➡ Se vor stabili **prețurile de bază ale mărfii**, **ponderea valorică și caracteristicile principale ale materiilor prime** (sau altor produse) **de contrapartidă** precum și **formula de revizuire a prețului instalației complexe exportate** în funcție de **prețul materiilor prime și salariilor în perioada până la terminarea livrării**

➡ În cazul **livrărilor pe credit**, a căror **plată nu se face în mărfuri**, pentru scurtarea termenului de creditare trebuie să se găsească împreună cu banca firmei soluții pentru **scontarea cambiilor**. În orice caz trebuie avută în vedere includerea în preț a **cheltuielilor de scontare** încă din **faza de ofertare a exportului**

B. Piața în care condițiile nu permit corelarea exporturilor complexe cu importul de materii prime

- ➔ În acest caz se prevăd **clauze** ce permit **revizuirea prețului** până la **ultima livrare**
- ➔ Se impune cunoașterea aprofundată, la zi și în perspectivă a **tendențelor** pieței respective

4.9.5 Determinarea prețului contractual extern

- ☞ Se efectuează **calcule** care să pună de acord **caracteristicile tehnico-economice ale propriilor produse** cu cele **existente pe piața pe care se dorește să se exporte**
- ☞ **Nu este suficientă o comparație** între **prețurile ofertabile** și **cele existente pe piață** ci trebuie avută în vedere **poziția diferită a agenților economici din punct de vedere geografic și în ceea ce privește canalele de distribuție**

Nivelul prețului calculat trebuie să constituie o **bază de discuție** și să fie unul care **poate fi practicat**

Există mai multe **metode de determinare a prețului contractului extern**:

a. Determinarea prețului în valută pe baza prețului în detaliu din țara cumpărătorului

Se aplică la o **gamă largă de produse** a căror **prețuri în detaliu** pot fi cunoscute fie prin **contactarea directă a rețelei comerciale din țara cumpărătorului** fie din **cataloge de mărfuri** însoțite de **lista de prețuri cu amănuntul**

➡ Sunt necesare în acest scop următoarele:

- ✓ **caracteristicile esențiale ale produsului** la care urmează să se determine **prețul extern** să fie **identice sau asemănătoare** cu cele ale **produsului concurenței**, sau **să se poată cuantifica eventualele diferențe**
- ✓ să se **dețină (obțină) informații** privind **costurile, profitul, impozitul, taxele pe diferitele verigi de circulație a mărfurilor** până la **cumpărătorul final**

✓ Observație:

➡ În cazul în care există **diferențe între caracteristicile de bază**, cuantificarea acestora se face folosind **metoda cotelor procentuale**, ținând cont de:

- ✓ **cotele procentuale** cu care se operează trebuie să corespundă unei **practici recunoscute** pe plan internațional de **furnizor** și **cumpărător**
- ✓ dacă nu se pot identifica astfel de elemente pe plan internațional, atunci **cotele procentuale** sau **valorile absolute** se vor limita doar la **contractul respectiv** și se vor stabili de către **parteneri**

b. Determinarea prețului prin metoda comparării parametrilor tehnici

- ➔ Se aplică la **exportul de mașini, utilaje**, etc și **presupune** existența unei **diferențe între parametri tehnici de bază** ai **produsului ce urmează a fi exportat** și cei ai **produsului concurenței**
- ➔ **Prețul produsului concurenței** este **cunoscut** și cu acesta **se compară prețul produsului de exportat** pentru menținerea în aceeași categorie tehnică

c. Determinarea prețului pe baza prețului per tonă realizat de concurență

- ➔ Se folosește pentru **determinarea prețului** la **produse chimice, agricole, unele produse metalurgice vândute per tonă** și care **nu au prețuri cotate la bursă**
- ➔ Între aceste produse **pot exista diferențe calitative** exprimate de exemplu prin **conținutul în substanță activă, diferențe de umiditate, diferențe de ambalare**, etc

d. Determinarea prețului prin metoda extrapolării

➡ Se folosește pentru **determinarea prețului unui produs** care posedă **parametri tehnici esențiali** (chiar și numai unul) **diferiți** de ai unui **produs din aceeași categorie tehnică cu preț cunoscut**

✓ Observații:

➡ este necesar ca **parametri neesențiali** ai produselor ce se vor compara să fie **foarte apropiați**

➡ se au în vedere **mai multe caracteristici tehnico-economice ce se vor compara** pentru a obține un **preț cât mai apropiat** față de **prețurile externe corespunzătoare**

➡ din **prețurile rezultate** pentru **mai multe caracteristici se calculează în final un preț mediu** ce va sta la **baza negocierilor**

dacă **podusul cu preț necunoscut se compară cu un singur produs cu preț cunoscut**, din **aceeași categorie** de produse existente pe piață se folosește formula:

$$P_0 = \frac{P_1}{C_1} \cdot C_0$$

P_0 – prețul ce urmează a fi determinat (produs de exportat)

P_1 – prețul produsului similar de pe piață

C_0 – parametrul tehnic esențial al produsului cu preț necunoscut

C_1 – parametrul tehnic esențial al produsului concurenței

⇒ dacă **podusul cu preț necunoscut** se **compară cu mai multe produse cu preț cunoscut**, din **aceeași categorie** de produse existente pe piață se folosește formula:

$$P_0 = \frac{P_1 + P_2 + P_3 + \dots + P_n}{C_1 + C_2 + C_3 + \dots + C_n} \cdot C_0$$

P_0 – prețul ce urmează a fi determinat (produs de exportat)

$P_1, P_2, P_3, \dots, P_n$ – prețurile produselor similare de pe piață

C_0 – parametrul tehnic esențial al produsului cu preț necunoscut

$C_1, C_2, C_3, \dots, C_n$ – parametri tehnici esențiali ai produselor concurenței

e. Determinarea prețului prin metoda interpolării

- ➔ Se folosește la **determinarea prețului unui produs** în situația în care **mărimea parametrilor de bază ai acestuia** se află **între mărimile parametrilor de bază a două produse comparabile** și **ale căror prețuri sunt cunoscute**
- ➔ Se aplică pentru **determinarea prețurilor la produse cu mare varietate de sortimente** (tricotaje, confecții, mașini cu mare varietate tipodimensională, etc), în general cu **parametri ușor de comparat**

 Se aplică formula:

$$P_0 = P_1 + \frac{P_2 - P_1}{C_2 - C_1} \cdot (C - C_1)$$

P_0 – prețul pentru începerea negocierilor

P_1, P_2 – prețurile cunoscute ale celor două produse comparabile

C – parametrul tehnic esențial al produsului cu preț necunoscut

C_1, C_2 – parametri tehnici esențiali ai produselor comparabile

f. Metoda factorului dinamic (formula lui Andrew Court)

- ➔ Se folosește pentru **stabilirea prețurilor mijloacelor auto din aceeași clasă**
- ➔ Se folosește următoarea formulă, care prin aplicarea unor **factori de corecție** poate fi aplicată la o **gamă largă de autovehicule**:

$$P_0 = P_1 \cdot \frac{\frac{S_n \cdot P_m}{S_{n1} \cdot P_{m1}}}{G_1}$$

P_0 – prețul de determinat al unui autovehicul (din aceeași clasă)

P_1 – prețul autovehiculului etalon (din aceeași clasă)

S_n , S_{n1} – sarcina utilă a autovehiculului cu preț necunoscut, respectiv sarcina utilă a autovehiculului (etalon) cu preț cunoscut

P_m , P_{m1} – puterea autovehiculului cu preț necunoscut, respectiv puterea autovehiculului (etalon) cu preț cunoscut

G , G_1 – greutatea totală a autovehiculului cu preț necunoscut, respectiv greutatea totală a autovehiculului(etalon) cu preț cunoscut

g. Metoda proporționalității simple cu aplicarea indicelui de corecție tehnică

- ➔ Se folosește în cazul **aparaterelor, utilajelor**, etc, din **aceeași categorie tehnică**, care **au la bază un parametru esențial cu o pondere de minim 50% în structura tehnică funcțională** (KW pentru motoarele electrice, CP pentru motoarele cu ardere internă, capacitatea de transport pentru camioane, vagoane, etc)
- ➔ Metoda se bazează pe **rapoarte și proporții** în care **indicele de corecție tehnică se stabilește prin calcule de regresie**
- ➔ De obicei **se negociază între parteneri** deși **calculul de regresie are la bază parametri tehnici**

h. Metoda proporționalității simple cu aplicarea formulei lui Fischer

➔ Metoda se aplică pentru *aceleași cazuri ca la g.*, corelându-se parametri tehnico-economici și având la bază *formula lui Fischer*:

$$\frac{P_0}{P} = \left(\frac{Q_0}{Q} \right)^n \Rightarrow P_0 = P \cdot \left(\frac{Q_0}{Q} \right)^n$$

P_0 – prețul de determinat

P – prețul cunoscut al produsului etalon

Q_0 – parametrul esențial al produsului cu preț necunoscut

Q – parametrul esențial al produsului cu preț cunoscut (etalon)

n – indicele exponențial ce reprezintă dependența prețului de parametri tehnici esențiali

✓ *Observații:*

- ➡ ca și coeficient de regresie $n \in (0,1)$
- ➡ pentru mașini și utilaje, există pe categorii tehnice, indici grupați în tabele
- ➡ formula lui Fischer se utilizează cu succes numai dacă raportul dintre parametri tehnici esențiali este cuprins între 1/3 și 2

i. Metoda proporționalității multiple cu aplicarea formulei lui Fischer

$$P_0 = P \cdot \left(\frac{A_0 \cdot B_0 \cdot C_0 \cdot \dots \cdot Q_0}{A \cdot B \cdot C \cdot \dots \cdot Q} \right)^n$$

P_0 – prețul de determinat

P – prețul cunoscut al produsului etalon

$A_0, B_0, C_0, \dots, Q_0$ – parametri esențiali al produselor cu preț necunoscut

$A, B, C, \dots, Q$ – parametri esențiali al produselor cu preț cunoscut

j. Metode de determinare a prețului la exportul de licențe

➡ **Prețul la exportul de licențe** este **legat direct** atât de **avantajul obținut ca urmare a folosirii licenței respective** cât și de **durata termenului de amortizare a prețului licenței**

j₁. Stabilirea prețului licenței în funcție de avantajul economic

➡ **Prețul unei licențe** nu trebuie să depășească în general **avantajul cumulat pentru o perioadă de 4 ani de la aplicarea licenței respective** (aspect important pentru exportator)

➡ Pentru **stabilirea prețului ofertei** se folosește relația:

$$A = 4 \cdot W \cdot (C_0 - C)$$

- A** – avantajul economic obținut ca urmare a introducerii licenței în procesul de fabricație
C₀ – costurile de producție anuale anterioare introducerii licenței (valută)
C – costurile de producție în perioada posterioară achiziționării licenței
W – volumul producției
4 – numărul maxim de ani pentru amortizarea licenței

j₂ Stabilirea prețului licenței în funcție de volumul valoric al producției ce se realizează pe baza acesteia

- ➡ Este o **metodă de orientare** atât pentru **exportator** (pentru stabilirea prețului de ofertă) cât și pentru **cumpărător** (pentru a ști limitele de preț pe care le poate oferi)
- ➡ Conform uzanțelor internaționale, **prețul licențelor nu depășește 10% din valoarea producției pe 4 ani.**

➡ Se folosește formula:

$$P_d = \frac{L \cdot 100}{W \cdot P \cdot 4}$$

P_d – ponderea procentuală a prețului licenței din valoarea producției

L – prețul limită al licenței

P – prețul unitar al produsului

4.10 Condiții de livrare

- ➡ **Condiția de livrare** este o **condiție esențială a contractului**, care **generează consecințe economice și juridice** la **vânzător** și **cumpărător**, având ca obiect **transferul de bunuri** de la **vânzător** la **cumpărător**
- ➡ **Practica internațională a comerțului** cunoaște o varietate mare de **modalități de livrare** intrate în uzanță, **uzanțe care devin izvor de drept**, ce **nu contravin legilor și întregesc contractul între părți**, **ușurând tratativele în vederea formării contractelor**
- ➡ **Camera Internațională de Comerț** de la Paris a publicat în 1936, o serie de **reguli cu caracter internațional**, cunoscute sub numele **INCOTERMS 1936 (International Commercial Terms)** revizuite în 1953, 1967, 1976, 1980, 1990, 2000

✓ **Observații:**

- ➔ **Regulile INCOTERMS 2000 nu sunt acorduri internaționale**, ele sunt **facultative**, însă **convenite** de părți **în contracte produc efecte în consecință**, adică **devin obligatorii ca o lege sau o normă**
- ➔ **Regulile INCOTERMS 2000** se referă la **3 mari probleme** care se ridică în fața **partenerilor de contract**:

- ✚ **Cine suportă cheltuielile cu marfa și până unde ?**
- ✚ **În sarcina cui cad riscurile privind marfa și până unde ?**
- ✚ **Care este data livrării față de termenul contractual și documentul care atestă această dată ?**

➤ Ca urmare a colaborării dintre CIC și ONU, în prezent fiecare **condiție de livrare** are o **denumire standard** și o **abreviere** a acesteia formată din **trei litere**. Regulile INCOTERMS 2000 sunt grupate în **4 grupe distincte**:

✚ **condiția „E”** → vânzătorul pune *mărfurile* la dispoziția *cumpărătorului* în *spații proprii* (la sediul vânzătorului) → **EXW**

✚ **condițiile „F”** → vânzătorul trebuie să livreze *mărfurile* unui *cărauș* numit *cumpărător* → **FCA, FAS, FOB**

✚ **condițiile „C”** → vânzătorul este obligat să suporte *transportul*, iar în condițiile **CIF** și **CIP** să suporte și *asigurarea mărfii*, dar *fără să își asume riscul pierderii sau al avarierii mărfurilor și fără să suporte cheltuielile suplimentare datorate evenimentelor survenite după încărcare și expediere* → **CFR, CIF, CPT, CIP**

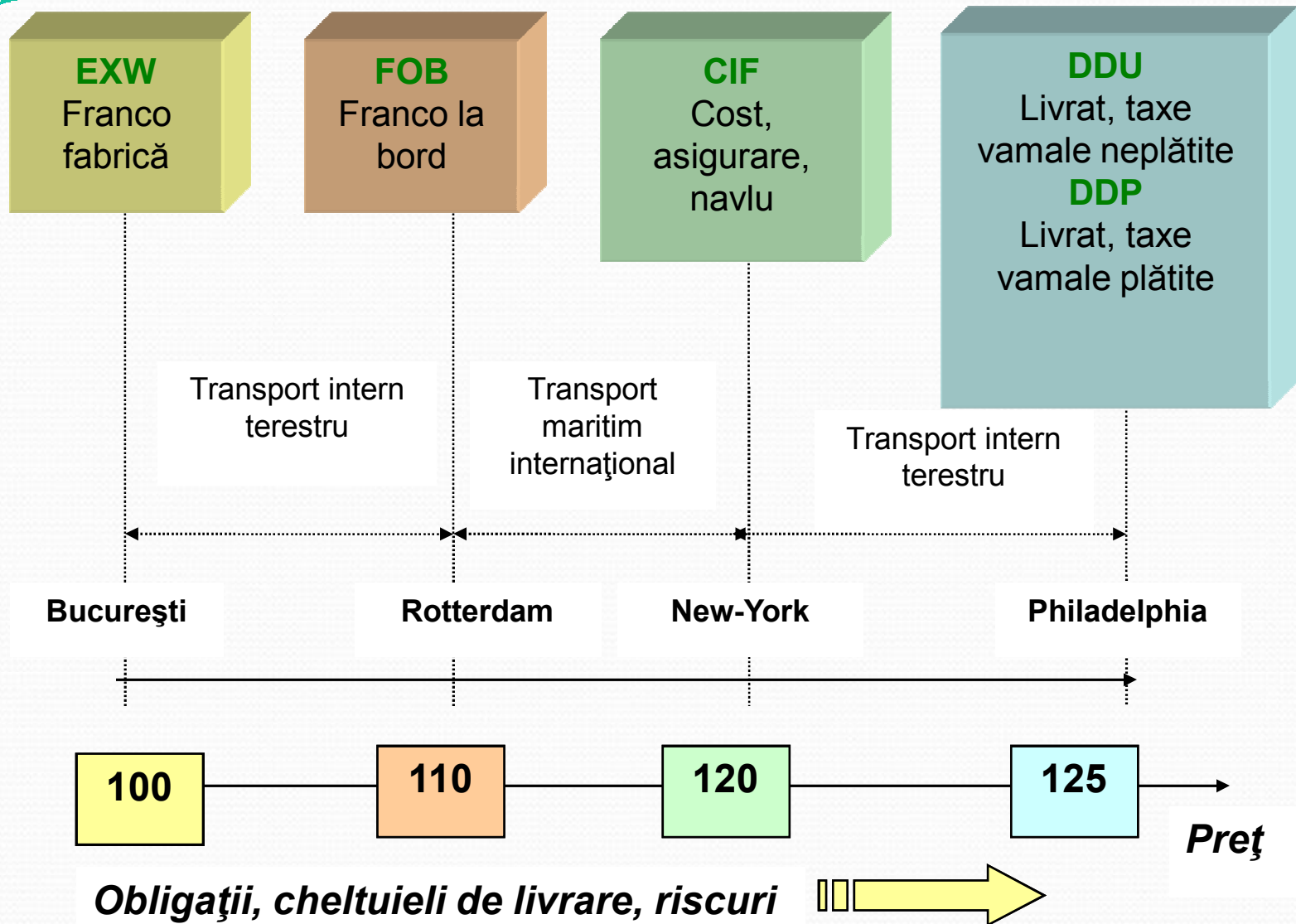
✚ **condițiile „D”** → vânzătorul trebuie să suporte *toate cheltuielile și riscurile aferente transportului mărfurilor până în țara de destinație* → **DAF, DES, DEQ, DDU, DDP**

REGULILE INCOTERMS 2000

Gr.	Abr.	Condiția de livrare	Transmiterea cheltuielilor	Transmiterea riscurilor	Modalitatea de transport
E	EXW...	Ex Works... (Franco fabrică...)	la depozitul producătorului	la depozitul producătorului	oricare
F	FCA ...	Free Carrier (Franco transportator...)	la predarea mărfii cărăușului în punctul convenit	la predarea mărfii cărăușului în punctul convenit	oricare
	FAS ...	Free Alongside Ship... (Franco de-a lungul vasului...)	în portul de încărcare, lângă vas	în portul de încărcare ,lângă vas	maritim și fluvial
	FOB ...	Free on Board... (Franco la bord...)	în portul de încărcare, la trecerea peste balustrada vasului	în portul de încărcare, la trecerea peste balustrada vasului	maritim și fluvial

Gr.	Abr.	Condiția de livrare	Transmiterea cheltuielilor	Transmiterea riscurilor	Modalitatea de transport
C	CFR ...	Cost and Freight... (Cost și navlu...)	în portul de destinație, pe vas	în portul de încărcare, la trecerea peste balustrada vasului	maritim și fluvial
	CIF ...	Cost, Insurance and Freight... (Cost, asigurare și navlu...)	în portul de destinație, pe vas	în portul de încărcare, la trecerea peste balustrada vasului	maritim și fluvial
	CPT ...	Carriage Paid to... (Transport plătit până la...)	în stația de destinație	la predarea mărfii în custodia căraușului	oricare
	CIP	Carriage and Insurance Paid to... (Transport și asigurare plătite până la...)	în stația de destinație	la predarea mărfii în custodia căraușului	oricare

Gr.	Abr.	Condiția de livrare	Transmiterea cheltuielilor	Transmiterea riscurilor	Modalitatea de transport
D	DAF ...	Delivered at Frontier... (Franco frontieră...)	la frontiera țării convenite	la frontiera țării convenite	oricare
	DES ...	Delivered Ex Ship... (franco navă nedescărcată...)	pe puntea superioară a vasului, în portul de destinație	pe puntea superioară a vasului, în portul de destinație	maritim și fluvial
	DEQ ...	Delivered Ex Quay... (Franco chei...)	pe cheiul portului de destinație	pe cheiul portului de destinație	maritim și fluvial
	DDU ...	Delivered Duty Unpaid... (franco destinație nevămuit...)	în stația de destinație, înainte de vămuire	în stația de destinație, înainte de vămuire	oricare
	DDP ...	Delivered Duty Paid... (Franco destinație vămuit...)	în stația de destinație, după vămuire	în stația de destinație, după vămuire	oricare

4.11 Termenul de livrare

- ➔ La stabilirea **termenului de livrare** trebuie să se țină cont atât de **necesitatea cumpărătorului** de **a avea marfa** cât și de **posibilitățile vânzătorului**.
- ➔ **Termenul** stipulat în **contract** precizează **data** la care **vânzătorul** trebuie **să predea marfa** și **cumpărătorul să preia marfa**.
- ➔ Fiecare **termen de livrare** este un **atribut al vânzătorului** care trebuie să aibe în vedere toate **etapele** și **aspectele** ce pot apărea în **realizarea produsului pentru vânzare** la **termenul stabilit**, orice **întârziere** dând naștere la **penalizări, daune, procese, pierderea clienților** etc.
- ➔ În funcție de **natura** și **complexitatea** produselor, **termenul de livrare** din **contract** se poate preciza în mai multe feluri: **la o dată fixă, termen de livrare orientativ** sau **termen de livrare determinabil** în funcție de anumite **clauze din contract**.

4.12 Controlul și recepția mărfurilor

- ➔ Precizarea în contract a **condițiilor de control și recepție a mărfurilor** are scopul de a permite **cumpărătorului** să constate modul în care **vânzătorul și-a îndeplinit obligațiile asumate** cu privire la **cantitate, sortiment, calitate, ambalaj, termene de livrare** etc.
- ➔ **Controlul și recepția mărfurilor** se vor efectua conform **clauzelor contractului** de către **vânzător, cumpărător, ambii** sau de **firme specializate** (agreate de parteneri).

4.13 Condiții de plată

- ➔ Se înscriu în **contract clauze** privind: **modul în care se efectuează plata, moneda de decontare, termenul de plată, modalitățile de plată, documentele pentru încasarea contravalorii mărfurilor.**

4.14 Forța majoră

➡ *Forța majoră* este un **fenomen natural, exterior, cu caracter extraordinar, imprevizibil și de nebiruit.**

➡ *Forța majoră* este **exoneratoare de răspundere** dacă **a determinat în exclusivitate fapte cauzatoare de prejudicii.**

✓ Observații:

➡ pentru **a exonera de răspundere** una din **părțile contractante**, *forța majoră* trebuie să îndeplinească următoarele cerințe: **să determine în exclusivitate producerea prejudiciului, să fie definitivă și să fie totală.**

➡ în situații de *forță majoră*, **obligațiile reciproce încetează.**

4.15 Sancțiuni

➡ **Penalitățile** reprezintă **o valoare convențională a pagubelor** și totodată **o sancțiune** pentru **neexecutare la termen a obligațiilor contractuale**.

✓ Observații:

➡ **penalitățile** au și **un caracter reparator al daunelor**.

➡ **penalitățile** se suportă de partea care **nu și-a respectat obligațiile comerciale**

penalitatea se suportă de **vânzător** dacă:

n-a livrat la termen sau **n-a executat obiectul contractului**

nu se remite în termen documentația tehnică necesară punerii în funcțiune, a certificatelor de calitate, a modului de folosire, etc

penalitatea se suportă de **cumpărător** dacă:

nu se deschide acreditivul la **termenul stabilit** sau **neplata la termen**

nu se neremit de către **cumpărător**, **la momentul stabilit**, materiale, ambalaje, etc (dacă acest lucru e prevăzut în contract)

➡ **Despăgubirea** se suportă de **cel care a cauzat dauna**, pe baza **dovezilor** ce le aduce **păgubitul** cu privire la **paguba suferită**

4.16 Rezilierea contractului

➡ **Rezilierea** se aplică numai la **contractele ce se execută prin prestații succesive** și numai **în intervalul** în care una din părți **își execută obligațiile contractuale**, în timp ce partea cealaltă a intrat în **culpă**.

➡ **Rezilierea nu are efect retroactiv**, având **efecte** numai **din momentul pronunțării**.

➡ **Rezilierea** se poate prevedea în **contract**, pentru **situațiile previzibile**, în care una din părți **nu-și va îndeplini obligațiile**.

4.17 Rezoluțiunea contractului

➡ **Rezoluțiunea contractului** desemnează **desfacerea retroactivă a unui contract sinalagmatic**, prin **neexecutarea culpabilă de către debitor a obligațiilor sale**.

➡ În momentul **declanșării rezoluțiunii contractului**, acesta se consideră ca **neîncheiat**, iar **partea care și-a executat obligațiile din contract** are dreptul să ceară **repunerea în situația anterioară încheierii contractului**.

4.18 Clauza de jurisdicție a contractului

- ➔ *Clauza de jurisdicție sau de arbitraj* este **clauza contractuală** prin care părțile stabilesc de comun acord sub ce **jurisdicție** vor cădea **litigiile** ce vor rezulta din **contract**.
- ➔ **Litigiile** se soluționează pe 2 căi: prin **instanțe judecătorești comerciale** și prin **arbitraj comercial** (cel mai folosit).
- ➔ **Sentințele arbitrale** sunt **definitive** însă **nu au caracter obligatoriu și executoriu**.
- ➔ **Executarea** se face **silit** prin **tribunalul** de la **sediul** sau **domiciliul pârâtului** pe baza **sentinței arbitrale**.

CAP.V TRANSPORTURI ȘI EXPEDIȚII INTERNAȚIONALE

5.1 Expediția internațională

- ➡ *Expediția internațională* este o componentă a mecanismului de derulare a **operațiunilor de import/export**.
- ➡ *Expediția internațională* reprezintă **interfața** dintre **predătorul mărfii** și **cărauș (transportator)** și dintre acesta din urmă și **destinatar**.

5.1.1 Funcțiile expeditorului

- ➡ *Expeditorul internațional* este o persoană fizică sau juridică care pe baza unui **contract de mandat** încheiat cu **firma exportatoare** se obligă să preia mărfurile, încredințate de aceasta și să efectueze ansamblul operațiunilor necesare pentru ca marfa să ajungă la destinatar.

-
- ➡ Ca regulă generală, în comerțul internațional, **transportatorul** nu este **expeditor**, iar **expeditorul** nu este **transportator**.
 - ➡ **Transportatorul** realizează deplasarea efectivă a mărfurilor în spațiu, cel mai frecvent la **ordinul expeditorului** și pe **cheltuiala exportatorului** sau **importatorului**, în funcție de condiția de livrare prevăzută în **contractul de vânzare/cumpărare internațional**.
 - ➡ **Serviciile** prestate de **expeditorii internaționali** cuprind atât **servicii care preced încheierea contractului** cât și **servicii postcontractuale**:
 - ➡ **alegerea mijloacelor de transport** și a **rutelor celor mai convenabile**;
 - ➡ **pregătirea calculelor** pentru **tarifele** privind **cheltuielile de transport**;
 - ➡ **plata cheltuielilor** legate de **deplasarea mărfurilor** de la **exportator** la **importator**, **verificarea** și **decontarea** acestora;

- ➡ **întocmirea documentelor** și **formalităților necesare operațiunii de export/import**, inclusiv a celor **vamale** și de **tranzit**;
 - ➡ **încheierea contractului de transport** → de regulă, **contractele de navlosire** sunt încheiate cu **cărașul** în numele și în contul firmei de comerț exterior;
 - ➡ **întocmirea documentelor de expediție și transport** (scrisori de trăsură, conosamente, instrucțiuni și note de expediții, etc)
- ➡ Documente eliberate de **expeditor**, conform regulilor **FIATA** (Federația Internațională a Organizațiilor de Expediții):
- ▶ **FCR** (**Forwarding Agents Certificate of Receipt**) → prin acest **document**, **expeditorul** **certifică** că **a preluat o marfă corect specificată** și că **a primit dispoziție irevocabilă de a expedia marfa la destinatarul indicat în document sau să o țină la dispoziția acestuia**

► **FCT** (*Forwarding Agents Certificate of Transport*) → prin acest document, **expeditorul** *certifică că a preluat, în vederea expedierii*, o *partidă de marfă clar specificată*, cu *obligația de a o livra* conform *instrucțiunilor comitentului*, așa cum este indicat în acest document. **Vânzătorul** va putea prezenta *cumpărătorului* prin banca sa **FCT**-ul pentru *a încasa prețul de cumpărare*

► **FBL** (*FIATA Combined Bill of Lading*) ≡ *Conosamentul de casă al expeditorului* elaborat de FIATA → este un *conosament direct*, eliberat de **expeditor** în cazul *transporturilor multimodale*, acoperind *întregul parcurs al mărfurilor*

► **FWR** (*FIATA Warehouse Receipt*) ≡ *Recipisa de depozit FIATA* → este un *document* eliberat de **expeditor** în *cazul preluării mărfurilor în depozitele sale* și în baza căruia *proprietatea asupra mărfurilor poate trece de la un comerciant la altul, fără deplasarea mărfurilor*, ele putând fi *preluate* în final din depozit de *persoana în favoarea căreia a fost andosată* ultima dată *recipisa de depozit*

5.2 Transportul internațional

- ➔ **Transportul internațional** este o **componentă** a transporturilor în general, caracterizat prin faptul că **marfa traversează** una sau mai multe **frontiere de stat, punctele de expediere și de destinație fiind situate în țări diferite.**
- ➔ **Transporturile internaționale** se încadrează într-o componentă importantă a **strategiei desfacerii mărfurilor pe piețele externe**, cunoscută sub numele de **logistică**. Aceasta tratează transporturile într-o **viziune largă și modernă de marketing**, care include **ansamblul activităților tehnice, comerciale și juridice** necesare pentru **vehicularea mărfurilor** de la **producător** până la **consumator**.

5.2.1 Transportul maritim

- ➔ **Transportul maritim** asigură **75 – 80 %** din totalul **traficului mondial de mărfuri** și este **cel mai economic mod de transport** (de 6 ori mai ieftin ca transportul feroviar)

Avantaje:

- ✓ *transport între continente*
- ✓ *nu se necesită cheltuieli mari cu întreținerea și amenajarea (cu excepția porturilor și canalelor)*
- ✓ *consum redus de combustibil și energie per tonă sau m³*
- ✓ *capacitate mare de transport*

Dezavantaje:

- ✓ *dependență de condițiile naturale*
- ✓ *viteza relativ scăzută → durata mare a voiajului*

5.2.1.1 Nave și porturi maritime comerciale

a. Elemente de descriere tehnică a navelor

➔ Pentru măsurarea *capacității volumetrice* de transport a *navelor maritime* s-a folosit **tona registru** = 100 picioare cubice = 2,83 m³

- **Tonaj registru brut “GRT” (gross register tonnage)** → volumul total intern al vasului (cu unele excepții)
 - calculul este complex și poate fi făcut pentru **mărfuri în vrac (grain)**, **tonajul registru brut** fiind exprimat în **cubic foot grain** sau pentru **mărfuri ambalate (bales)** **tonajul registru brut** fiind exprimat în **cubic foot bale**
- **Tonaj brut “GT” (gross tonnage)** → din 1994 → se referă la **volumul tuturor spațiilor închise ale vasului.**

✓ **Observații:**

- **GT** este întotdeauna mai mare ca **GRT** (depinzând de designul vasului)
 - Se aplică tuturor vaselor construite după 1982 și este o măsură a dimensiunii generale a vasului
 - **GT** = $k \cdot V$, unde V este volumul total în m^3 iar k este un coeficient cu valori cuprinse între 0,22 și 0,32 funcție de dimensiunea vasului, $k = 0,2 + 0,02 \log V$
- **Tonaj registru net “NRT” (net register tonnage)** → reprezintă volumul de marfă pe care îl poate transporta vasul adică volumul vasului mai puțin compartimentul mașinilor, spațiile echipajului etc.
- **Tonaj net “NT” (net tonnage)** → din 1994 → se bazează pe calcularea volumului tuturor spațiilor pentru marfă ale navei.

- ▶ **Deplasamentul brut** al navei dat în **tone lungi** (1long tone = 1016,05 kg) sau **tone metrice** → greutatea apei dislocuite de **partea imersă** a navei **încărcată cu marfă**, combustibil, provizii, balast, echipaj și **afundată** până la **linia de plutire**.
- ▶ **Deplasamentul net** al navei → greutatea apei dislocuite de **partea imersă** a navei ieșite din șantierul de construcție și dotată conform normelor internaționale **fără marfă**, combustibil, provizii, balast, echipaj și **afundată** până la **linia de plutire**.
- ▶ **Deadweight “DW”** → cantitatea de bunuri măsurată în **unități de greutate** pe care nava o poate transporta.
- ▶ **Tonnage deadweight “TDW”** → include greutatea mărfurilor, a combustibilului, a rezervelor de alimente, a apei potabile, a pieselor de schimb, a apei de balast, a echipajului, a pasagerilor.

- ▶ **TDW = Deplasament brut – Deplasament net**
- ▶ **Linia de plutire** → linia care delimitează **partea imersă** a corpului navei (**opera vie**) de **partea situată deasupra nivelului apei (opera moartă)**.
- ▶ **Chila (Keel)** → **traversa longitudinală** situată pe fundul navei pe care se bazează **construcția și rezistența** întregii nave.
- ▶ **Linia de încărcare (load line)** → **trasată pe bordul navei** și **arată limita tehnică de încărcare** a acesteia (funcție de *anotimp* sau *regula de navigare*, se trasează mai multe *linii de încărcare* → apa mării are densitate diferită).
- ▶ **Scara de pescaj** → **măsoară pe verticală la prova și la pupa, distanța dintre linia de plutire și planul inferior al chilei** → se poate arăta **câtă marfă** se încarcă pe nava respectivă pentru ca aceasta să se **afunde** cu un picior (1 foot = 0,3048 m), ținând cont de *natura apei* (dulce, sărată) și de *anotimp* → $\rho_{\text{apă}} = f(\% \text{ săruri, temperatură})$

- ▶ **Lungimea maximă a navei** → **distanța** dintre **extremitatea probei și extremitatea pupei** → important pentru **manevrarea navei la dane** cu spații limitate.
- ▶ **Lățimea maximă a navei** → **măsurată la extremitățile laterale** ale bordului navei.
- ▶ **Înălțimea navei** → **măsurată pe verticală** între **marginea inferioară a chilei și partea superioară**
 - puntea cea mai de sus → **punte principală (main deck)**
 - spațiul dintre 2 punți consecutive → **interpunte (tweendeck)** → 1,8 – 2,6 m
- ▶ **Cala** → spațiul cuprins între **puntea inferioară și fundul navei** → se compartimentează în **hambare (holds)** care pot avea una sau mai multe **găuri de hambar (hatches)**.
- ▶ **Suprastructuri** → amenajări **deasupra punții principale** destinate pentru pasageri, echipaj, marfă, instalații și servicii.
- ▶ **Deep tank** → **tancul special de balast** cuprins între **fundul dublu și partea inferioară** → spațiu pentru marfă, cu manipulare greoaie.

b. Clasificarea navelor

- ▶ **Clasificarea navelor** se face funcție de **starea tehnică, comercială** și de **vechimea navei**.
- ▶ Pentru nave mai mari decât **100 GT**, **clasificarea navelor** se face pe **clase**.
- ▶ **Clasificarea navelor** se face de **instituții specializate**: Bureau Varitas – Franța, American Bureau of Shipping USA, Lloyd's Register of Shipping UK, Registrul Naval Român etc.
- ▶ Nava primește **“Certificatul de clasificare”** care reprezintă **garanția** pe care **societatea de clasificare** o dă în ce privește **aptitudinile tehnice ale navei de a transporta în condiții optime de navigabilitate mărfurile ce fac obiectul comerțului**.
- ▶ **Clasificarea navelor** se face pe **4 ani**, după care se face o **reclasificare conform noilor condiții tehnice**.

c. Porturi

Porturile sunt **unități tehnico-economice complexe** care cuprind următoarele părți:

- ▶ **Acvatoriul** → **suprafața în hectare** a apei situate în **perimetrul portului**, inclusiv **avanportul (rada)**.
- ▶ **Bazine** → părți ale **acvatoriului** (**acvatoriul** este împărțit în **bazine**).
- ▶ **Molul** → **unitatea terestră de bază** în cadrul **portului**.
- ▶ **Cheiurile** → **construcții speciale** în cadrul **molurilor** care au căi de acces pentru *mijloace de transport, macarale*, cu rol inclusiv pentru protecția **molului** împotriva acțiunii apei.
- ▶ **Dane** → zone situate de-a lungul unui **chei**, amenajate pentru *acostarea navelor* (50 – 200 m).

d. Nave maritime

Din punct de vedere **constructiv**, pe piața internațională se găsesc următoarele **tipuri de nave comerciale**:

- ➔ **Nave** pentru transportul mărfurilor uscate (**dry cargo**).
- ➔ **Nave tweendecker** sau **threendecker** → nave cu 2 sau 3 punți pentru transportul de pachete, lăzi, butoaie, saci etc.
- ➔ **Nave simpledecker** → nave cu 1 punte pentru transportul mărfurilor în vrac → **mineraliere** pentru mărfuri generale, **nave frigorifice**, **nave ro-ro**, **nave** pentru **cereale** etc.
- ➔ **Nave** pentru transportul lichidelor în vrac → **tancuri petroliere** pentru țiței, benzină, toluen, ulei comestibil etc.
- ➔ **Nave mixte** → minereu-țiței, minereu-mărfuri uscate etc → pentru evitarea **mersului în balast** (mers în gol pe distanțe mari).

e. Modul de exploatare al navelor

- ➔ **Orice navă trebuie înregistrată într-o țară și poate naviga sub pavilionul unei alte țări.**
- ➔ **Navele** pot naviga sub **orice pavilion** indiferent de **naționalitatea armatorului sau originea navei** (Panama, Liberia, Cipru etc.).
- ➔ Organizarea transporturilor maritime internaționale se face pe **2 categorii distincte**:
 - **Navigație de linie** → se face cu **nave de linie** care fac **curse regulate** între anumite porturi potrivit unor **grafice anunțate** din timp (mărfuri generale, variate) → organizare pe înțelegeri de tip “cartel” sub formă de **consorții** pentru **evitarea concurenței neloiale**, împărțirea zonelor geografice, tarife practicate (consorțiile dispun de parc propriu de containere, utilaje în porturi, dane proprii, agenți portuari, spații de cazare etc.).
 - **Navigație tramp** → se face cu **nave tramp** care necesită **cheltuieli mai mici** → se transportă de obicei o **singură marfă** pe **orice traseu** (**armatori individuali** care nu cheltuiesc pentru porturi și dane proprii, pentru personal etc.).

5.2.1.2 Navlosirea navelor

- ➔ **Navlosirea** constă în **totalitatea măsurilor și activităților specifice** care au ca obiect **negocierea și încheierea contractului de transport maritim**.
- ➔ **Navlosirea** reprezintă **locul și momentul când interesele armatorilor** (proprietarii navelor și căraușii maritimi) se întâlnesc cu **interesele proprietarilor de mărfuri** (navlositori și beneficiari ai transportului).
- ➔ **Navlosirea** se poate face **direct** între părți (**armator și navlositor**) sau **indirect**, prin reprezentanți (**brokeri navlositori**).

✓ **Observații:**

- ✓ considerând **transportul ca o prestare de servicii** (se manifestă ca orice marfă care se vinde sau se cumpără), **navlosirea** constă în **negocierea unui contract prin care armatorul vinde iar navlositorul cumpără o prestație de transport maritim**.
- ✓ în cadrul **negocierii**, **oferțele** primite de pe piață sunt **analizate pe baza principiului concurenței** în vederea determinării **cele mai bune din punct de vedere economic** (sau care are **probabilitatea de a se negocia în mod avantajos**).
- ✓ funcție de **împrejurări**, pot fi exprimate unele **rezerve** chiar de la **începutul negocierilor**:
 - ➡ **subject open** → sub rezerva că marfa sau nava vor fi libere.
 - ➡ **stem (subject to enough merchandise)** → sub rezerva că există marfă suficientă.
 - ➡ **subject opening letter of credit** → sub rezerva deschiderii acreditivului pentru plata mărfii.

- ✓ **tranzacțiile de tonaj** se realizează în mare măsură la *bursele de mărfuri*
→ *The Baltic Mercantile and Shipping Exchange*.
- ✓ pentru **navele de linie**, **navlosirea** prezintă o serie de particularități:
 - ➔ **navele de linie** au **itinerarii prestabilite** și circulă conform unui **orar precis**.
 - ➔ **încărcarea / descărcarea navei de linie** se face pe baza principiului **“atât de repede cât poate nava” (as fast as she can)** și nu pot interveni alte înțelegeri.
 - ➔ **primitorul** este **obligat** ca îndată ce **nava de linie** a sosit în port **să înceapă descărcarea** și **să mute marfa de lângă navă**.
 - ➔ **navlul nu este negociabil**, fiind prevăzut în **tariful liniei de navigație**.

5.2.1.3 Contractul de transport maritim

- ➔ Conform Convenției ONU din 1978, **contractul de transport maritim** înseamnă **orice contract** prin care **cărașul se obligă**, contra unei anumite **sume de bani**, **să transporte mărfuri pe mare** de la un port la altul.
- ➔ **Convenția** încheiată de **căraș** (proprietar, căpitan, armator, persoană autorizată) și cel care este **deținătorul legal al dreptului asupra mărfii**, numit **navlositor (charterer)**, prin care primul **se obligă** să pună la dispoziție **parțial** sau **total** spațiul de care dispune nava sa **pentru a transporta marfa** în schimbul unei **sume de bani (navlu)**, se numește **contract de navlosire**.
- ➔ **Contractul de navlosire** este încorporat într-un **document** numit **Charter – Party (C/P)**, în cazul transportului unor **încărcături complete sau punerea la dispoziție a navei în acest scop**.
- ➔ Prin **C/P**, **armatorul închiriază nava sa** sau își **ia obligația să transporte o încărcătură**, iar **navlositorul ia cu chirie nava** pentru același scop sau **se obligă să procure o încărcătură pentru transport**.

✓ **Observații:**

- ✓ **C/P** → **Carta Partita** (document medieval redactat pe o singură foaie, tăiat în două părți după o tăietură dantelată).
- ✓ dacă **convenția prevede transportul unor mărfuri ce reprezintă numai o parte din capacitatea navei**, **contractul de navlosire** pentru **fiecare lot de marfă în parte** poate de asemenea să facă **obiectul** unui **C/P**.
- ✓ este mai uzual ca în cazurile precedente să se introducă câte un **conosament (Bill of Lading → B/L)**, care servește ca **adeverință pentru proprietarul navei atestând că mărfurile i-au fost predate pentru transport**.

➡ **Concluzie:** În practica **transportului maritim** se întâlnesc **2 tipuri de documente:**

- ➡ **C/P** → la angajarea **navelor tramp** (se emite și un **conosament**).
- ➡ **B/L** → la angajarea **navelor de linie** (condițiile de transport, clauzele contractuale și navlul pe tarif sunt **antecunoscute și nu se negociază**).

a. C/P pe timp cu cesiune (Contract pe navă goală) → Charter by demise, (Bare boat C/P)

➡ Pe baza acestui **contract**, nava este predată **de proprietar (armator) navlositorului, fără căpitan și fără echipaj pe o anumită perioadă de timp** → **navlositorul** (care devine **armator-chiriaș**) își asumă întreaga **responsabilitate** pentru **navigația, exploatarea și conducerea navei** plătiind un **navlu** numit **chirie**.

b. C/P pe timp fără cesiune → Time charter

➡ Pe baza acestui **contract**, **proprietarul (armatorul) închiriază nava pentru o perioadă fixă sau un timp neprecizat** care să acopere **unul sau mai multe voiaje** → **navlositorul-chiriaș** plătește o **chirie (hire)**.

➤ **Proprietarul predă nava cu tot cu echipaj și căpitan.**

➤ **Pe tot parcursul contractului, armatorul păstrează posesia și controlul asupra navei, căpitanul și echipajul fiind la ordinele armatorului, cu toate drepturile și răspunderile aferente.**

c. C/P pe călătorie → Voyage Charter Party

➡ **Armatorul se angajează să transporte o marfă** dintr-un port (sau mai multe) către unul sau mai multe porturi **nominalizate** de **navlositor** contra unei **sume de bani numită navlu**.

- **Toate cheltuielile legate de navă și echipaj sunt în sarcina armatorului.**
- **Single Voyage** (de la un port la altul), **Round Trip** (cu întoarcere în portul de plecare), **Consecutive Voyages** (mai multe porturi consecutiv)

5.2.1.4 Clauzele minimale ale contractului C/P

➡ Se folosește formularul **C/P** → **Uniform General Charter** , care conține clauze referitoare la cele mai largi categorii de mărfuri:

- *titulatura completă și codul;*
- *locul și data încheierii contractului;*
- *numele și adresa juridică a armatorului;*
- *numele și adresa juridică a navlositorului*
- *numele navei, pavilionul sub care navighează, tipul navei, NT / GT, numărul de hambare, pescajul în apă dulce, etc;*
- *marfa (denumire, descriere, cantitate, calitate);*
- *timpul de operare al navei (laydays – laytime);*
- *navlul și modalități de plată;*
- *contrastalii și despatch – money;*
- *etc.*

✓ **Observații:**

➔ **Timpul de operare al navei** → **Timp de stalii** → (**laydays – laytime**) → se referă la **timpul alocat pentru încărcarea și/sau descărcarea navei**. În acest interval de timp **armatorul este obligat să pună nava la dispoziția navlositorului fără plată în plus față de navlu**.

❖ **Staliile** pot fi:

☞ **reversibile** → atunci când se angajează **un timp total pentru încărcare și descărcare luate împreună** (de exemplu **total 12 zile reversibile pentru încărcare și descărcare** → **12 days all purposes** → *timpul pierdut la încărcare poate fi recuperat la descărcare*).

☞ **nereversibile** → **timp separat** pentru **încărcare** și **descărcare** (de exemplu **7 zile pentru încărcare** și **5 zile pentru descărcare**)

➔ **Contrastalii** → reprezintă **perioada de imobilizare a navei de către navlositor** dincolo de **timpul de stalii**.

➔ **Despatch money** → **suma de bani** pe care **armatorul o plătește navlositorului** pentru **timpul de stalii economisit**

5.2.1.5 Navlul

➡ **CCR** → **CARTEA II** „Despre comerțul maritim și despre navigație”,
TITLUL I „Despre nave și proprietarii lor”,
CAPITOLUL III „Despre navlu (chirie)”,
Art. 571 – 591

➡ **Navlul** poate fi exprimat în 2 moduri:

- **Navlu unitar** → **sumă de bani pe unitatea de măsură a mărfii** (... /to., ... /m.c., .../bucată, etc).
- **Navlu global** → **sumă forfetară (globală) pentru totalitatea mărfurilor** pe care **navlositorul** le-a putut încărca pe o navă (ex: 45.000 € lumpsum).

✓ **Observații:**

- ✓ În reglementările ce stau la baza întocmirii **contractelor C/P**, cu privire la **navlu** sunt detaliate și aspecte **privind cine și cum suportă cheltuielile de încărcare/descărcare** (sub formă de clauze):
 - ⇒ **FIO (free in and out)** → **cheltuielile** legate de **încărcare/descărcare sunt suportate de navlositor**, nefiind incluse în **navlu**.
 - ⇒ **FIOS (free in and out and stowed)** → în **sarcina navlositorului** cad și **cheltuielile de stivuire în hambarul navei**.
 - ⇒ **Alongside (de-alungul navei)** → **mărfurile trebuie aduse de navlositor** în **raza de acțiune a bigilor navei** (pârghii mobile fixate pe catarge).

⇒ **Sotto palanco (at ship's tackle)** → **navlositorul are obligația să aducă mărfurile de-alungul navei** sub **palanc** (dispozitiv de încărcare).

⇒ **At ship's rail (la balustrada navei)** → **marfa trebuie adusă de navlositor la copastia navei** (bordură de lemn sau de metal montată la partea superioară a parapetului sau a balustradei bordajelor unei nave) iar **la descărcare armatorul trebuie să o predea destinatarului în același loc**, revenindu-i astfel **o parte din cheltuielile de încărcare/descărcare**.

✓ **mărimea navlului (chiriei)** pentru o navă depinde de **tipul navei**, de **viteza economică garantată**, de **vechimea ei (uzură)**, de **consumul de combustibil** etc.

- ✓ În cazul transportului cu **nave de linie**, **navlurile** sunt stabilite în **tarif** și se percep **după greutatea mărfii** (W – weight), **după volumul mărfii** (M – measurement), **per bucată** sau **ad valorem** (ca procentaj din prețul mărfurilor), **tarifele** stabilindu-se **individual pentru fiecare marfă** sau **global pentru întreaga marfă**.
- ✓ dacă marfa se transportă în containere, **tarifele** cuprind trei categorii:
 - ⇒ **FCL (full container load)**, când containerul este încărcat la capacitate maximă (un singur destinatar).
 - ⇒ **LCL (less than container load)**, când containerul nu e încărcat la capacitate maximă (unul sau mai mulți destinatari).
 - ⇒ **FAK (freight all kinds)**, când containerul este încărcat la capacitate maximă cu mărfuri diferite (mai mulți destinatari)

- ✓ atât la **navele de linie** cât și la **navele tramp**, **navlul** trebuie **plătit la nivelul cotei angajate**, chiar dacă **navlositorul nu încarcă nava la nivelul angajat**, această **diferență de navlu** numind-se **navlu mort (dead freight)**.
- ✓ **cotația de navlu** → **nivel orientativ de navlu** pe care **armatorii** îl comunică **la solicitarea navlositorilor**, pentru ca aceștia să întocmească **ofertele și contraofertele de preț** precum și **pentru stabilirea condiției de livrare a mărfii**.
- ✓ În ce privește **plata navlului** se pot folosi variantele:
 - **„navlu plătabil la destinație” (freight payable at destination)**, în cazul vânzărilor **FOB** (unde **vânzătorul nu este obligat să plătească navlul**, acesta fiind **plătit la destinație** de către **cumpărător**);
 - **„navlu plătabil anticipat la portul de încărcare” (freight prepaid sau freight paid)**, în cazul vânzărilor **CIF** (unde **vânzătorul este obligat să plătească navlul** iar ca **dovadă** că și-a **îndeplinit obligația contractuală**, trebuie să existe pe **conosament** mențiunea **navlu plătit**).

5.2.1.6 Conosamentul *B/L (Bill of lading)*

➡ **Conosamentul** este un **document redactat în scris** (de regulă un imprimat în limba engleză), **eliberat (semnat) de cărauş** (de regulă căpitanul navei sau agentul navei), constituind:

- **dovada că mărfurile descrise** (cantitativ şi calitativ) **au fost îmbarcate pe navă** (**shipped on board B/L**),

sau

- **au fost primite, preluate** pentru **a fi încărcate** în scopul **transportării** lor într-un anumit port sau loc, spre **a fi predate** conform **clauzelor, condiţiilor şi excepţiilor** înscrise în respectivul **formular**.

Datorită funcțiilor pe care le îndeplinește, **conosamentul** este:

- ➔ **o dovadă a existenței și conținutului contractului de transport** → **conosamentul nu este în sine un contract de transport** (acesta se încheie de obicei înainte eliberării **conosamentului**), ci **este o dovadă deplină a termenilor și condițiilor contractului de transport**.
- ➔ **o adeverință (document probatoriu)** → **necesară vânzătorului ca să dovedească cumpărătorului că marfa a fost preluată** (încărcată efectiv pe vas) de **cărauș** (care semnează de preluare).
- ➔ **un titlu de proprietate asupra mărfii** → permite **destinatarului să preia** la destinație **marfa specificată în conosament** sau **să dispună de ea** (girând sau cedând **conosamentul**) → **posesorul legitim al documentului este posesorul mărfii** (**acest titlu de proprietate este o hârtie de valoare**, deci poate fi **negociat**).
- ➔ **un document de credit** folosit în **relațiile bancare** pentru **încasarea contravalorii mărfurilor expediate**.

✓ **Observații:**

- ✓ dintre **documentele prezentate contra plată** de **exportator**, **conosamentul** are **cea mai mare importanță din punct de vedere al băncii**, acesta constituind **gajul operațiunii**.
- ✓ dacă **importatorul refuză plata**, **banca** fiind în posesia **conosamentului**, **poate ridica mărfurile** sau **poate negocia conosamentul** pentru **a-și recăpăta suma plătită exportatorului**.

Tipuri de conosamente

Criteriul	Tipul		
	Nominativ (Straight B/L)	La purtător (Bearer B/L)	La ordin (Order B/L)
<i>Modul de transmitere a dreptului de proprietate</i>	-se menționează exclusiv numele destinatarului -căpitanul eliberează marfa în portul de destinație persoanei nominalizate în document - rar practicat	-nu este menționat numele proprietarului -dă dreptul oricărui posesor al conosamentului de a dispune de marfă	-căpitanul eliberează marfa la destinație destinatarului sau, la ordinul acestuia, persoanei desemnate prin andosarea conosamentului -cel mai răspândit
<i>Modul de încărcare a mărfii</i>	Primit spre încărcare (Received for Shipment B/L) - se practică la navele de linie - este emis atunci când din cauza aglomerării portuare marfa a fost depozitată în port în vederea îmbarcării		Încărcat la bord (Shipped on Board B/L) - după încărcarea mărfii pe navă, conosamentul "primit spre încărcare" este transformat în conosament "încărcat la bord" - căpitanul face această mențiune pe document, urmată de semnătura și ștampila sa

<i>După mențiuni</i>	Curat (Clean B/L)	Cu rezerve (Pătat) (Unclean B/L, Foul B/L)
	- expeditorul primește în urma încărcării pe vas un conosament prin care căpitanul navei recunoaște primirea mărfurilor la bord în stare și condiții aparent bune - poate servi operațiunilor bancare	- conține mențiuni restrictive în ce privește stare bună aparentă a mărfii sau ambalajului sau din care rezultă că primitorul are de suportat anumite cheltuieli, cum ar fi contrastaliile (exceptându-se navlul la vânzările FOB) - nu sunt onorate la plată de către bănci
<i>Modul de plată</i>	Plătit la încărcare	Plătit la descărcare

5.2.2 Transportul fluvial

- ➔ **Navigationa fluvială** se practică cu **nave** și **șleपुरi** de 500 – 25.000 TDW (funcție de *râuri, fluvii, canale, lacuri*).
- ➔ **Transportul fluvial** este de 2-3 ori mai ieftin decât cel pe căile ferate, atât pe *distanțe medii* cât și *lungi*.
- ➔ Pentru **transporturile fluviale în trafic intern (cabotaj)** precum și pentru **operațiunile efectuate în porturi** se aplică regulile cuprinse în “*Tariful local pentru transportul mărfurilor pe căi navigabile*”, “*Tariful pentru operațiile de transbordare și manipulare a mărfurilor*”, “*Regulamentul de exploatare comercială a porturilor*”.
- ➔ În vederea **transportului fluvial**, **mărfurile** se primesc la **căraș** (INF Navrom Galați) în baza unei **cereri** întocmite de **expeditor (navlositor)** → **cărașul** este **obligat** ca în termen de 3 zile **să confirme** sau **să refuze motivat** rezervarea spațiului solicitat, **neprimirea unui răspuns** în 3 zile echivalând cu **refuzul de a transporta marfa**.

Contractul de transport fluvial îmbracă forma de **Scrisoare de trăsură fluvială**

- ➔ **Scrisoarea de trăsură fluvială**, spre deosebire de **conosament**, **nu este o hârtie de valoare**, **nu reprezintă marfa** și **nu poate fi transmisă prin gir sau andosare**.
- ➔ **Scrisoarea de trăsură fluvială certifică preluarea mărfii de către cărauș** pentru a fi **predată destinatarului** înscris în cuprinsul ei, într-un port nominalizat și într-un termen stabilit.
- ➔ **Scrisoare de trăsură fluvială se întocmește de expeditor sau agentul său** în cel mult 2 exemplare originale și 1 sau 2 copii, **un exemplar original însoțește transportul și se predă destinatarului odată cu marfa**, iar **celălalt exemplar original se remite predătorului (expeditorului)**, urmând a fi folosit la **încasarea**, prin bancă, a **contravalorii mărfii**

5.2.3 Transportul feroviar

- ➔ Condițiile **transportului feroviar** sunt reglementate prin “Convenția privind transporturile internaționale feroviare” → **COTIF** (Convention relative aux transports internationaux ferroviaires), cunoscută și drept “Convenția **CIM**”.
- ➔ **Transporturile internaționale de mărfuri** se execută de **mai multe căi ferate** în baza **unui singur document de transport** întocmit pentru **întreg parcursul**.
- ➔ **Contractul de transport feroviar** îmbracă forma **Scrisorii de trăsură internațională (fraht)** și se încheie între **predătorul mărfii** și **stația de predare a căilor ferate din țara de expediție** care acționează ca **reprezentant unic** al tuturor căilor ferate participante la transportul în cauză (este un **contract de adeziune** în sensul că **expeditorul/predătorul recunoaște condițiile transportului stabilite în mod unilateral de căile ferate membre ale COTIF**).

➡ **Contractul de transport feroviar** se consideră încheiat din momentul în care **calea ferată de predare a primit marfa la transport**, însoțită de **Scrisoarea de trăsură tip CIM (way bill)** pe care a aplicat ștampila sa (**Scrisoarea de trăsură** face **dovada încheierii contractului de transport**, iar **data ștampilei** aplicată pe **Scrisoarea de trăsură** este considerată ca **dată a expedierii mărfii**)

➡ Conținutul **contractului de transport feroviar internațional**:

1. **Originalul Scrisorii de trăsură** (denumirea stației de destinație; numele și adresa destinatarului; denumirea mărfii și greutatea acesteia; felul ambalajelor și numărul coletelor; numărul vagonului și felul acestuia; documentele anexate cerute de organele vamale; numele stației și al căilor ferate de predare; numele și adresa completă a expeditorului; semnătura acestuia; locul și data întocmirii **Scrisorii de trăsură**).
2. **Foaia de expediție**, care se eliberează într-un număr de exemplare egal cu numărul căilor ferate participante la transport (un exemplar este oprit de stația de destinație și servește la decontarea cheltuielilor între căile ferate de pe traseul parcurs).

3. Avizul și adeverința de primire (însoțesc marfa până la destinatar pentru confirmarea primirii).

4. Duplicatul 1 al Scrisorii de trăsură care rămâne la predător pentru a face dovada preluării taxelor de transport (total sau parțial).

5. Marca Scrisorii de trăsură, care rămâne în stația de frontieră.

6. Certificatul Scrisorii de trăsură, care însoțește marfa până la frontieră.

7. Copia Scrisorii de trăsură, care rămâne la stația de expediere.

5.2.4 Transportul rutier

➡ Problema **transportului internațional în trafic rutier** este reglementată prin următoarele **convenții**:

- ” *Convenția privitoare la transporturile internaționale de mărfuri pe calea rutieră*” → **CMR**
- “ *Convenția vamală referitoare la transporturile internaționale de mărfuri*” → sub acoperirea carnetului **TIR**

➡ **Contractul de transport auto internațional** este acel **contract** prin care un **căraș auto profesionist se obligă să transporte unei persoane (exportator sau importator), o cantitate determinată de mărfuri de la locul de expediere până la locul de destinație** în schimbul unei **sume de bani (taxa de transport)**

➡ **Contractul de transport auto internațional** are un **caracter consensual**, adică **se formează pe baza acordului de liberă voință al părților contractante** → se poate încheia **telefonic**, prin **fax** sau **comandă de transport** urmată de **confirmarea comezii**.

- ➡ **CMR** stabilește în mod obligatoriu forma scrisă prin documentul numit **Scrisoare de trăsură (transport) rutieră tip CMR**.
- ➡ **Scrisoarea de trăsură (transport) rutieră tip CMR** se completează în **3 exemplare originale**, din care **un exemplar însoțește marfa și este predat destinatarului odată cu aceasta**, **un alt exemplar rămâne la expeditor dovedind încheierea contractului, predarea mărfii în custodia căraușului și condițiile transportului, al treilea exemplar fiind reținut de cărauș**.
- ➡ **Carnetul TIR** se completează de **predătorul mărfurilor** și de **transportator** → **se întocmește** pentru **fiecare vehicul** sau **container** și **este valabil pentru un singur transport**.

✓ **Observații:**

- ✓ **transportul mărfurilor în trafic rutier internațional** sub acoperirea **carnetului TIR**, **permite trecerea mărfurilor** prin **punctele de frontieră de intrare/ieșire ale țărilor semnatare ale convenției vamale**, **fără efectuarea controalelor vamale**, **recunoscând plomba vamală din țara de expediție** și **fără depunerea de garanții vamale** la intrarea în **țările de tranzit**

- ✓ **carnetele TIR** completate **se verifică la vamă**, detașându-se **volete** la intrarea/ieșirea din țară (maxim 14 **volete** la un carnet **TIR**).
- ✓ prin **compararea celor 2 volete**, **vama** dintr-o **țară de tranzit**, **constată dacă marfa a părăsit sau nu teritoriul național** al țării respective.
- ✓ **carnetele TIR** sunt procurate de “Asociația Națională IRU România” de la “IRU Geneva” (care îndeplinește rolul de *Asociație Garantă* pentru aplicarea convenției **TIR**)și apoi le eliberează la cererea întreprinderilor de *transporturi rutiere* din România pentru a efectua *transporturi* (căraușul este obligat ca după folosire să depună **carnetul TIR** la “IRU România” care îl va transfera la “IRU Geneva”).
- ✓ **IRU** → “Uniunea Internațională a Transporturilor Rutiere”

5.2.5 Transportul aerian

➡ Avantajele principale ale transportului în trafic aerian:

- ✓ **Adaptabilitatea** (posibilitatea *adaptării tehnice* a aeronavei la *diferite genuri* de transporturi → *pasageri, mărfuri, mixt, speciale*).
- ✓ **Oportunitatea** (derivă din *rapiditatea transportului* de bunuri, persoane la *locul* și în *momentul oportun*).
- ✓ **Eficacitatea** (posibilitatea de *efectuare* a curselor aeriene în *condiții de regularitate și frecvență constante*).
- ✓ **Accesibilitatea** (ca urmare a scăderii diferenței dintre costurile diferitelor modalități de transport).
- ✓ **Rentabilitatea** (manifestată prin creșterea numerică a liniilor aeriene, cu expansiune globală)

➡ **Contractul de transport internațional de mărfuri** este concretizat în **Scrisoarea de trăsură (transport) aeriană** → **frahtul aerian (airway bill)** care **dovedește încheierea contractului**, **primirea mărfii la transport** de către compania de transport aerian, precum și **condițiile contractului**

➡ **Scrisoarea de trăsură (transport) aeriană** este întocmită în **3 exemplare originale** de către **predător** și este **predată căraușului împreună cu marfa**:

- **exemplarul 1** este **semnat de expeditor** și poartă mențiunea **“pentru transportatorul emitent (for issuing carrier)”**,
- **exemplarul 2** este **semnat de expeditor și transportator** și **însoțește marfa** și poartă mențiunea **“pentru destinatar (for consignee)”**,
- **exemplarul 3** este **semnat de transportator după primirea mărfii** și **rămâne la expeditor** (poartă mențiunea **“pentru expeditor (for shipper)”**).

5.2.6 Transportul multimodal

➡ În practica curentă se întâlnesc următoarele tipuri de **transporturi multimodale**:

- Cu utilizarea a **2 mijloace de transport**: rutier – feroviar, fluvial – rutier, maritim – feroviar, maritim – fluvial etc.
- Cu utilizarea a **3 mijloace de transport**: rutier – feroviar – maritim, etc
- Cu **mai mult de trei mijloace de transport** (diverse combinații)

➡ În cazul *transporturilor multimodale* se folosește un **Document de transport combinat (Combined Transport Bill of Lading)**

CAP.VI INSTRUMENTE DE PLATĂ (EFECTE DE COMERȚ) ÎN TRANZACȚIILE INTERNAȚIONALE

6.1 Titluri de credit

➔ **Finalizarea** în bune condițiuni a unei **tranzacții internaționale** presupune **efectuarea plății** ca o **contracompensație** la acțiunea celeilalte părți și al cărei **rezultat** este **stingerea datoriei contractate**

Plata în **tranzacțiile internaționale** este realizată cu ajutorul unor **mijloace** și **instrumente specifice**:

tradiționale: **moneda divizionară** (piese metalice), **moneda fiduciară** (bancnote)

moderne: **moneda scripturală** (monedă de cont), **titluri de credit**, **sisteme informatice de decontare**

Titlurile de credit

sunt **înscrisuri** care constată **existența unor obligații comerciale** care urmează să fie **executate** după trecerea unui anumit **interval de timp** → în decursul acestei perioade de timp, **creanța nu este exigibilă** pentru că **debitorului i se acordă credit**

sunt **documente** a căror **posesie** este necesară:

pentru **a putea face dovada existenței unor obligații de credit** pe care **le constată**

pentru **exercitarea unor drepturi ce derivă din obligațiile de credit**

posibilitatea investirii cu aceste drepturi a oricărui dobânditor ulterior al lor

➡ **Titlurile de credit** pot fi clasificate în funcție de mai multe criterii:

După modul lor de circulație:

- ➡ **titluri la purtător** → care **indică persoana debitorului** fără a face vreo mențiune la **creditor** (din acest motiv, **titular al dreptului de creanță este acela care se găsește în posesia documentului la un moment dat**)
- ➡ **titluri la ordin** → care **poartă pe ele numele primului creditor**, **creanța urmând a fi plătită la ordinul acestuia**, fie **creditorului** însuși, fie unei **persoane arătate de acesta** în **titlu** (transmiterea titlului împreună cu drepturile încorporate în el se face prin **gir** sau **andosare**)
- ➡ **titluri nominative** → care **poartă înscrise în titlu numele primului creditor al său**, la fel ca **titlurile la ordin** însă spre deosebire de acestea, **transmiterea titlului se poate realiza numai cu participarea debitorului** care **trebuie să facă mențiune de transfer** în registrele sale și **să-l însereze în titlu** (avantajul rezidă din faptul că o persoană străină, care s-ar găsi la un moment dat în posesia sa, nu va putea să-l folosească așa cum ar putea să folosească **titlul la purtător**)

După conținut:

- ➡ **titluri reprezentative** → acelea care **conferă titularului un drept real asupra unei cantități de mărfuri determinate**, care este **depozitată într-un loc identificat** sau care este **încărcată pentru a fi transportată**, fiind astfel **identificată și specificată** → **conosamentul, recipisa de depozit, warrantul**
- ➡ **titluri de participație** → care **nu cuprind nicio promisiune de prestații viitoare** și nici **nu încorporează în ele vreun drept real** → **certifică** însă **calitatea de component al unei colectivități**, cum ar **acționariatul unei societăți** → **acțiunile unei societăți comerciale**

După cauza obligației:

- ➡ **titluri cauzale** → care **menționează în cuprinsul lor cauza obligației** ca de exemplu → **acțiunile unei societăți comerciale, polița de asigurare de viață la ordin, conosamentul**
- ➡ **titluri abstracte** → **au valoare juridică prin ele însele**, astfel încât **absența cauzei este irelevantă pentru existența obligației**

➡ **Titluri de credit improprii** → **documente** care **au doar în parte** **caracteristicile unor titluri de credit** → au o **eficacitate mai redusă** ca acestea

➡ **titluri (documente) de legitimare** → efectul lor constă în faptul că **posesiunea acestor documente constituie proba titularității dreptului** (proba își produce efectul până la dovedirea contrariului) → **biletele de tren, biletele de autobuz, tichete de garderobă, bilete de intrare la teatru**

➡ **titluri aparente** → **documentul** îndeplinește **funcția de mijloc de dovadă a unui raport contractual** → **factura**

6.2 Cambia (Trata) → *Bill of Exchange/Draft*

- ➡ **BNR** → **Cambia (trata)** este un **titlu de credit negociabil** și un **instrument de plată** care constată *obligația asumată de către debitor de a plăti la vedere sau la o scadență fixată, beneficiarului sau la ordinul acestuia, o sumă de bani determinată*
- ➡ **Cambia** este un înscris ce conține **ordinul necondiționat** dat de o persoană fizică sau juridică (**trăgătorul**) altei persoane fizice sau juridice (**trasul**), de a plăti o anumită sumă de bani unei terțe persoane fizice sau juridice (**beneficiarul**), la un termen (**scadență**) și într-un anumit loc
- ➡ **Trăgătorul (emitentul cambiei)** este **exportatorul** sau **vânzătorul** respectiv, cel ce îl creditează pe **importator(cumpărător)/tras** până la *scadența cambiei*, moment în care acesta va trebui să achite *contravaloarea acesteia*
- ➡ **Beneficiarul cambiei** este cel ce urmează să încaseze *contravaloarea cambiei*, el poate fi **trăgătorul** însuși, o **terță persoană** sau o **bancă**

➡ **Cambia** conține următoarele elemente:

1. - **denumire de cambie** în **limba în care este redactată** (pentru a aviza semnatarii asupra **obligațiilor, drepturilor și consecințelor** ce decurg din angajarea lor în **relația cambială**)

2. - **ordinul necondiționat de a plăti o sumă determinată de bani** (exprimată în cifre și litere); **orice condiție** inserată în text privind îndeplinirea vreunei **contraprestații, serviciu sau efectuarea plății** într-un anumit mod, atrage după sine **nulitatea acesteia**

✓ **Observații:**

- **valoarea cambiei (suma de bani)** înscrisă în text va fi **aceeași cu cea din factură** dacă plata se face la vedere
- în cazul în care s-a prevăzut **plata pe credit**, **valoarea acesteia** va fi **egală cu suma de rambursat la scadență**, în acest ultim caz există două posibilități:

- a. **emiterea unei singure cambii** având **valoarea ratei scadente inclusiv dobânda aferentă** (o singură cifră)
- b. **emiterea a două seturi de cambii**, unul **aferent ratei** și celălalt **dobânzii**.

3. - **indicarea termenului de plată (a scadenței).**

Data la care **cambia** devine **exigibilă** trebuie să fie:

- **certă** - momentul plății nu trebuie legat de un eveniment a cărui dată nu este cunoscută ferm (de exemplu: descărcarea mărfii în port);
- **unică** - nu se admit **cambii** cu scadențe succesive;
- **posibilă** - data scadenței să existe în calendar

❖ **Scadența cambiei** poate fi exprimată:

- **ca dată calendaristică fixă** - în textul **cambiei** este trecută *ziua, luna și anul* când se va face plata; dacă anul este omis se consideră anul în care a fost emisă **cambia**, iar dacă luna menționată a trecut, se consideră data din aceeași lună a anului următor celui în care a fost emisă

- **la un anumit număr de zile de la data emiterii cambiei** - (de regulă 30, 60, 90 sau 180 de zile), *calculul scadenței* începe din ziua următoare emiterii, scadența fiind ultima zi a termenului astfel calculat

- **la vedere** - **plata cambiei** se face prin prezentarea acesteia în orice moment după emitere, dar nu mai mult de 1 an de la emitere, scadența se poate preciza prin formule ca: **“la vedere”, “la cerere”, “la prezentare”** (dacă nu se precizează scadența, **cambia** este plătită **la vedere**)

- **la un anumit interval de la prezentarea spre acceptare** - *momentul plății* se stabilește la un anumit număr de zile, săptămâni, luni din ziua *acceptării* date de **tras** (acceptarea reprezintă acordul **trasului** privind data și suma de plată). Dacă **cambia** nu este acceptată, *calculul scadenței* se va face pornind de la *data protestului de neacceptare*

4. - **numele și adresa trasului** - **trasul (importatorul)** este cel ce va plăti, el devenind din **momentul acceptării cambiei debitor cambial principal**

✓ **Observații:**

- **trăgătorul cambiei** se poate indica pe el însuși ca **tras**
- există și posibilitatea de a fi indicați **unul** sau **mai mulți trași**, aceasta presupunând plata de către toți cei indicați în mod **cumulativ**
- este **nulă cambia** în care se prevede ca **fiecare tras** să plătească o anumită cotă

5. - **denumirea și adresa beneficiarului** - **beneficiarul** este cel în favoarea căruia este emisă **cambia**, el urmând să încaseze **banii**, fiind **primul posesor al cambiei**

✓ Observații:

- în **textul cambiei** pot fi trecuți *mai mulți beneficiari*:
 - **cumulativ** - toți **beneficiarii** împreună trebuie să execute **cambia** (lui A și B) sau
 - **alternativ** - oricare dintre **beneficiarii** menționați poate executa **cambia** (lui A sau B)
- **beneficiarul cambiei** poate fi însuși **trăgătorul** ("**plățiți la ordinul meu**")

6. - **locul efectuării plății** - este *localitatea* în care urmează să se efectueze *plata* (dacă sunt indicate *mai multe locuri de plată*, posesorul **cambiei** se poate prezenta la oricare dintre ele)

7. - **data și locul emiterii** - va cuprinde *ziua, luna și anul emiterii* (dacă nu este trecut *locul emiterii*, acesta se consideră *domiciliul trăgătorului*), iar dacă lângă *iscălitura trăgătorului* nu este trecut nici un domiciliu, **cambia** este considerată **nulă**)

8. - **semnătura trăgătorului** - va cuprinde *numele de familie în întregime sau denumirea firmei celui ce emite cambia* (semnătura *emitentului* trebuie să fie **autografă**).

6.2.1 Funcțiile cambiei

1. Mijloc de schimb

- *din perspectivă istorică, un rol important al **cambiei** a fost evitarea deplasării banilor, din cauza riscurilor la care erau supuse aceste transporturi*
- *în cazul plăților internaționale, **importatorul** nu trebuia să cumpere valută din țara sa și apoi să o transfere la locul plății (era suficient ca să acorde suma necesară plății bancherului său, în moneda națională, acesta urmând să elibereze **clientului** său o **cambie** prin care bancherul îl împuternicea pe omologul său din locul plății să plătească **beneficiarului**, în moneda țării respective, suma prevăzută în **cambie**)*

2. Mijloc de plată

- **cambia** poate fi utilizată pentru **stingerea obligațiilor de plată** prin înlocuirea numerarului
- în loc ca **debitorul** unei afaceri (**trasul**) să plătească în *numerar* datoria sa față de **creditor (trăgător)**, iar acesta să plătească mai apoi datoria față de un **terț (beneficiar)**, prin intermediul **cambiei**, **trăgătorul** dă ordin **trasului** să plătească direct **beneficiarului**
- prin intermediul **girului**, **cambia** permite acoperirea obligațiilor între **beneficiari succesivi**

3. Mijloc de garantare

➤ funcția de garantare este forța motrice a eficienței **mecanismului cambial**

➤ **trasul** este obligat să accepte cambia la prezentare, în momentul acceptării, acesta devenind **debitorul principal** al obligației de plată

➤ **cambia** poate fi utilizată în scopul *garantării* unor operații realizate prin *modalități de plată nesigure* (de ex: *incasso documentar*)

4. Mijloc de creditare

➤ între momentul în care **debitorul (importatorul)** intră în posesia mărfii și apare **obligația de plată** din partea acestuia și momentul în care **exportatorul** este plătit, se scurge o anumită perioadă de timp, deci apare o **relație de creditare**

CAMBIA (recto)

TRAGATOR Cod fiscal Adresa		CAMBII Platiți în schimbul acestei trase în exemplare stipulate..... suma de (moneda) (în cifre) (în litere) Valoarea reprezintă sau la ordinul său,		Data emiterii Locul emiterii Secedenta Locul plății 	
ACCEPTAT de Semnatura acceptantului L.S.		TRAS Adresa Cod fiscal Cont nr. Deschis la ➔ Valoarea acestei porțiuni se va fi scrisă sau stampilată ➔		Semnatura tragarului L.S.	
AVALIZAT de pentru Semnatura avalistului L.S.					

CAMBIE (verso)

1) GIRANT Girat către Data _____ L.S. Semnătură girant	3) GIRANT Girat către Data _____ L.S. Semnătură girant	5) GIRANT Girat către Data _____ L.S. Semnătură girant
2) GIRANT Girat către Data _____ L.S. Semnătură girant	4) GIRANT Girat către Data _____ L.S. Semnătură girant Vi rugăm ca această porțiune să nu fie scrisă sau ștearsă!	6) GIRANT Girat către Data _____ L.S. Semnătură girant

AVALIZAT de..... pentru _____ Semnătură avalist	Plătiți în schimbul acestei CAMBII BCXY2 AA1234567 stipulată NU LA ORDIN trasă în 1 exemplare suma de 3 2 5 6 7 , 0 0 moneda LEI <i>treizecisiidouamiicincisutesaizecisisaptelei</i>----- (suma în litere) lui/la ordinul CLIENT BCYZX Valoarea reprezintă CONTRACT NR. 123/01.04.2007	ACCEPTAT de CLIENT BCXYZ GEORGE IONESCU _____ Semnătura acceptantului
1) Girat de către la data _____ Semnătură girant	TRAS Cod tras 1 2 3 4 5 6 7 8 IBAN tras R O 1 2 B C X Y 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 Denumire tras C L I E N T B C X Y Z	TRĂGĂTOR CLIENT BCZWY ALEEA ALEXANDRU NR. 1, S.1, BUCUREȘTI (denumire și adresă trăgător) Cod trăgător 21345678 Data emiterii 2 0 0 4 2 0 0 7 Locul emiterii BUCUREȘTI Scadența 2 0 1 0 2 0 0 7 Locul plății PITEȘTI
3) Girat de către la data _____ Semnătură girant	IBAN posesor R O 2 2 B C Y Z 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 1 2 3 4 5 6 ▽ În această porțiune nu se scrie ▽	IRINA SIMIONESCU _____ Semnătura trăgătorului

£ 8,240

Keighley

11 th August 2004

PAY AT SIGHT THIS SOLE **BILL OF EXCHANGE** TO OUR ORDER THE SUM OF STERLING POUNDS EIGHT THOUSAND TWO HUNDRED AND FORTY ONLY FOR VALUE RECEIVED.

Drawn under Irrevocable Credit of British National Bank, Pennine House, 45 Well Street, Bradford No. FDC/2/6789 dated on 20 th July, 2004.

To: British Commercial Bank
Pennine House
45 Well Street
Bradford

For and on behalf of
QUALITY WOOLLENS LTD.

Director

SPECIMEN BILL OF EXCHANGE (Names are fictitious)

⑧
£8,840

Keighley
11th August, 1987

⑦
AT SIGHT OF THIS SOLA OF EXCHANGE PAY TO OUR ORDER THE SUM OF STERLING
POUNDS EIGHT THOUSAND TWO HUNDRED AND FORTY ONLY FOR VALUE RECEIVED
Drawn under Irrevocable Credit of British National Bank, Pennine House, 45 Well Street,
Bradford No. FDC/2/6789 dated 20th July 1987

To: ③ ⑤
British National Bank
Pennine House
45 Well Street
Bradford

②
For and on behalf of
QUALITY WOOLLENS LTD
④

Joe Arkwright Ltd.
Director

The legal definition of a bill of exchange is:

1. an unconditional order in writing
2. addressed by one person (the drawer)
3. to another (the drawee)
4. signed by the person giving it (the drawer)
5. requiring the person to whom it is addressed (the drawee, who when he signs becomes the acceptor)
6. to pay
7. on demand or at a fixed or determinable future time
8. a sum certain in money
9. to, or to the order of, a specified person or to bearer (the payee).

The phrases are numbered to correspond to the various parts of the bill of exchange shown above. All the information above must be shown on every bill of exchange.

The specimen bill of exchange is a 'sight' bill which requires immediate payment by the drawee. If it called for payment after the date of the bill it would be a 'tenor' bill. Unless the documentary letter of credit stipulates that bills of exchange are required in duplicate, a single (sola) bill of exchange is acceptable.

Keighley
11th August, 1887

To: ⁽³⁾ British National Bank
⁽⁵⁾ Pennine House
45 Well Street
Bradford

For and on behalf of
QUALITY WOOLLENS LTD

④ Joe Arkwright
Director

1. an unconditional order in writing
2. addressed by one person (the drawer)
3. to another (the drawee)
4. signed by the person giving it (the drawer)
5. requiring the person to whom it is addressed (the drawee, who when he signs becomes the acceptor)
6. to pay
7. on demand or at a fixed or determinable future time
8. a sum certain in money
9. to, or to the order of, a specified person or to bearer (the payee).

The specimen bill of exchange is a 'sight' bill which requires immediate payment by the drawee. If it called for payment after the date of the bill it would be a 'tenor' bill. Unless the documentary letter of credit stipulates that bills of exchange are required in duplicate, a single (solo) bill of exchange is acceptable.

SPACE BELOW FOR ACCEPTANCE STAMP

FORM 1442 (11-90)

DRAWER'S OR
FORWARDING
BANK'S NUMBER

Drawn under Bank of Singapore

L/C 234 / 1657

Royal Bank of Canada International

Trade Centre L/C 24689

Due *April 21, 19-*

January 18 19

234 / 1657

AT 90 DAYS SIGHT FOR VALUE RECEIVED PAY TO THE ORDER OF THE
ROYAL BANK OF CANADA THE SUM OF

Seventy five thousand Canadian.

DOLLARS \$ *75,000.00* CAN

TO *Royal Bank of Canada*

International Trade Centre

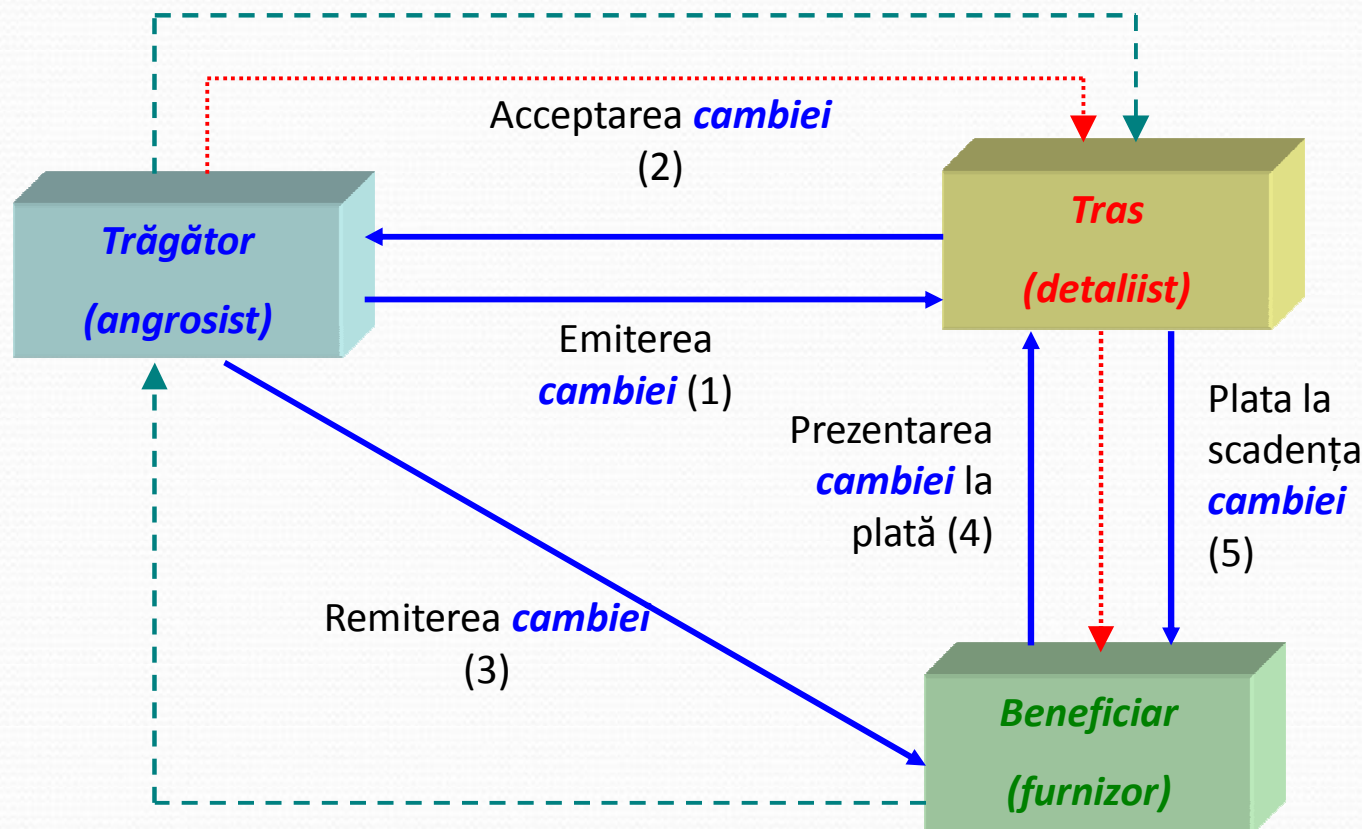
Any City, Any Province

TYM Trading Inc.

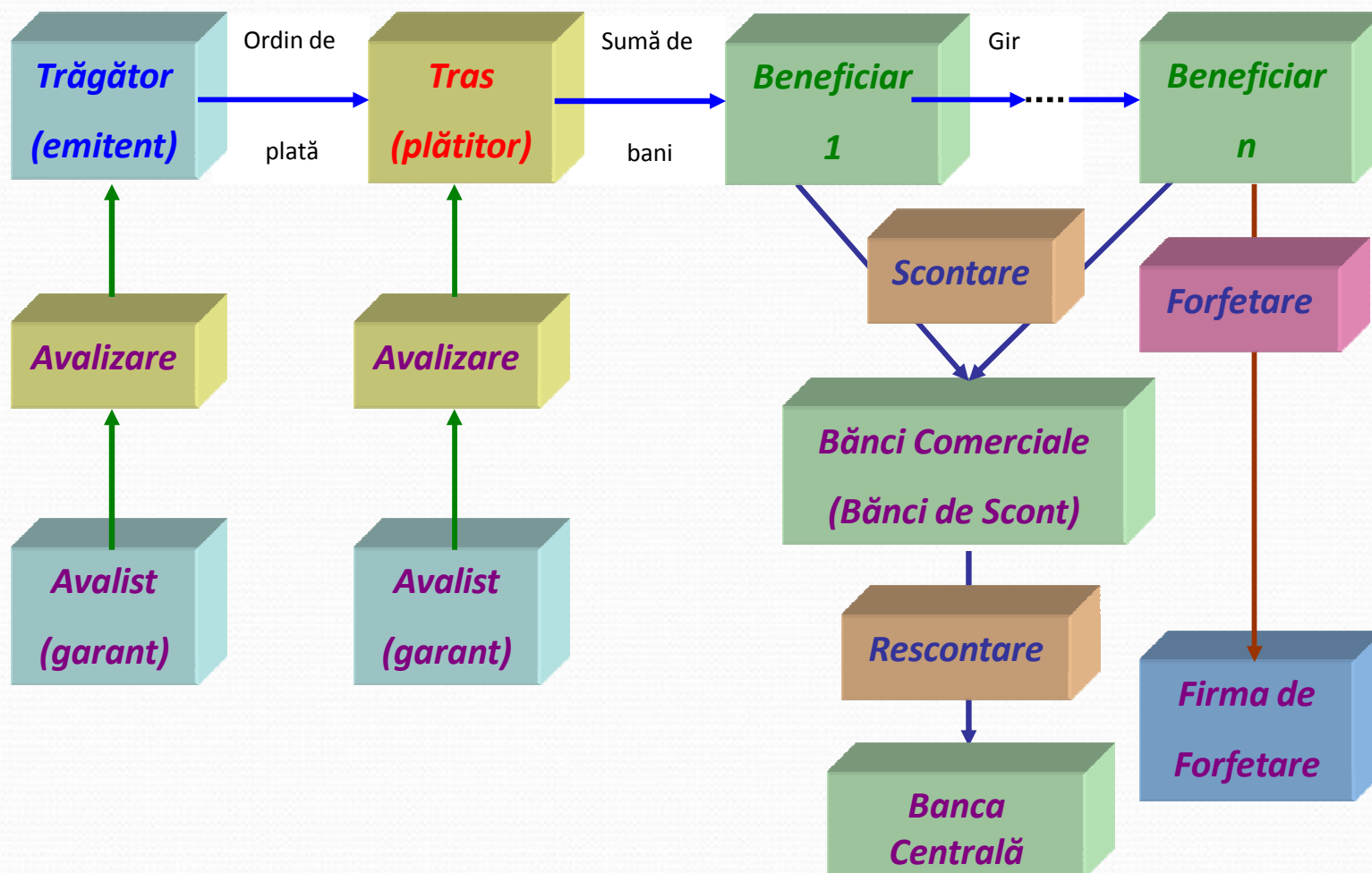
R. Smith, Vice President

RECEIVING
BANK'S NUMBER
24689

Mecanismul plății prin cambie (minimal), relațiile economice și de credit (circuitul de credit comercial și de credit cambial)

Mecanismul cambial (complet)

*Tehnica plăților prin **cambii** implică o serie de operațiuni cum ar fi:*

✚ **Emiterea cambiei** - dă naștere unui **raport juridic**, prin care **trăgătorul** se obligă față de **beneficiar** să-l determine pe **tras** să plătească suma înscrisă pe *cambie*

➡ **Cambia** poate produce *efectele* pentru care a fost emisă numai respectând următoarele condiții de validitate:

- ❖ *Calitatea de comerciant a participanților la operațiuni cambiale*
- ❖ *Forma scrisă*
- ❖ *Prezența tuturor mențiunilor obligatorii*

✚ **Acceptarea cambiei** - **trasul** are *ordin* din partea **trăgătorului** să efectueze *plata* dar devine *obligat cambial* numai în momentul în care **acceptă cambia**.

✓ Observații:

- **trasul** își ia sarcina **“să plătească”** iar ceilalți *obligați cambiali* își asumă obligația de a face **“să se plătească”**, ei plătind numai în cazul în care **debitorul principal (trasul)** nu va onora plata;
- **acceptarea** se scrie **direct pe cambie** prin mențiunea: **“acceptat”** și **iscălitura trasului** (este permisă și acceptarea parțială a sumei);
- **acceptarea cambiei** de către **tras** reprezintă o *garanție a încasării plății la scadență*, de aceea este recomandabil *exportatorilor români* ca *imediat după semnarea contractului comercial internațional* să obțină **acceptarea cambiilor** emise *pentru plata exporturilor*.

✚ **Avalizarea cambiei** - atunci când **trăgătorul** nu este sigur de **solvabilitatea trasului**, se poate apela la o **garanție** denumită **aval**, în acest caz, pe **cambie** se înscriu mențiunile **“pentru aval”** sau **“pentru garanție”** urmate de **semnătura avalistului** (cel ce dă **avalul**) și *data*

✓ Observații:

- rolul **avalului** este de a potența valoarea obligației cambiale prin solidaritatea unei pluralități de debitori
- **avalul** reprezintă deci un act prin care o persoană garantează **plata cambiei**, **avalistul (garantul)** neparticipând la transmiterea titlului, el intervenind numai pentru a mări încrederea acordată titlului, obligându-se solidar la plată, prin garantarea uneia din obligațiile ce formează verigile lanțului cambial
- **avalul** poate fi dat de o firmă de încredere (care trebuie acceptată de **primul beneficiar**) – **aval comercial**, sau de o bancă - **aval bancar**
- **avalizarea** se face contra cost, **avalistul** solicitând un **comision** pentru **garantarea cambiei**
- **avalistul** (odată angajat în acest proces) devine solidar cu **trasul** și în ultimă instanță cu **trăgătorul** la **plata cambiei** către **beneficiar**
- **beneficiarul** se poate adresa la scadență pentru plată în egală măsură, fie **trasului**, fie **avalistului** (sau **trăgătorului**, dacă **trasul** refuză efectuarea plății)
- în cazul **cambiilor** emise de **exportatorii români** este important să se urmărească alături de **acceptul trasului** și obținerea **avalului** pe **cambii**, cu **mențiunea în favoarea trasului** ("pentru aval în favoarea firmei X"), deoarece simpla **semnătură de avalizare** se consideră dată pentru **trăgător**. Este indicat ca **trasul** să obțină **avalizarea cambiilor** de la o bancă străină corespondentă a băncii comerciale românești care-l deservește pe **exportator**

✚ **Andosarea (girarea) cambiei** – este operațiunea specifică de transmitere și circulație a **cambiei**

✓ **Observații:**

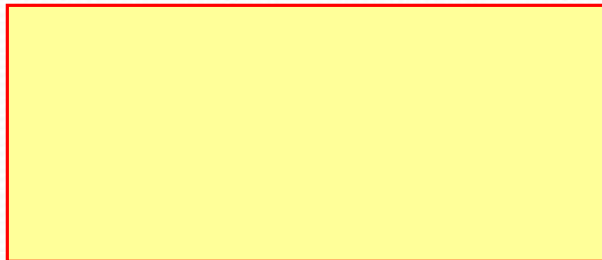
- **girul** este un **act juridic** prin care **beneficiarul cambiei**, numit **girant**, transmite **cambia**, cu toate drepturile pe care le conține, unei alte persoane, numită **giratar**, printr-o declarație înscrisă pe **cambie** și semnată de **girant**
- **girantul** dă ordin **debitorului principal (trasul)** de a face plata **giratarului**, sau unei alte persoane la ordinul acesteia
- **girul** este o operațiune complexă care produce mai multe **funcții**:
 - **mijloc de transfer al cambiei** → prin care se transmit toate drepturile izvorâte din titlu, fără ca voința părților să le poată limita
 - **garanție de acceptare și instrument de plăți** → prin care **girantul** se obligă față de **giratar** că va efectua plata, și care servește la stingerea unor obligații de plată
 - **mijloc de legitimare a titularului drepturilor cambiale** → care atestă faptul că deținătorul unei **cambii** este posesorul său legitim și totodată singurul care poate solicita, după o serie neîntreruptă de **giruri**, **plata titlului** pe care îl are în posesie

- prin **andosare** are loc *transferul tuturor drepturilor izvorâte din **cambie** fără a mai fi necesară notificarea **debitorului cambial (trasul)***
- **girul** trebuie să fie **integral**, adică **giratarul** trebuie să încaseze la scadență întreaga sumă înscrisă în **cambie**
- dacă la scadență ultimul **beneficiar** al **cambiei** nu este plătit de către **tras**, el are dreptul de a prezenta **cambia** spre plată **girantului** său, care este solidar la plată cu **trasul** și cu toți ceilalți din șirul **girurilor**, declanșându-se astfel o **acțiune în regres**
- cu fiecare nou **gir**, valoarea **titlului** crește, fiind garantată de tot mai mulți **codebitori solidari**

✚ **Scontarea cambiilor** – reprezintă **andosarea cambiei** de către **ultimul beneficiar** în favoarea unei **bănci comerciale (de scont)**

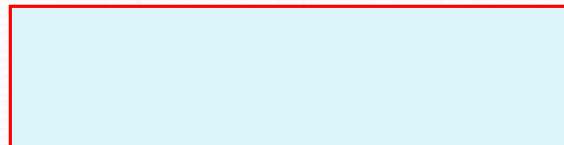
✓ **Observații:**

- în urma **scontării**, **beneficiarul (girantul)** încasează suma înscrisă în **cambie** înainte de scadență, mai puțin **scontul** și un **comision**
- **scontul** pe care banca îl deduce din **valoarea cambiei** este format dintr-un procent din această valoare și dobânda aferentă perioadei de timp cuprinsă între **data girului** și **scadența cambiei**

- **scontul**
- **taxa scontului**
- **numărul de zile de la scontare la scadență**
- **valoarea nominală a cambiei**

✚ **Valoarea reală a cambiei :**

✚ **Rescontarea cambiilor** – este operațiunea prin care **banca comercială (de scont)**, **andosează cambia** în favoarea **băncii de emisiune (banca centrală)**

✓ **Observații:**

➤ **băncile comerciale** se refinanțează, adică își sporesc lichiditățile prin **rescontarea cambiilor**, respectiv transmiterea acestora către **banca centrală**, care în schimbul unei **taxe de rescont (taxa oficială a scontului)** plătește **cambiile** respective.

✚ **Forfetarea cambiilor** - operațiunea constă în **vinderea cambiilor**, indiferent de scadența lor, unor instituții specializate care, spre deosebire de **băncile comerciale** care **scontează cambiile** nu au dreptul de recurs asupra vânzătorului creanței în cazul de neplată al **debitorului**.

- spre deosebire de **scontare**, **ultimul beneficiar al cambiei**, adică cel ce apelează la serviciile societății de forfetare, nu va fi afectat de nicio defecțiune a mecanismului cambial (adică societatea de forfetare nu are drept de a-i solicita **plata cambiei** în caz de **insolvabilitate a trasului**)
- **costul forfetării** este mai ridicat decât cel al **scontării** și constă într-o **rată fixă de dobândă**, la care se adaugă **comisionul** instituției de finanțare (societatea de forfetare), stabilit diferențiat în funcție de *bonitatea debitorului, de riscul estimat al operațiunii, etc*

$$T_F = T_s + \text{comision}$$

✚ **Plata cambiei** - se face *la scadență* sau în una din cele două zile lucrătoare care urmează acesteia, *la domiciliul trasului*, sau al persoanei desemnate de acesta (de exemplu: o bancă), în favoarea **beneficiarului cambiei**.

✓ **Observații:**

- **cambia scadentă la vedere** poate fi **prezentată la plată** în termen de 1 an de la data emiterii
- atunci când plătește, **trasul** are dreptul să pretindă de la **beneficiar, cambia** cu mențiunea **“achitat”** semnată de acesta
- dacă **trasul** dorește să facă o **plată parțială**, **beneficiarul nu poate refuza plata**, fiind obligat să menționeze pe **cambie** suma primită și să dea chitanța **trasului** (**cambia** se va restitui **trasului** în momentul **plății integrale**)
- în cazul de **neplată** a uneia dintre rate, **debitorul** pierde dreptul plății **în rate** și este obligat să **plătească întreaga sumă**.
- la sumele de **plată**, se pot adăuga **dobânzile aferente perioadei de creditare**, cu condiția ca **procentul dobânzii** să fie menționat în mod expres, în **textul cambiei**
- perioada pentru care **se aplică dobânda** se calculează de la data **emiterii cambiei**, doar dacă nu se specifică altfel, cum ar fi, de exemplu, de la data **acceptării cambiei**.

✚ **Regresul** - în caz de **refuz de acceptare** sau **de plată a cambiei**, este dreptul **beneficiarului** de a acționa împotriva **trăgătorului** și a celorlalți semnatori ai documentului (**andosatori** sau **avaliști**) la scadență, dacă **trasul refuză plata, acceptarea totală** sau **parțială** sau dacă intervine **falimentul trasului** sau cel al **trăgătorului**

✓ **Observație generală:**

➤ în **practica comercială internațională**, din **motive de securitate** se întocmesc două seturi de **cambii**: **“primul exemplar” (first of exchange)** și **“al doilea exemplar” (second of exchange)** identice, care sunt expediate prin curieri diferiți (dacă unul se va pierde, rămâne celălalt)

6.3 Biletul la ordin → *Promissory Note*

Biletul la ordin este un înscris prin care o **persoană fizică** sau **juridică** denumită **emitent (importatorul/debitorul)** se obligă să plătească o sumă de **bani**, la un **anumit termen** sau **la prezentare**, unei **alte persoane** denumită **beneficiar (exportator/creditor)** sau unui **terț** indicat de acesta.

Biletul la ordin reprezintă un **angajament de plată** asumat de către **emitent** prin formula **“voi plăti”** deci, spre deosebire de **cambie** nu se mai pune problema acceptării, restul celor prezentate la **cambie** fiindu-i aplicabile întocmai.

Elementele esențiale ale **biletului la ordin**, **obligatorii** pentru ca **documentul** să fie **valid din punct de vedere juridic** sunt:

1. - **denumirea titlului** - (**bilet la ordin**) exprimată în text în limba de redactare a înscrisului
2. - **promisiunea de plată, pură, simplă, necondiționată a unei sume de bani** bine determinată (exprimată în litere și cifre și cu indicarea monedei în care se va efectua plata)
3. - **scadența** trebuie să fie **unică, certă** și **posibilă** și poate fi menționată în patru feluri: - **la vedere, la un anumit termen de la vedere, la un anumit termen de la data emiterii** sau **ca dată fixă**; dacă scadența nu este menționată se va considera că **biletul la ordin** este **plătibil la vedere**
4. - **locul unde urmează să se facă plata**; dacă nu este indicat în text este considerat a fi locul emiterii
5. - **numele și adresa beneficiarului**, cel în favoarea căruia sau la ordinul căruia se va face plata
6. - **data și locul emiterii**; data trebuie să cuprindă ziua, luna și anul iar dacă locul emiterii nu este trecut se consideră a fi locul indicat lângă numele emitentului;
7. - **semnătura emitentului, autografă**

BILET LA ORDIN (recto)

VAZUT La data _____ De emitent _____ L.S.	Valoarea (scrisă de către emitent) BILET LA ORDIN emisiile _____ afectat _____ Suma de (milioane) (milioane) (in cifre) (in litere) Valoarea este de _____ Valoarea este de _____	Data emiterii Localitatea Scut de Luna / An L.S.
AVALIZAT de _____ pentru _____ L.S.	EMITENT Adresa _____ Cod fiscal _____ Conținut _____ Descriere _____	Semnatura emiterii L.S.

BILET LA ORDIN (verso)

1) GIRANT Girat către _____ Data _____ _____ (Semnatura girant) L.B.	3) GIRANT Girat către _____ Data _____ _____ (Semnatura girant) L.B.	6) GIRANT Girat către _____ Data _____ _____ (Semnatura girant) L.B.
2) GIRANT Girat către _____ Data _____ _____ (Semnatura girant) L.B.	4) GIRANT Girat către _____ Data _____ _____ (Semnatura girant) L.B. 10. Mențiune de interes de serviciu sau la îndrăgăstare sau altă asemenea.	5) GIRANT Girat către _____ Data _____ _____ (Semnatura girant) L.B.

AVALIZAT de <u>ABC S.A.</u> pentru <u>CLIENT BCYZX</u> PANA <u>ION</u> Semnătură avalist	Voi plăti în schimbul acestui BILET LA ORDIN BCXY3 AA1234567 stipulat <u>LA ORDIN</u> emis în <u>1</u> exemplare suma de 4020, 55 moneda LEI <u>patru mii douăzeci și cinci și cincizeci și cincibani</u> (suma în litere) lui/la ordinul <u>CLIENT BCYZX</u> Valoarea reprezintă <u>C/V F12345/30.06.2007</u>	VĂZUT la data de emitent Semnătura emitentului la vedere
1) Girat de <u>CLIENT BCYZX</u> către <u>CLIENT BCZXZ</u> la data <u>21.08.2007</u> Semnătură girant	EMITENT Cod emitent 12345678 IBAN emitent RO12BCXY1234567890123456 Denumire emitent CLIENT BCXYZ	Data emiterii 15072007 Locul emiterii PITESTI Scadența Locul plății
3) Girat de către la data Semnătură girant	IBAN posesor RO27BCZX1234567890123456 ▽ În această porțiune nu se scrie ▽	IONESCU ION Semnătura emitentului

de **FIRMA 4 SRL**
 pentru **FIRMA 2 SRL**

Avalist
 Semnătura avalistului

1) Girat de **FIRMA 2 SRL**
 către **FIRMA 3 SRL**
 la data **30.09.2008**
Girant
 Semnătură girant

2) Girat de
 către
 la data

 Semnătură girant

3) Girat de
 către
 la data

 Semnătură girant

Voi plăti în schimbul acestui **BILET LA ORDIN**

stipulat **LA ORDIN** emis în **1** exemplare

suma de **3 232 , 32** moneda **RON**

(suma în litere) **treimii două sute treizeci și doi lei și treizeci și doi bani**

lui/la ordinul **FIRMA 2 SRL**
 Valoarea reprezintă **C/V F1111 / 30.08.2008**

EMITENT Cod emitent **1 1 1 1 1 1 1**
 IBAN emitent **RO12BTRL01201201201201XX**
 Denumire emitent **FIRMA 1 SRL**

IBAN posesor **RO11BBBB0011001100110011**
 ▽ În această porțiune nu se scrie ▽

VĂZUT

la data

de emitent

.....
 Semnătura emitentului la vedere

Data emiterii
3 1 0 8 2 0 0

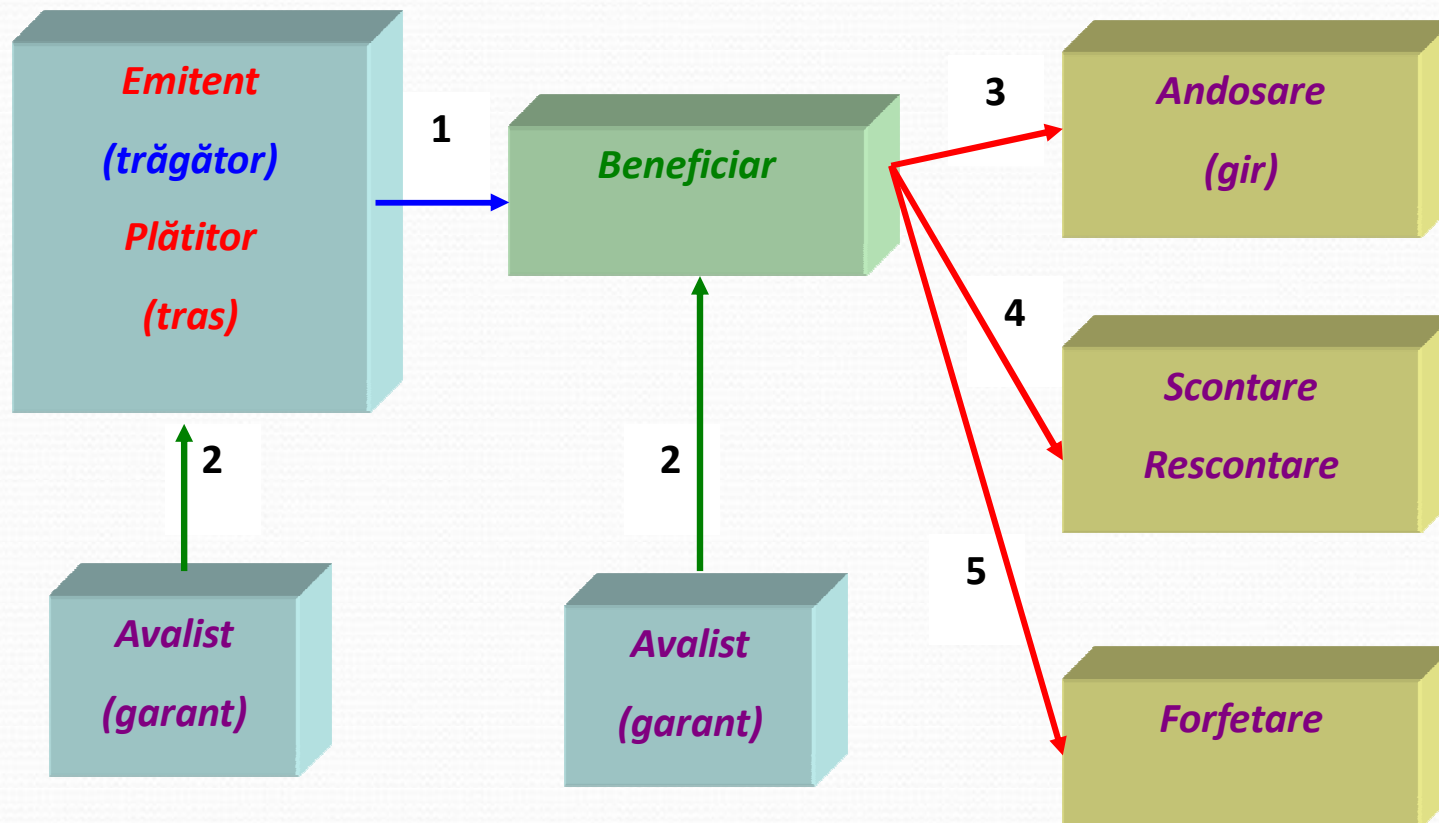
Locul emiterii
CLUJ NAPOCA

Scadența
0 1 1 0 2 0 0 8

Locul plății
BUCURESTI

Emitent
 Semnătura emitentului

Mecanismul de funcționare al biletului la ordin

- 1 → angajamentul de plată al **emitentului** în favoarea **beneficiarului**
- 2 → **avalizarea biletului la ordin** de către un **terț**
- 3 → **andosarea (girarea) biletului la ordin**
- 4 → **scontarea (rescontarea) biletului la ordin**
- 5 → **forfetarea biletului la ordin**

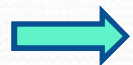
6.4 Cecul

Cecul este *un înscris de valoare* reprezentând un *ordin de plată* dat de *titularul unui cont curent* către **banca** la care își ține depozitul, de a elibera o anumită sumă de bani persoanei înscrise în **cec** sau prezentatorului acestuia

Cecul este *ordinul* prin care **trăgătorul** dă *ordin necondiționat* unei **bănci (tras)**, la care el deține cont, **să plătească la vedere o sumă determinată**

În cadrul *tranzacțiilor comerciale internaționale* se utilizează *mai multe tipuri* de **cecuri** care pot fi clasificate după următoarele criterii:

După modul în care este plătit beneficiarul:

- ➡ **Cecul nominativ**, în care este prezent numele **beneficiarului** și în care se va face mențiunea **“nu la ordin”** (se va plăti numai persoanei indicate pe cec)
- ➡ **Cecul la ordin**, care se transmite prin **andosare** și care este plătit **ultimului beneficiar** indicat pe **cec**
- ➡ **Cecul la purtător**, al cărui **beneficiar** este *persoana care se prezintă pentru încasarea acestuia*

După caracteristicile lor:

- ➡ **Cecul certificat (acceptat)**, presupune confirmarea **băncii** pe **cecul** emis de titular a existenței disponibilului în contul curent al acestuia (titularului), precum și blocarea disponibilului respectiv la dispoziția posesorului **cecului** până la expirarea termenului de prescripție (adică oferă **cecului** respectiv o acoperire, indiferent de credibilitatea emitentului său)
- ➡ **Cecul de virament**, servește la **stingerea obligațiilor** dintre **emitentul cecului** și **beneficiarul** acestuia prin **decontare scriptică**, fiind **interzisă plata în numerar** (**cecul** trebuie să poarte mențiunea de **“plătibil în cont”** sau **“pentru virament”**, eliminând posibilitatea de fraudă prin furt sau găsire)
- ➡ **Cecul netransmisibil**, care poate fi plătit numai *primitorului* său sau *poate fi trecut în cont la cererea acestuia* (clauza **“netransmisibil”** trebuie pusă de bancă la cererea expresă a posesorului)

Cecul barat , prezintă două bare paralele, trasate sau imprimate pe fața formularului

→ **Cecul barat** nu poate fi plătit în numerar ci numai prin **virament** între bănci

→ **Barare specială** → între bare se specifică numele unei bănci iar **cecul** poate fi plătit **numai acelei bănci** sau unui client al acesteia

→ **Barare generală** → între bare nu se scrie nimic iar **cecul** poate fi plătit **numai altei bănci** sau unui client al acesteia

→ **Cecul barat** nu poate fi **andosat** , deci nu poate circula de la o persoană la alta prin **gir**

Cecul circular , este emis de către **banca** la care s-a depus **provizionul** de către titular

→ **Banca emitentă** devine direct obligată față de **beneficiarul cecului** (spre deosebire de alte tipuri de **cecuri**, în care **banca trasă** nu are dreptul de a-și asuma obligația de **acceptare** a **cecului** sau de **avalizare** a acestuia)

→ **Cecul circular** poate fi făcut plătitibil la orice **filială** sau **sucursală** a **băncii emitente**, sau la orice altă **instituție bancară** cu care **banca emitentă** are legături de corespondență

BANCA COMERCIALĂ XYZ

Strada Doamnei nr. 3, sector 3
București

Plătiți în schimbul acestui **CEC** **BCXY1 AA1234567**

emis în localitatea **BUCUREȘTI** la data **30122007** suma de **32142,50** moneda **LEI**

suma în litere **treizecisdouămiiocutapstruzeisidoileisiesizeisibani**

stipulat **LA ORDIN** platibil la **-** denumire trăgător **CLIENT BCXYZ**

lui/la ordinul **CLIENT BCYZX**

Cod trăgător **12345678** IBAN trăgător **RO12BCXY1234567890123456**

1) Girat de **CLIENT BCYZX**

către **CLIENT BCZXZ**

la data **31122007**

PAULA ENE

Semnătură girant

2) Girat de

către

la data

Semnătură girant

SPECIMEN

LUCIAN MARIN

Semnătură trăgător

▽ În această porțiune nu se scrie ▽

RO27BCZX1234567890123456

IBAN posesor

BANCA TRANSILVANIA®

Str. G. Barițiu nr. 8
Cluj-Napoca, România

Plătiți în schimbul acestui **CEC**

emis în localitatea CLUJ NAPOCA la data 30 08 2008 suma de 3232,32 moneda RON

suma în litere treimii douasute treizeci si doi lei si treizeci si doi bani

stipulat LA ORDIN plătitibil la CLUJ NAPOCA

lui/la ordinul FIRMA 2 SRL

Cod trăgător 1111111

IBAN trăgător RO1ZBTRL01201201201201201XX

Denumire trăgător FIRMA 1 SRL

1) Girat de FIRMA 2 SRL
cătrecătre FIRMA 3 SRL
la data 31.08.2008

2) Girat de.....
cătrecătre.....
la data.....

Girant

Semnătură girant

Semnătură girant

Tragator

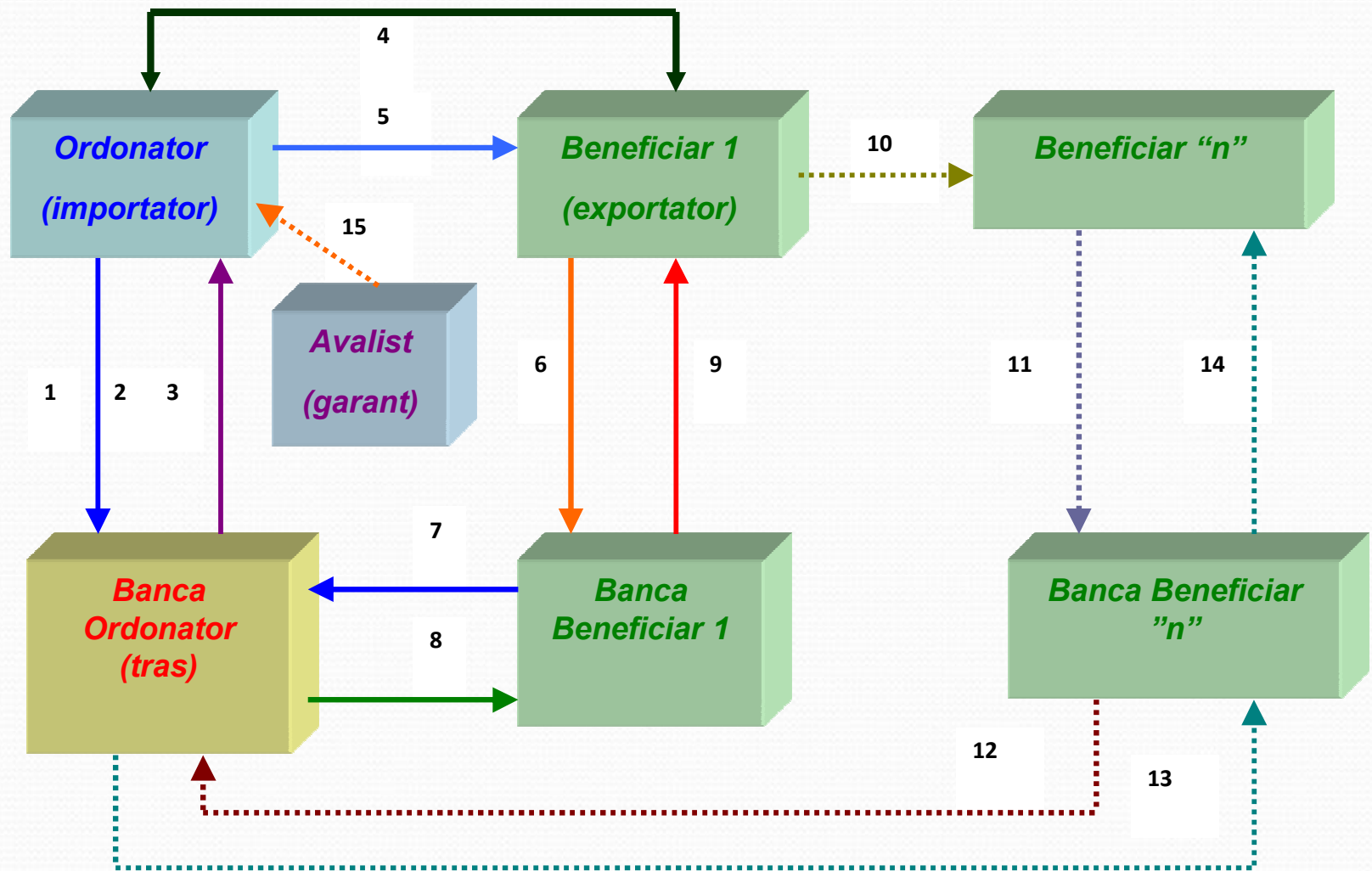
Semnătură trăgător

▽ În această porțiune nu se scrie ▽

RO11BBBB0011001100110011

IBAN posesor

Mecanismul efectuării plății cu ajutorul cecului

1. **ordonatorul cecului** constituie **provizionul** necesar acoperirii **cecurilor** la **banca sa**
2. se semnează **convenția** între **ordonator** și **bancă**
3. **banca** eliberează **clientului** ei un carnet cu file cec
4. se încheie un **contract comercial** care conține **obligația de plată** a **importatorului**
5. **plata mărfii sau serviciului** prin emiterea unui **cec**
6. prezentarea **cecului** spre încasare de către **beneficiar** la **banca sa**
7. trimiterea **cecului** spre confirmare de la **banca beneficiarului** la **banca plătitoare**
8. confirmarea plății și debitarea contului **importatorului** de către **banca sa**
9. creditarea contului **beneficiarului** și efectuarea plății
10. **primul beneficiar** poate **gira cecul** său în favoarea **altor beneficiari** în perioada de valabilitate a acestuia
11. **ultimul beneficiar** prezintă **cecul** spre încasare la **banca sa**
12. trimiterea **cecului** spre confirmare de la **banca ultimului beneficiar** la **banca plătitoare**
13. confirmarea plății și debitarea contului **importatorului** de către **banca sa**
14. creditarea contului **beneficiarului** și efectuarea plății
15. **beneficiarul** unui **cec** poate pretinde **avalizarea** acestuia pentru obținerea unei garanții în plus în vederea încasării acestuia

➤ **Circuitul** efectuării plății cu ajutorul **cecului** (**mecanismul simplificat**):

➡ **Importatorul (trăgătorul)** va completa o filă din carnetul de formulare de cec, pe care **o semnează și o predă exportatorului (beneficiarul)**, care la rândul său **o va semna și o va prezenta** spre încasare **băncii sale**;

➡ Apoi, **banca exportatorului** va trimite **cecul băncii importatorului** care va verifica validitatea acestuia;

➡ Dacă **cecul** este valid și este emis sub acoperirea **provizionului**, **banca importatorului** va debita contul **plătitorului** și va efectua **viramentul** către **banca exportatorului**, care va credita contul **beneficiarului**

✓ **Observații:**

✓ din cauza *obligativității respectării* acestui circuit, **durata medie de încasare** a unui **cec** variază între 10 și 30 de zile → această *durată* poate fi *redușă semnificativ* prin utilizarea *transferului electronic de fonduri* (*Electronic Funds Transfer – EFT*)

✓ **cecurile** sunt considerate ca **instrumente de plată riscante** → *costuri sporite pentru verificare* (disponibilitatea sumelor, autenticitatea) → *durata mare* pentru ca o societate bancară să plătească **cecul**

✓ **cecul** poate fi prezentat spre încasare în cadrul unui *interval de timp* care *diferă în funcție de legea țării în care urmează a fi plătit* (de ex: un **cec** emis în Europa și plătit în România trebuie prezentat spre încasare în termen de 30 de zile de la emitere)

✓ **cecul** prezentat spre încasare după expirarea termenului legal, determină *pierderea dreptului de acționare* în **regres** a **giranților** și **avaliștilor** (dacă termenul de prezentare al **cecului** expiră, **trăgătorul** poate revoca ordinul de plată, însă dacă nu o face, plata **cecului** rămâne valabilă)

✓ *garantarea efectuării plății* prin **cec** se poate obține, ca și în cazul **cambiei**, prin **aval**

✓ circulația **cecului** de la **trăgător** la **beneficiar** (sau la cel care îl va încasa în cele din urmă), este *reglementată în mod diferit*, în funcție de *tipul* acestuia:

- ❖ **cecul nominativ** (indiferent dacă este sau nu la ordin) *poate fi transmis* prin **gir (andosare)**, ca și în cazul **cambiei**
- ❖ **cecul la purtător** poate fi **girat** însă **giratarul** nu este obligat să dovedească *succesiunea neîntreruptă a girurilor*, ca și în cazul **cambiei** și al **cecului nominativ**
- ❖ **cecul netransmisibil** poate fi **girat** doar unei **bănci** spre încasare, aceasta neputându-l **gira** mai departe

✓ **Avantajele** folosirii **cecului** în tranzacțiile internaționale

- ➡ operativitatea și simplitatea utilizării
- ➡ siguranța utilizării în raport cu utilizarea numerarului
- ➡ încasarea relativ ușoară
- ➡ emiterea facilă

✓ **Dezavantajele (riscurile)** folosirii **cecului** în tranzacțiile internaționale

- ⇒ lipsa unor garanții comerciale
- ⇒ lipsa certitudinii emiterii sub acoperire

6.5 Viramentul

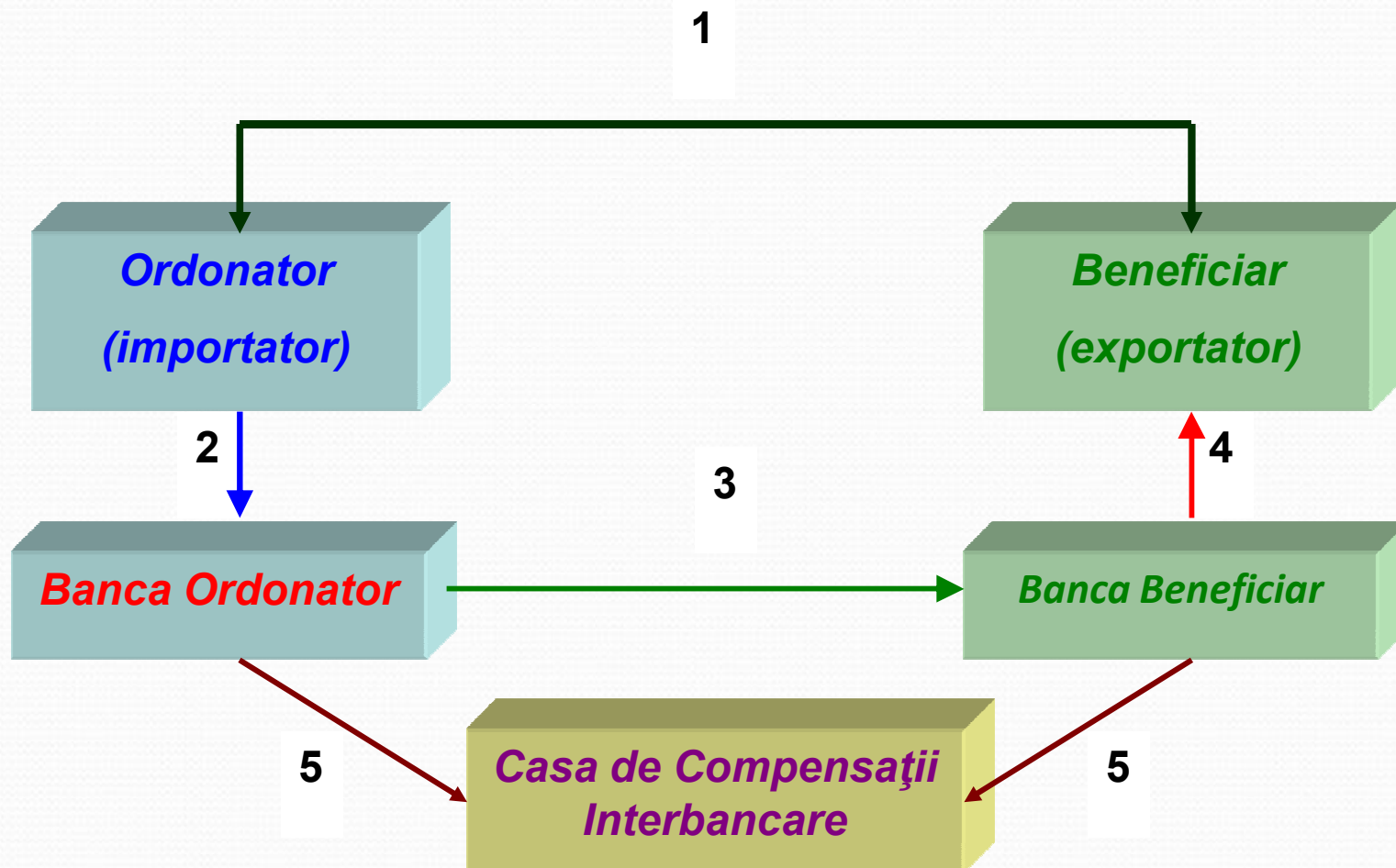
Viramentul este operațiunea prin care o **bancă** efectuează transferul unei sume de bani la ordinul **clientului** său prin debitarea contului **acestuia** și creditarea celui al **beneficiarului**

Există 2 feluri de **viramente**:

✚ **Virament intern** → atunci când **viramentul** se desfășoară între clienții aceleași bănci, are loc doar o modificare în cele două conturi, fără a afecta suma depusă (variantă preferabilă efectuării plății cu ajutorul **monedei fiduciare** sau a **cecului**)

✚ **Virament extern** → acesta se desfășoară între 2 bănci diferite, transferul sumei de plată având loc în mai multe etape:

Mecanismul efectuării plății cu ajutorul viramentului extern

1. încheierea unui **contract comercial** între cele două părți
2. **plătitorul (ordonatorul /importatorul)** emite **ordinul de virament**, cerând **băncii** sale să-i debiteze *contul* cu o anumită sumă, pentru a se *credita* *contul* **beneficiarului (exportatorului)** deschis la o altă **bancă**
3. **banca plătitorului** pune la dispoziția **băncii beneficiarului** un *credit* egal cu aceeași sumă
4. **banca beneficiarului** creditează *contul* acestuia și are loc *plata*
5. reglementarea *conturilor* între cele două **bănci** se face prin **casa de compensație**

✓ **Observații:**

✓ în operațiunile de comerț exterior, **viramentul** presupune ordinul dat de **importator (debitorul afacerii)** **băncii** sale de a transfera din contul său o sumă de bani (contravaloarea mărfii) în contul **exportatorului (creditorul afacerii)**

✓ în acest sens, **viramentul** poate fi privit prin prisma a două aspecte:

❖ **plata în devize** → situație în care **debitorul** va trebui fie să cumpere valută și să o depoziteze în contul său valutar de la **bancă** (dacă are un asemenea cont), fie să solicite **băncii** sale cumpărarea de valută și efectuarea **viramentului** către **exportator** (când nu deține un cont valutar)

❖ **transferul internațional al fondurilor** → **SWIFT**

6.6 Transferul internațional al fondurilor

- ➡ Creșterea rapidă a *schimburilor și tranzacțiilor comerciale* a determinat în anii 70 numeroase *situații critice și blocaje* în derularea operativă a plăților internaționale
- ➡ În 1973 s-a creat **SWIFT** (**Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication**) → atribuții privind formarea, dezvoltarea și administrarea unei rețele de comunicare interbancară internațională pe suport electronic
- ➡ **SWIFT** funcționează ca o rețea privată de teletransmisiune, închiriată administrațiilor care dețin monopolul telecomunicațiilor, sistemul bazându-se pe 3 verigi esențiale:
 - ✚ **Terminalele băncilor** (calculatoare aflate la dispoziția băncilor și care pot fi utilizate în comun de mai mulți utilizatori)
 - ✚ **Cumulatoarele naționale** (cu rolul de a concentra informațiile dintr-o anumită zonă și care sunt trimise apoi centrelor de comutare)
 - ✚ **Centrele de comutare** (asigură cuplarea în rețea a diferitelor țări membre în sistem)
- ➡ Prin rețeaua **SWIFT** se pot efectua *transferuri obișnuite, operațiuni de portofoliu, confirmări de tranzacții, operațiuni de schimb valutar, deschideri de credite, ordine de plată, etc*

Rețeaua SWIFT

Cumulative
Naționale

Cumulative
Naționale

Centrul de Comutare
Culpeper

Centrul de Comutare
Amsterdam I

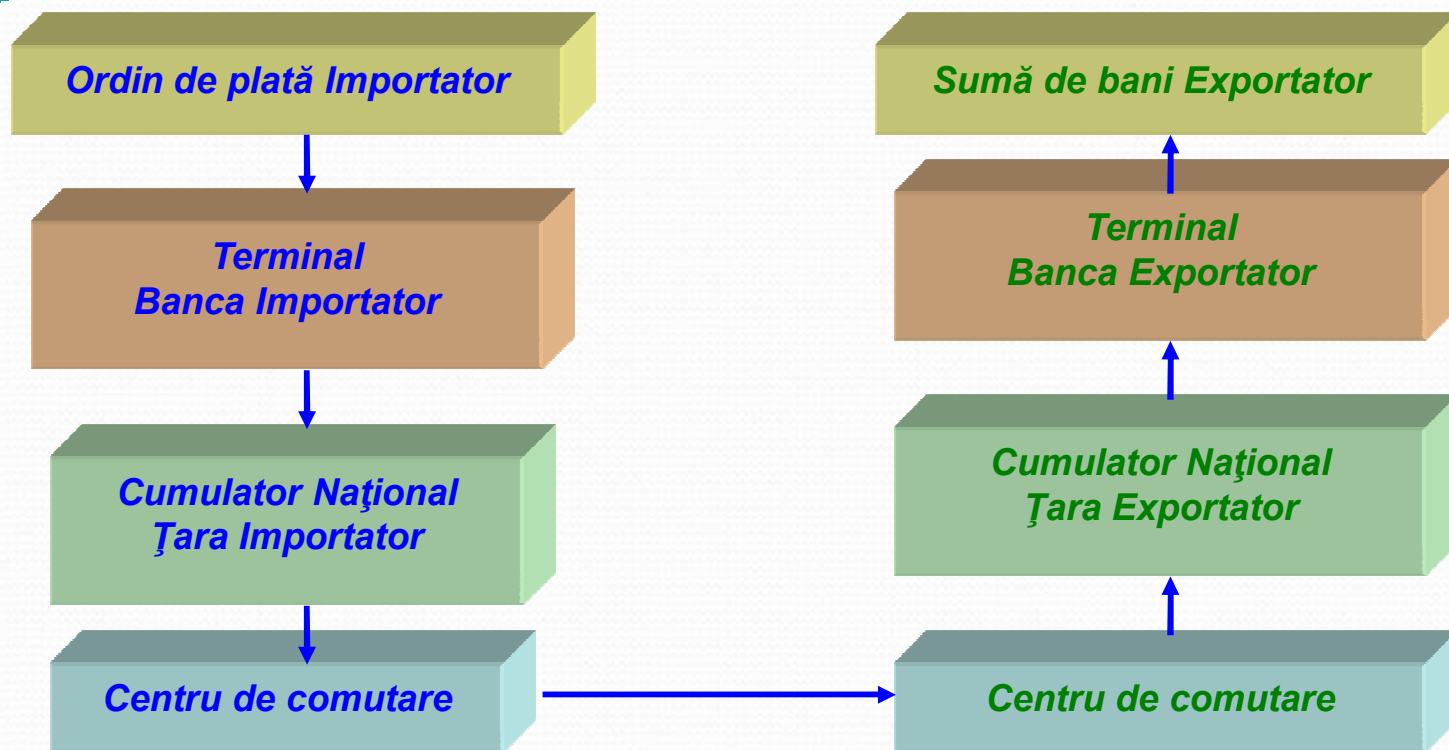
Centrul de Comutare
Bruxelles

Centrul de Comutare
Amsterdam II

Cumulative
Naționale

Cumulative
Naționale

Mecanismul viramentului prin rețeaua SWIFT

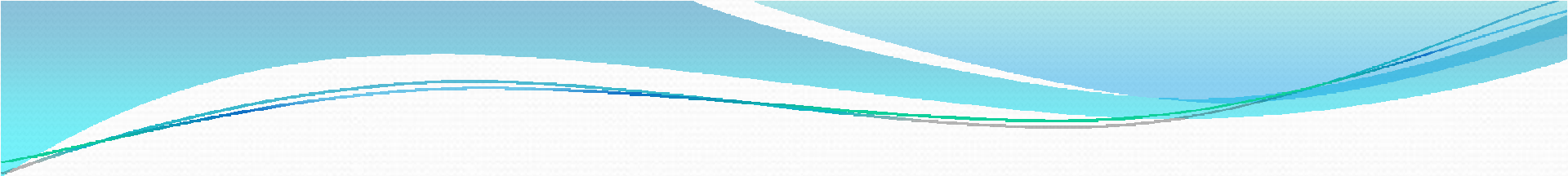

➡ Pentru a realiza un **virament** prin acest sistem, **debitorul plății (importatorul)**, trebuie să completeze un **ordin de plată** la **banca sa**.
• **Banca** va debita contul său și va trimite un mesaj codificat **băncii exportatorului**

➡ La primirea mesajului, **banca exportatorului** creditează contul acestuia, toată operațiunea durând **maximum 20 de minute**

CAP.VII MODALITĂȚI DE PLATĂ ÎN TRANZACȚIILE INTERNAȚIONALE

- ➡ Între **livrarea mărfii** și **efectuarea plății** există o strânsă **interdependență**, acestea fiind de fapt **principalele obligații** ale celor 2 părți contractante, **obligații** care pot fi privite de pe **poziții divergente**
- ➡ **Vânzătorul poate să se opună remiterii mărfurilor cumpărătorului** la locul de destinație **până când plata nu a fost făcută** de acesta iar **cumpărătorul**, la rândul său, **poate să refuze efectuarea plății** înainte de a avea posibilitatea să examineze marfa achiziționată → situația se complică atunci când livrarea mărfii echivalează cu predarea acesteia unei organizații specializate în transporturi (chiar și în acest caz, **vânzătorul** are posibilitatea să-și păstreze dreptul de proprietate asupra mărfii până se încheie parcursul transportului și să se opună eliberării mărfii până în momentul în care obține efectuarea plății)
- ➡ Cerința de asigurare a interdependenței dintre executarea principalelor obligații ale celor două părți a condus la o practică specifică activității de comerț exterior – **efectuarea tranzacțiilor în anumite condiții de plată**

-
- ➡ **Condițiile de plată** se referă la **locul** și la **termenul de decontare a prețului**, la **modalitatea de plată**, la **moneda de efectuare a plății**, la **garanțiile** oferite de cumpărător și la **documentele** necesare
 - ➡ **Modalitatea de plată** constituie **mecanismul** prin care **documentele** ce atestă livrarea mărfii și reprezintă marfa sunt trimise **cumpărătorului**, iar în schimbul acestora **el** va trebui **să plătească prețul convenit**, sau să se angajeze printr-un **instrument de plată** că va plăti ulterior
 - ➡ **Modalitățile de plată internaționale** cuprind **totalitatea operațiunilor și a tehnicilor de plată, controlul bancar, circuitul documentelor** prin intermediul cărora **creditorul** încasează de la un **debitor** creanța rezultată din schimburile economice externe

7.1 Plata contra factură

Plata contra factură este o **tehnică simplă** utilizată pentru **tranzacții de valoare mică** sau în relațiile dintre firmele aparținând aceluiași grup și presupune o bună cunoaștere și încrederea reciprocă a partenerilor

✚ **Mecanismul operațiunii** → după ce și-a îndeplinit obligațiile de livrare, **exportatorul** trimite **factura comercială** direct la **cumpărător**, care va plăti contravaloarea acesteia la data stabilită prin contract (plata efectivă se poate face prin **virament**, **cec**, **cambie**)

✓ **Avantaj** → evitarea formalităților și a costurilor legate de o modalitate mai complexă de plată

✓ **Dezavantaj** → în caz de litigiu, **exportatorul** este lipsit de protecție

7.2 Plata la predarea mărfii → *Cash On Delivery – COD*

- ➡ **Plata la predarea mărfii** se utilizează pentru *tranzacții de valoare redusă*
- ➡ **Plata la predarea mărfii** implică 3 părți:
 - ➔ **Exportatorul** → expediază marfa și îi prezintă **cărmăușului** o scrisoare de instrucțiuni prin care precizează suma ce trebuie încasată în urma predării mărfii și mijlocul de plată ales
 - ➔ **Cărmăușul** → în urma acceptării mandatului, efectuează transportul și încasează contravaloarea mărfii
 - ➔ **Importatorul** → primește marfa în conformitate cu prevederile contractului și este obligat să achite **cărmăușului** contravaloarea acesteia

✓ **Avantaj** → ușurința de realizare

✓ **Dezavantaj** → riscul de refuz al plății din partea **cumpărătorului (importatorului)**, ceea ce produce daune **vânzătorului (exportatorului)** și necesitatea intentării unui proces pentru despăgubiri

✓ **Observații:**

❖ plata în formula **COD** este indivizibilă, **căraușul** neavând dreptul să efectueze livrări parțiale plătite **pro rata**

❖ în cazul plății prin **cec**, **căraușul** nu este obligat să verifice existența **provizionului** în contul **emitentului cecului**

7.3 Ordinul de plată

Ordinul de plată reprezintă **dispoziția** dată de o persoană, numită **ordonator**, unei **bănci**, **de a plăti o sumă determinată** în favoarea unei alte persoane, numită **beneficiar**, în vederea **stingerii unei obligații bănești** provenind dintr-o **relație directă** existentă între **ordonator** și **beneficiar** și are următoarele caracteristici:

✚ **relația de plată** este declanșată ca urmare a **existenței unei datorii** sau a **asumării unei obligații** ce urmează a se stinge odată cu onorarea **ordinului de plată**

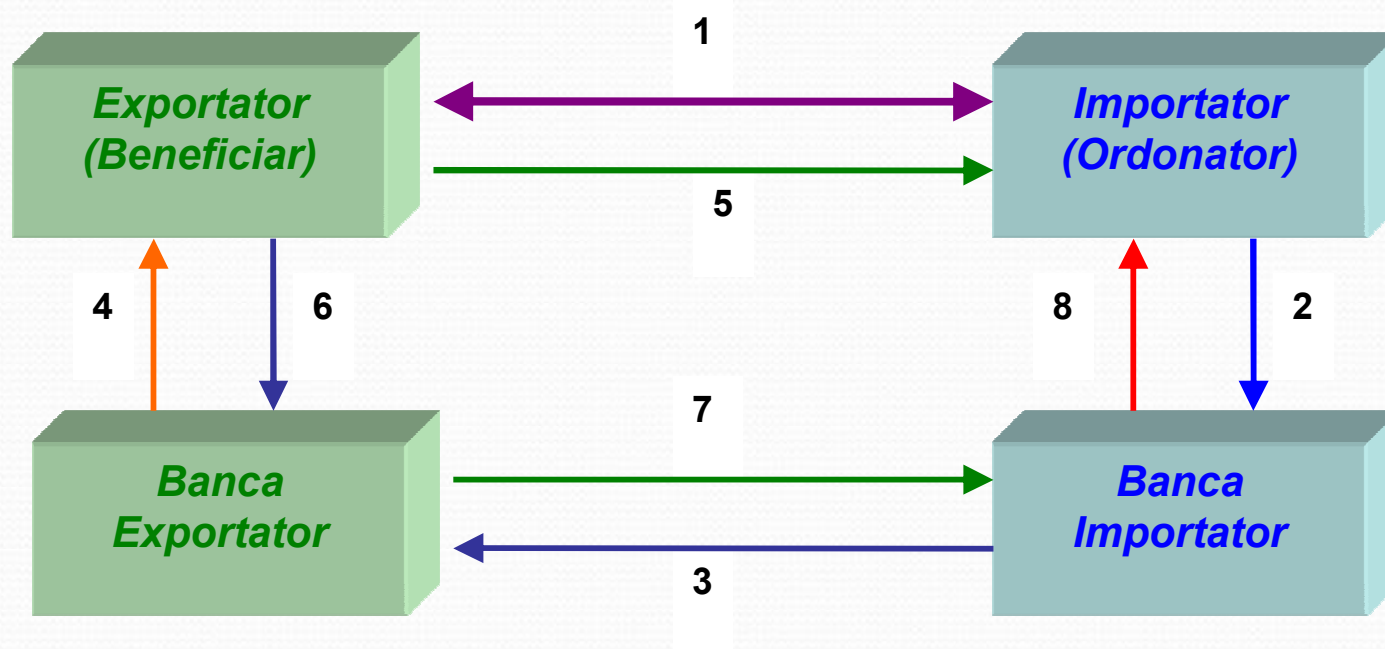
✚ **ordonatorul** își poate **retrage** sau **modifica instrucțiunile de plată** date **băncii** → **revocarea ordinului de plată** nu atrage după sine *nici un fel de* **consecințe, drepturi sau obligații** pentru părțile implicate

✚ În cazul **ordinelor de plată** este absolut necesar **provizionul** → presupune obligația **ordonatorului** ca o dată cu **emiterea ordinului de plată** să creeze **băncii** și sursa de fonduri necesare plății (fie prin depunerea sumei, fie prin credit acordat de **bancă**)

✚ din punct de vedere al **modului de încasare**, **ordinul de plată** poate fi:

- **ordin de plată simplu** → încasarea nu este condiționată de prezentarea documentelor sau o explicație cu privire la scopul plății (se aseamănă cu **cecul**)
- **ordin de plată documentar** → încasarea este condiționată de prezentarea setului de documente specificate de **ordonator**

Mecanismul decontării prin ordin de plată

1. se încheie un **contract comercial** care conține obligația de plată a **importatorului (ordonatorului)**
2. **importatorul (ordonatorul) emite ordinul de plată**, constituind totodată un **provizion** la **banca** sa
3. **instrucțiuni** privind **efectuarea plății** prin **ordin de plată**
4. **notificarea beneficiarului** plății → **exportatorul**
5. **expediția** mărfii
6. **prezentarea** documentelor / **încasarea** plății
7. **acoperirea** plății
8. **notificarea** și **predarea** documentelor

✓ Observații:

- ➡ **băncile** care intervin în *derularea operațiunii* au rol de simple *prestatoare de servicii*
- ➡ **banca importatorului** se mai numește și **bancă ordonatoare** (cea la care **ordonatorul** dă *dispoziția de efectuare a plății*)
- ➡ **banca beneficiarului** se mai numește și **bancă plăitoare** (cea la care se achită suma **beneficiarului** și care *solicită anticipat sau ulterior* de la **banca ordonatorului** suma pe care *urmează să o plătească sau a plătit-o*)

derularea unei operațiuni prin **ordin de plată** presupune existența unui *document*, de regulă *tipizat*, care este pus la dispoziția *clienților* de către **bănci** → cuprinde următoarele elemente:

- ❖ numele și adresa **ordonatorului** (eventual și numărul contului)
- ❖ numele și adresa **beneficiarului** (eventual și numărul contului)
- ❖ denumirea și adresa **băncii ordonatoare**
- ❖ data (ziua, luna, anul) **emiterii ordinului de plată**
- ❖ **ordinul de a plăti**
- ❖ **suma** în cifre și litere, cu **indicarea valutei** în care se face **plata**
- ❖ motivul **plății**
- ❖ în cazul **ordinului de plată documentar** se precizează și **setul de documente** ce trebuie prezentate
- ❖ modul de plată: letric, telegrafic, **SWIFT**
- ❖ semnăturile autorizate ale **băncii ordonatoare**

- ➡ **ordinul de plată** este utilizat rar ca modalitate de plată a exporturilor (datorită riscurilor de revocare)
- ➡ în relațiile de export sau import, **ordinul de plată** este cel mai adesea folosit combinat cu alte modalități de plată (**incasso**, **acreditiv**) → de exemplu la schemele de plată mari ce prevăd **plăți în avans**, **plata avansului** se poate face prin **ordin de plată**, pentru restul sumei folosindu-se **incasso-ul sau acreditivul**
- ➡ **ordinul de plată** se folosește cel mai frecvent la **plățile necomerciale** → prestații de servicii, plata navlurilor, cheltuieli de asigurare, întreținerea reprezentanțelor, comisioane sau în **activități necomerciale** → achiziționarea de hârtii de valoare

Strategii pentru mărirea garanției de plată:

- ▶ **Exportatorul (beneficiarul)** poate pretinde o **scrisoare de garanție bancară** însă costul acesteia influențează mărimea prețului de încasat sau a celui de desfacere către consumatorul final
 - ✓ în situația în care **debitorul principal (ordonatorul)** nu și-a îndeplinit obligațiile garantate prin **scrisoarea de garanție bancară**, **beneficiarul** se adresează **băncii garante** (după urmărirea inițială a **debitorului principal**, dacă **garanția** înscrisă în textul scrisorii este **simplă**, sau direct, dacă **garanția este solidară**)
- ▶ **Exportatorul (beneficiarul)** poate trimite documentele însoțite de o **cambie la vedere**, echivalentă cu valoarea datoriei **cumpărătorului (importatorului)**, care, odată acceptată, întărește obligația de plată a **importatorului**
- ▶ **Exportatorul (beneficiarul)** poate expedia mărfurile pe adresa unei **bănci** agreeate de **banca exportatorului** (după obținerea acordului acesteia) sau a unui **depozit de mărfuri**, cu indicația ca mărfurile să fie eliberate numai contra dovezii de efectuare a plății → procedura se numește **vinculație**
- ▶ **Exportatorul (beneficiarul)** poate pretinde **importatorului plata unui avans**, din care să poată acoperi eventualele cheltuieli de rambursare sau depozitare a mărfii

EXEMPLU

ORDIN DE PLATĂ^{*)}

ACEST FORMULAR POATE FI COMPLETAT LA ORICE BANCA DIN TARA!

Nr.

1

Suma

300,

RON

Tip Transfer

NORMAL

URGENT

☒

☐

TREI SUTE (suma în litere)

PLĂTITOR

COSTEL IONESCU

Cod IBAN Plătitor:

RO

RO

CNP/CUI

1810530295883

Adresă Plătitor:

STR. VIERU, NR 21

De la

Cod BIC

BENEFICIAR

LIGA SPIRU HARET

Cod IBAN Beneficiar:

RO52BPOS72706954373RON01

CNP/CUI

25306448

Către Banca:

BANC POST S.A

Cod BIC

Adresă Beneficiar:

BUCURESTI, SUCURSALA TINERETULUI

Detalii 1

PLATA TAXA CURSURI OPERATOR CALCULATOR

Detalii 2

Detalii 3

Data emiterii

04 - 02 - 2008
z z | | a a a a

***) PREZENTUL FORMULAR SE VA COMPLETA NUMAI CU MAJUSCULE**

Semnătura Plătitorului

VER. 1.0

Recepționat

Semnătură verificată

ORDIN DE PLATĂNr. 3DATA EMITERII: 1 0 / 1 0 / 2 0 0 8

AA 0092569 OPC-01

PLĂTIȚI (suma în cifre): 5 3 4 5 3 4, 0 0 RONTIP TRANSFER: ☐ URGENT

ADICĂ (suma în litere): cincisutetreizecispatrumiicincisutetreizecispatruleisizerobani

RON

PLĂTITOR:

N B - G E N E R A L S O F T S R L

CIF / CNP:

R O 1 6 3 2 5 9 8 0

CODUL BIC: F N N B R O B U

IBAN PLĂTITOR:

R O 0 8 F N N B 0 0 3 8 0 9 9 8 9 2 9 0 0 0 0 1 DE LA: Credit EuropeBank

BENEFICIAR:

S . C . E X E M P L U S . R . L

CIF / CNP:

R O 2 2 6 5 6 8 3

IBAN BENEFICIAR:

R O 6 3 R N C B 0 0 4 8 0 2 5 9 2 5 0 8 0 0 0 1

LA BANCA:

B C R S u c . B r a i l a

Nr. DE EVIDENȚĂ A PLĂȚII:

* se va completa numai pentru
plăți către TREZORERIE

REPREZENTÂND:

p l a t a f a c t u r a

PLĂTITOR

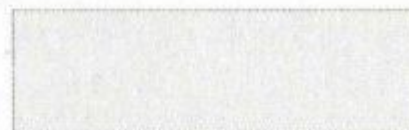

SEMNĂTURA

ȘTAMPILA

RECEPȚIONAT DE Credit EuropeBank

☐ OP Condiționat

SEMNĂTURA

ȘTAMPILA

7.4 Incasso documentar

➡ **Incasso documentar**, ca modalitate de plată utilizată în relațiile internaționale, este reglementat prin documentul intitulat “**Reguli uniforme pentru incasso**” → **Publicația 522**, elaborată de Camera Internațională de Comerț de la Paris în 1975 și poate fi privit sub 2 aspecte:

➡ **Incasso documentar** constă în **ordinul** pe care îl dă **exportatorul (vânzătorul)** către **banca sa de a încasa** (de aici denumirea de **incasso**) *contravaloarea unei tranzacții comerciale* și de a o **vira** în contul său

➡ în acest sens **exportatorul** depune la banca sa documentele care atestă executarea obligațiilor sale contractuale (de aici caracterul **documentar**)

➡ **Incasso documentar** constă în faptul că **importatorul (cumpărătorul)** **acceptă plata documentelor** remise de **exportator (vânzător)**

✓ **Observații:**

✓ regulile din **Publicația 522** nu sunt obligatorii decât în măsura în care părțile implicate convin în mod expres că operațiunea de **incasso** este supusă acestora și ele nu contravin legilor țărilor participante

✓ decontarea prin **incasso** este relativ simplă, ieftină, dar **negarantată bancar**, bazându-se în principal pe obligația de plată a **cumpărătorului** asumată prin **contractul comercial internațional**, fără **angajamentul de plată** al **băncilor** antrenate în derularea operațiunii

✓ Conform **Publicației 522**, **incasso** reprezintă tratarea de către **bănci**, în conformitate cu instrucțiunile primite, a **documentelor financiare** și/sau **comerciale** pentru:

- a obține **acceptarea** și/sau, dacă este cazul, **plata**
- a remite **documentale comerciale** contra **acceptare** și/sau, după caz, contra **plată**
- a remite **documentele** în alte condiții

✓ operațiunea este o simplă vehiculare de documente, obligația **băncii** se rezumă la **prestarea unui serviciu** în condițiile impuse de **exportator** și de **Publicația 522**

✓ documentele cu care lucrează **băncile** pot fi clasificate în două categorii:

- ➔ **documente financiare** (**cambii**, **cecuri**, **bilete la ordin**, **ordine de plată**, **chitanțe**, etc)
- ➔ **documente comerciale** (**facturi**, **documente de transport**, **documente de proprietate**, etc)

✓ în funcție de documentele vehiculate se disting două tipuri de **incasso**:

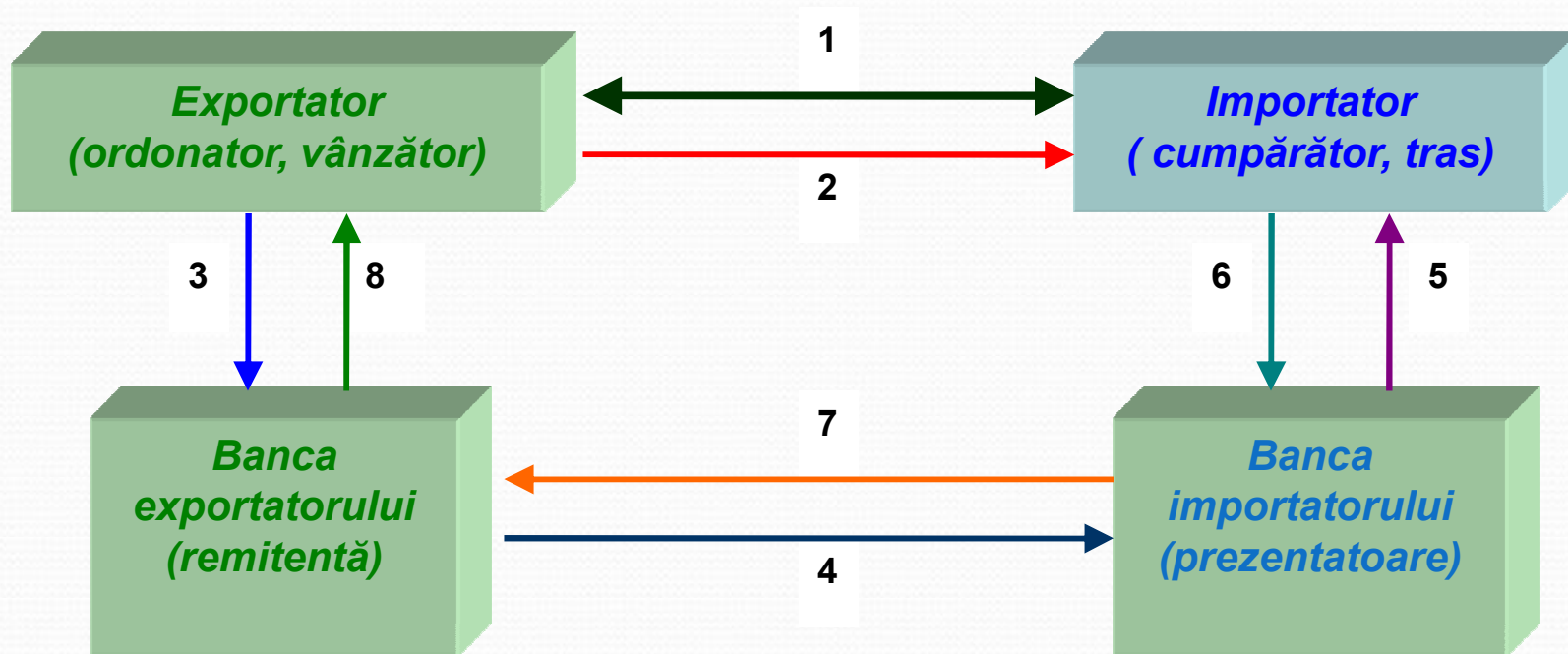
- ➔ **incasso simplu** → reprezintă **incasso** de **documente financiare**, **neînsoțit** de **documente comerciale**
- ➔ **incasso documentar** → reprezintă **incasso** de **documente financiare însoțite** de **documente comerciale** sau **incasso** de **documente comerciale neînsoțite** de **documente financiare**

■ **Incasso documentar** reprezintă modalitatea de plată prin care transmiterea plății de la **cumpărător** la **vânzător** se realizează numai după ce **cumpărătorul** este anunțat de **banca** sa de sosirea documentelor care atestă expedierea mărfurilor de către **vânzător**

■ **Exportatorul** este **inițiatorul operațiunii (ordonatorul)**, întreaga operațiune se derulează din **ordinul său**, pe răspundere și risc propriu

■ Transmiterea documentelor de la **exportator** la **importator** se realizează prin intermediul a **2 bănci**: **banca exportatorului (remitentă)** la care acesta depune documentele de expediție și **banca importatorului (prezentatoare/încasatoare)** care ține contul **clientului său**

Mecanismul derulării incasso-ului documentar

1. încheierea **contractului de vânzare internațională** în care se prevede ca modalitate de plată, **incasso documentar**
2. **exportatorul** expediază mărfurile în conformitate cu **contractul** (1) și primește de la **căraș** un document ce atestă livrarea mărfurilor
3. **exportatorul** remite **băncii** sale documentele care fac dovada expedierii mărfurilor, însoțite de **ordinul de încasare**, prin care **exportatorul** dă instrucțiuni **băncii** sale privind modul de folosire a documentelor (**ordinul de încasare** este un document tipizat în care **exportatorul** specifică **importatorul**, **banca importatorului**, numărul documentelor trimise la încasat, comisioanele) → **banca exportatorului** efectuează numai un control formal asupra acestor documente depuse
4. **banca exportatorului (remitentă)** procedează la transmiterea documentelor, însoțite de **ordinul de încasare**, către **banca importatorului**
5. **banca importatorului** avizează **importatorul** de sosirea documentelor la plată și eliberează documentele, conform instrucțiunilor din **ordinul de încasare**, **contra plată** sau **contra acceptare**
6. **importatorul plătește** documentele sau **acceptă cambia** și primește documentele care atestă proprietatea asupra mărfurilor
7. **banca importatorului creditează** la rândul ei **banca exportatorului**
8. **banca exportatorului creditează** contul clientului său (**exportatorul**)

✓ **Observații:**

✓ **incasso-ul documentar** prezintă **riscuri** pentru **exportator**

- ➔ marfa este livrată de **exportator (vânzător)** pe adresa **importatorului (cumpărătorului)** **fără o garanție de plată** (în caz de neplată, marfa trebuie *returnată* sau *depozitată* în vederea găsirii unui alt client → cheltuieli suplimentare pentru **exportator**)
- ➔ domicilierea **incasso-ului** în țara **cumpărătorului** determină *întârzierea încasării cu timpul necesar circuitului bancar al documentelor*, perioadă în care *deși a livrat marfa*, **exportatorul** nu încasează prețul (practic acordă **importatorului** un **credit gratuit**)

✓ **incasso-ul documentar** prezintă **riscuri** pentru **importator**

- ➔ în mod normal, **importatorul** nu poate să vadă marfa decât după ce a fost achitată (*marfa ar putea fi deteriorată sau chiar o alta*)

7.5 Acreditivul documentar → *Letter of Credit (L/C)*

- ➡ **Acreditivul documentar** este **modalitatea de plată** cel mai frecvent utilizată în *tranzacțiile internaționale*
- ➡ **Acreditivul documentar** este **solicitat** în mod deosebit în cazul **contractelor de valoare ridicată** sau atunci când **există îndoieli** în ceea ce privește **solvabilitatea partenerului**

✓ **Observații:**

✓ **principalul avantaj** al utilizării **acreditivului documentar**, ca **tehnică de plată**, este **garanția** pe care o oferă celor implicați (**exportator**, **importator**, **bănci**) în legătură cu **apărarea intereselor acestora** în procesul efectuării plății

✓ **buna executare** a **acreditivului documentar** cere din partea **exportatorului** o muncă de administrație riguroasă, iar din partea **importatorului**, suportarea unor costuri specifice

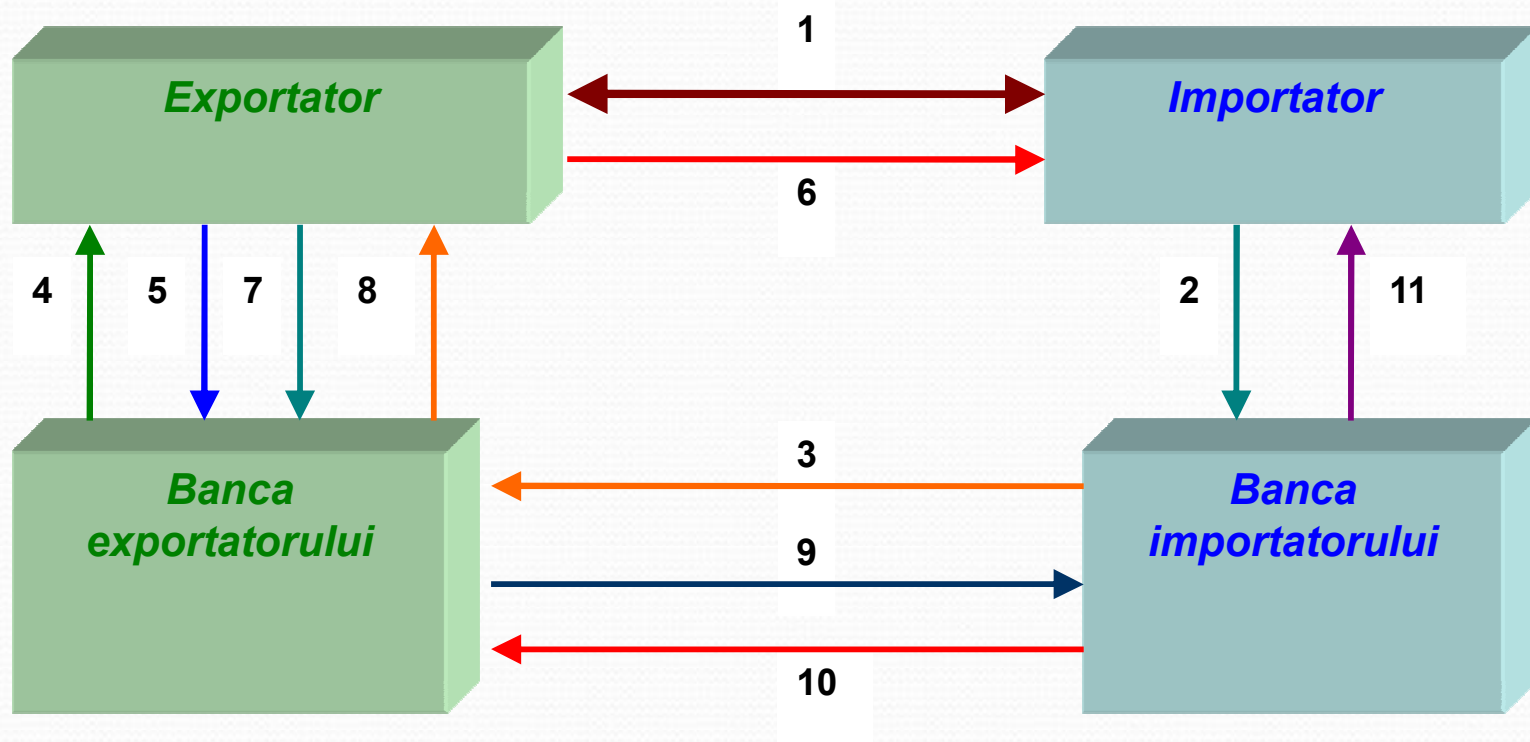

Acreditivul documentar reprezintă **angajamentul ferm** asumat de către o **bancă**, **la ordinul și în contul clientului său (importatorul)**, de **a plăti o anumită sumă de bani (reprezentând contravaloarea exportului) contra documentelor atestând efectuarea obligației (livrarea mărfii)** pe care **exportatorul se obligă să le emită și să le prezinte în condițiile și la termenele stabilite** de **ordonatorul acreditivului (importatorul)**

✚ În derularea unui **acreditiv documentar (AD)** sunt implicate 4 părți:

- ➡ **Ordonatorul (importatorul)** → cel care solicită **băncii sale** deschiderea **acreditivului**
- ➡ **Banca emitentă (banca importatorului)** → cea care la solicitarea **importatorului** își asumă angajamentul de plată
- ➡ **Beneficiarul acreditivului (exportatorul)** → cel în favoarea căruia a fost deschis **acreditivul** și care prezintă setul de documente la **bancă** în vederea încasării contravalorii mărfurilor livrate
- ➡ **Banca exportatorului**
(**banca avizatoare/notificatoare/plătitoare/negociatoare**) → cea care îl (de)servește pe **beneficiarul acreditivului (exportator)**

Mecanismul derulării acreditivului documentar

1. Încheierea **contractului internațional de vânzare-cumpărare** și includerea modalității de plată prin **acreditiv documentar**
2. **importatorul-ordonator** dă ordin **băncii** sale în privința deschiderii **acreditivului** (pe baza disponibilului pe care îl are deja în cont sau pe baza unui credit pe care **banca** îl acordă în acest scop)
3. deschiderea **acreditivului** și înștiințarea **băncii exportatorului**
4. avizarea **exportatorului** cu privire la deschiderea **acreditivului**
5. confirmarea de către **exportator** a concordanței datelor din **acreditiv** cu clauzele din **contractul** încheiat, precum și alte clauze indicate de **importatorul-ordonator**, dar care nu contravin spiritului **contractului**
6. livrarea mărfurilor conform condițiilor **contractului de vânzare-cumpărare** și clauzelor convenite în **acreditiv**

7. remiterea de către **exportator** la **bancă** a documentelor care dovedesc expedierea mărfurilor (documente ce au fost indicate în mod expres în **acreditiv**, în numărul de exemplare solicitat)

8. plata contravalorii mărfurilor pe baza documentelor (în cazul în care **acreditivul** este **domiciliat** în țara **vânzătorului-exportator**)

9. **banca exportatorului** remite documentele **băncii importatorului-ordonator**, **debitând-o** în valuta prevăzută în **acreditiv**

10. **banca importatorului**, pe baza documentelor primite și verificate drept corespunzătoare condițiilor din **acreditiv**, efectuează plata, **creditând banca exportatorului**

11. **banca importatorului** transmite documentele către **importator**, care, **pe baza lor**, va intra în posesia mărfurilor

➡ Operațiunile de derulare a **acreditivului documentar** se desfășoară sub incidența unui document elaborat de Camera Internațională de la Paris → **“Reguli și uzanțe uniforme relative la acreditivele documentare”** → **“Publicația 500”** → se aplică numai dacă părțile contractante fac referire expresă la acest document

Caracteristicile **acreditivului documentar** (ca tehnică de plată internațională)

➤ **Formalismul** sau **caracterul documentar**:

- ✓ **exportatorul** nu poate pretinde plata decât pe baza documentelor care atestă îndeplinirea condițiilor impuse de **acreditiv**
- ✓ **băncile** vor decide plata exclusiv pe baza documentelor, ele neavând sarcina să controleze mărfurile, ci trebuie doar să verifice existența documentelor și conținutul acestora, respectiv conformitatea cu conținutul **acreditivului**

➤ **Independența** față de **relația contractuală de bază**:

- ✓ obligațiile asumate de părți, chiar dacă au ca temei un **contract comercial**, sunt autonome față de acesta, iar întinderea lor este cea precizată de **acreditiv**
- ✓ **Publicația 500** specifică faptul că **acreditivul este o tranzacție diferită de cea de vânzare**

➤ **Fermitatea angajamentului bancar:**

- ✓ **banca** se angajează să efectueze plata, în conformitate cu instrucțiunile **acreditivului**, iar **angajamentul său rămâne ferm**, până când, eventual, primește alte instrucțiuni decât cele inițiale

➤ **Adaptabilitatea:**

- ✓ prin tipologie, **acreditivul** poate fi adecvat diferitelor operațiuni de comerț exterior

➤ **Siguranța:**

- ✓ se asigură protejarea intereselor tuturor părților implicate
- ✓ **exportatorul** are siguranța că, în condițiile respectării obligațiilor înscrise în **acreditiv**, va încasa contravaloarea mărfii
- ✓ **importatorul** este asigurat că plata mărfii nu se va face decât după ce documentele precizate în **acreditiv** (care atestă expedierea mărfii) vor fi depuse la **banca plătitoare(exportatorului)**
- ✓ **banca emitentă (importatorului)** este protejată prin **gajul** asupra **documentelor de livrare**

Documentele ce pot fi solicitate în mod uzual în cazul utilizării acreditivului documentar

■ **Documente comerciale** → **de identificare cantitativă, calitativă și valorică a mărfurilor livrate:**

- **factura externă** → emisă de **exportator**, pe baza căreia se efectuează plata
- **factura consulară** → vizată sau legalizată de reprezentanța diplomatică a **țării importatorului** din **țara exportatorului**, care are ca scop să confirme că marfa importată este originară din **țara exportatorului**
- **factura proforma** → transmisă de **exportator importatorului** înainte de expedierea mărfurilor

■ **Documente de transport:**

- **conosamentul maritim sau fluvial**
- **duplicatul scrisorii de trăsură internațională**
- **scrisoarea de trăsură internațională pentru trafic rutier**

Furnizor / Supplier : SC MidSoft IT Group SRL
 C.I.F. / Tax Code : RO 19211548
 Nr ord reg com / Reference number of the Trade
 Register: J40/18713/2006
 Sediu / Head-Office : Str Gazelei nr. 28 C sector
 4
 Judet / District : Bucuresti, cod 040514
 Cont / Account : RO69RNCB0069064997010001
 Banca / Bank : BCR Libertati
 Capital Social / Share Capital : 200 RON

Cumparator / Buyer : Smith & Smith SRL
 C.I.F. / Tax Code : RO 12402419
 Nr ord reg com / Reference number of the Trade
 Register: J40/100054/11.11.1999
 Sediu / Head-Office : Str George Georgescu nr
 10sect 4
 Judet / District : Bucuresti
 Cont / Account : RO57RNCB0069007657640001
 Banca / Bank : BCR Libertati

FACTURA FISCALA / Fiscal Invoice

SERIA / SERIES : AAA
 NR. FACTURII / INVOICE NO. : 10225
 DATE(dd/mm/yyyy) : 13 - 08 - 2007

Cota TVA / VAT Quote : 19%

Criterion No.	Denumirea produselor sau a serviciilor / Products or servicesname	U.M. / M.U.	Cant / Bulk	Pret unitar / Disposal Price (fara TVA / without VAT.) -RON-	Valoarea / Value -RON-	Valoarea T.V.A. / VATValue -RON-
0	1	2	3	4	5	6
1.	Prestari servicii software	Buc.	1.00	700.000	700.00	133.00
TOTAL					700.00	133.00
TOTAL AMOUNT					833.00	

Persoana livrare / Delivery Person : Mihalache Mihail 1821116420113

Stampila si semnatura / Signature and seal

www.facturis.ro

Vânzător:

S.C. Cubus Arts S.R.L.

Nr. ord. reg. com. / an: J32/508/2000

CIF: RO 13548146

Adresa: Mihai Viteazul nr 7 ap 18

550350 Sibiu, jud. Sibiu, România

Telefon: +40 369 430 723

Email: office@cubus.ro

Sit: www.cubus.ro

Banca: Banca Comercială Română

SWIFT: 456456456

Banca: Banca Transilvania

SWIFT: 123123123

IBAN(EUR): RO45BTRL03301201683968XX

IBAN(RO): RO35BTRL01001202317055XX

Punct de lucru: A. Hirscher nr 11

Brasov, jud. Brasov

FACTURĂ

Seria și numărul facturii: HOS-177

Data facturii (zi-luna-an): 23.04.2010

Termen de plată (zi-luna-an): 22.06.2010

Data livrării (zi-luna-an): - - -

Data încasării avansului (zi-luna-an): - - -

Cumpărător:

S.C. Soft Impex S.R.L.

Nr. ord. reg. com. / an: J32/100/2002

CIF: RO 14468355

Adresa: B-dul Factorilor 41 bl. 8 et 5 ap. 44

100100 Iași, jud. Iași, ROMANIA

Banca: Banca Transilvania

IBAN: RO50BTRL01301202T37582xx

Telefon: +40 123 359873

Email: office@softimpex.ro

Sit: www.softimpex.ro

Mr. crt	Denumirea produselor	U.M.	Cant.	Preț unitar (fără TVA) -RON-	Valoare (fără TVA) -RON-	Cota TVA	Valoare TVA -RON-	Valoare Totală -RON-
1	broșura "programare excel"	buc	22.0	22.25	489.50	19.0	93.01	582.51
2	caiete "facturi excel"	buc	1250.0	40.00	50000.00	19.0	9500.00	59500.00
3	carte de desen pentru copii între 16 și 25 ani "export facturi în excel"	kg	40.0	406.00	16240.00	19.0	3085.60	19325.60
Total de plată factura curentă -RON-					66729.50	19.0	12678.61	79408.11
Valoare totală de plată factura curentă - incl. TVA -RON-					79408.11			

După expirarea termenului de plată la suma totală de plată se aplică majorări de 0.12 % pe zi

FATTURA/ FACTURĂ

Seria e numero fattura: ABONAMENTE-476
Data fattura (gg/mm/aaaa): 23/04/2010
Termine di pagamento (gg/mm/aaaa): 08/05/2010
Numero bolla di accompagnamento: 653/15/04/2010
Data di consegna (gg/mm/aaaa): 17/04/2010
Data incasso anticipo (gg/mm/aaaa): 14/04/2010

Venditore / Vanzător:

S.C. Cubus Arts S.R.L.

numero d'iscrizione nel registro delle imprese: J32/508/2000

Partita IVA: RO 13548146

Indirizzo: Mihai Viteazul nr 7 ap 18

550350 Sibiu, jud. Sibiu, România

Telefono: +40 369 430 723

Email: office@cubus.ro

Sito: www.cubus.ro

Banca: Banca Comercială Română

SWIFT: 456456456

Banca: Banca Transilvania

SWIFT: 123123123

IBAN(EUR): RO45BTRL03301201683968XX

IBAN(RON): RO35BTRL01001202317055XX

Filiale: A. Hirscher nr 11

Brasov, jud. Brasov

Acquirente / Cumpărător:

Radovan Ionescu

Codice fiscale: 175012033121212

Indirizzo: Electrolizei 4

5345 Prejmer, jud. Brasov, ROMANIA

Telefono: +40 123 555556

Email: ionescu@factureaza.ro

Sito: www.ionescu.ro

Nr. crt	Descrizioni prodotti (Denumirea produselor)	U.M. (U.M.)	Quant. (Cant.)	Prezzo/unit (senza IVA) -RON- Preț unitar (fără TVA)	Valore (senza IVA) -RON- Valoare (fără TVA)	IVA % Cota TVA	Importo IVA -RON- Valoare TVA	Importo totale -RON- Valoare Totală
1	broșura "programare excel"	buc	22.0	22.25	489.50	19.0	93.01	582.51
2	cașete "facturi excel"	buc	1250.0	40.00	50000.00	19.0	9500.00	59500.00
3	almanac "facturi online pdf"	buc	400.0	30.00	12000.00	19.0	2280.00	14280.00
4	carte de desen pentru copii între 16 și 25 ani "export facturi în excel"	kg	22.0	41.30	908.60	19.0	172.63	1081.23
5	almanac "facturi online pdf"	buc	55.0	900.00	49500.00	19.0	9405.00	58905.00
6	carte de desen pentru copii între 16 și 25 ani "export facturi în excel"	buc	266.0	80.00	21280.00	19.0	4043.20	25323.20
7	cașete "facturi excel"	kg	100.0	98.00	9800.00	19.0	1862.00	11662.00
8	almanac "facturi online pdf"	kg	40.0	600.00	24000.00	19.0	4560.00	28560.00
9	cașete "facturi excel"	mp	40.0	330.00	13200.00	19.0	2508.00	15708.00
10	broșura "programare excel"	buc	604.0	676.00	408304.00	19.0	77577.76	465881.76
11	broșura "programare excel"	buc	564.0	49.00	27636.00	19.0	5250.84	32886.84
12	cașete "facturi excel"	buc	660.0	40.00	26400.00	19.0	5016.00	31416.00
13	carte de desen pentru copii între 16 și 25 ani "export facturi în excel"	kg	40.0	406.00	16240.00	19.0	3085.60	19325.60
14	broșura "programare excel"	hectar	30.0	430.00	12900.00	19.0	2451.00	15351.00
Totale fattura di pagamento -RON- (Total de plată factura curentă)					672658.10	19.0	127805.04	800463.14
Importo totale di pagamento fattura-IVA inclusa -RON- (Valoare totală de plată factura curentă - incl. TVA)					800463.14			

dopo la scadenza del termine di pagamento al importo totale si applica un aumento di 0.12 % per giorno

Dati sulla spedizione

Nome del delegato: Boris Vasilescu

carta d'identità: CI

Seria: BV numero: 253535435 rilasciata da: SPCLEP Iasi

Mezzo di trasporto: VW Crafter

numero: BV-49-FAC

la spedizione è stata effettuata nella nostra presenza in data de: 29/04/2010

ora: 12:50

le firme:

firma di ricevimento:

PRO-FORMA-RECHNUNG/ FACTURĂ PROFORMA

Rechnungsnummer: **PROFORMA-2543**
 Rechnungsdatum (Tag-Monat-Jahr): **21.04.2010**
 Gültig bis (Tag-Monat-Jahr): **31.05.2010**
 Lieferdatum (Tag-Monat-Jahr): - - -
 Anzahlungsdatum (Tag-Monat-Jahr): - - -

Verkäufer / Vanzător:

S.C. Cubus Arts S.R.L.

Steuernummer: J32/508/2000

Ust.-IdNr: RO 13548146

Anschrift/Sitz: **Mihai Viteazul nr 7 ap 18**

550350 Sibiu, jud. Sibiu, România

Telefon: +40 369 430 723

Email: office@cubus.ro

Webseite: www.cubus.ro

Bank: Banca Comercială Română

SWIFT: 456456456

Bank: Banca Transilvania

SWIFT: 123123123

IBAN(EUR): RO45BTRL03301201683968XX

IBAN(RON): RO35BTRL01001202317055XX

Filiale: Colinei nr 7 ap 19

550159, Sibiu, jud. Sibiu

Kunde / Cumpărător:

Software Engineering GmbH

Steuernummer: DHK 453/33/2001

Ust.-IdNr: DE 453949930

Anschrift/Sitz: **Ludwig Arway Strasse 2**

345997 München, jud. München, GERMANY

Telefon: 0577/328865/45

Email: office@softwareeng.de

Webseite: softwareeng.de

Nr. crt	Bezeichnung der Produkte (Denumirea produselor)	Einheit (U.M.)	Anz. (Cant.)	Einzelpreis (ohne Mwst) -EUR- Preț unitar (fără TVA) -(RON)-	Betrag (ohne Mwst) -EUR- Valoare (fără TVA) -(RON)-	Mwst. Satz Cota TVA	Mwst.(Betrag) -EUR- Valoare TVA -(RON)-	Gesamt Betrag -EUR- Valoare Totală -(RON)-
1	Licenta "Factura Excel Easy 2.0"	buc	20.0	499.00 (2045.9998)	9980.00 (40920.00)	19.0	1896.20 (7774.80)	11876.20 (48694.80)
2	Kit instalare "export facturi excel 1.0rc"	buc	299.0	102.00 (418.2204)	30498.00 (125047.90)	12.0	3659.76 (15005.75)	34157.76 (140053.65)
3	Servicii instalare program facturi online	h	30.0	150.00 (615.03)	4500.00 (18450.90)	19.0	855.00 (3505.67)	5355.00 (21956.57)
4	Servicii mentenanta site facturi-online-excel.ro	h	2.0	125.00 (512.525)	250.00 (1025.05)	19.0	47.50 (194.76)	297.50 (1219.81)
5	Webhosting CUB-500 1 an x 2 sit-uri	buc	2.0	300.00 (1230.06)	600.00 (2460.12)	12.0	72.00 (295.21)	672.00 (2755.33)
Zwischensumme -EUR- (Total de plată factura curentă -RON-)					31098.00 (127508.02)	12.0	3731.76 (15300.96)	34829.76 (142808.98)
					14730.00 (60395.95)	19.0	2798.70 (11475.23)	17528.70 (71871.18)
Rechnungs-Betrag Gesamt (inkl. Mwst.) -EUR- (Valoare totală de plată factura curentă - incl. TVA -RON-)					52358.46 (214680.16)			

Nach dem Ablauf des Gültigkeitsbereiches wird der Rechnungsbetrag wie folgt erhöht: 0.65 % pro Tag

Bitte um Überweisung auf unsere EURO-Konto bei der Banca Transilvania

■ **Documente de asigurare** → în cazul în care **condiția de livrare** din **contract** prevede ca obligație a **exportatorului** de a asigura mărfurile pe parcurs internațional:

- polița sau certificatul de asigurare
- notele de acoperire (certIFICATE de asigurare provizorii)

■ **Documente care atestă calitatea, cantitatea și originea mărfurilor:**

- procesul verbal de recepție calitativă și cantitativă a mărfurilor
- buletinul de analiză
- certificatul fitosanitar
- certificatul sanitar-veterinar
- certificatul de garanție
- certificatul de origine

Elemente specifice a căror cunoaștere condiționează funcționarea corespunzătoare a **acreditivului documentar**

➤ **Domicilierea acreditivului** → locul unde urmează să aibe loc plata **acreditivului**

✓ partenerii pot conveni în **contractul de bază** că **acreditivul** este **domiciliat** la o bancă din:

➡ **țara exportatorului** → avantajează pe **exportator**, acesta nefiind nevoit să aștepte **timpul de curier între bănci**

➡ **țara importatorului**

➡ **țară terță**

➤ **Valoarea acreditivului** → **suma în valută** menționată în *instrucțiunile pe care le dă ordonatorul băncii sale* și care urmează a fi plătită contra documentelor **exportatorului**

✓ conform **Art. 39** din **Publicația 500**, **valoarea acreditivului** se poate exprima astfel:

➡ prin indicarea cu aproximație a **sumei** → folosind expresiile: **“în jur de”, “aproximativ”, “circa”**

➡ prin indicarea unei **sume superioare** → folosind expresia: **“până la concurența sumei”**

➡ printr-o **sumă fixă**

➤ **Valabilitatea acreditivului** → reprezintă **termenul limită** până la care **exportatorul** trebuie să prezinte documentele la ghișeele băncii unde este **domiciliat acreditivul**

- ✓ dacă în **acreditiv nu este precizat termenul de predare a documentelor la bancă**, acesta este considerat **21 de zile** de la **data emiterii documentului de transport (data se referă la documentele prezentate, nu expediate)** ➡ după această **dată**, **banca refuză plata** iar **prelungirea valabilității acreditivului** nu se face decât din **ordinul ordonatorului**
- ✓ **termenul de livrare** stabilit în **contract** trebuie **să se regăsească în documentul de transport, care atestă expedierea mărfii** ➡ **depășirea acestui termen înseamnă neîndeplinirea obligațiilor contractuale** și deci **încetarea obligației de plată în cadrul acreditivului**

➤ **Natura angajamentului bancar al acreditivului** → acesta poate fi **revocabil**, **irevocabil** și **irevocabil confirmat**

- ✓ **acreditivul revocabil** poate fi **modificat sau anulat** de **banca emitentă**, fără niciun preaviz către **beneficiar**
- ✓ **acreditivul irevocabil** presupune un **angajament ferm** al **băncii emitente** de a **executa plata, accepta sau negocia documentele**, care **nu poate fi modificat sau anulat** decât cu **acordul tuturor părților** → reprezintă pentru **beneficiar** o **certitudine absolută privind plata**, cu condiția prezentării tuturor documentelor prevăzute și confirmării tuturor celorlalte condiții
- ✓ **acreditivul irevocabil confirmat** este cel în care la **angajamentul irevocabil** al **băncii emitente** se adaugă un **angajament egal ca valoare și condiții** al **băncii confirmatoare (din țara exportatorului)**

➤ **Modul de stingere a obligației de plată asumate prin acreditiv** →
poate fi **plata la vedere**, **prin acceptare** și **plata diferată**

- ✓ la **acreditivul cu plata la vedere**, în momentul prezentării documentelor la **bancă** de către **exportator**, acesta este plătit imediat
- ✓ la **acreditivul cu plata prin acceptare**, se folosește un **instrument de credit**, **banca plăitoare** acceptând **cambia** prezentată de **exportator** odată cu documentele
- ✓ **acreditivul cu plata diferată** permite amânarea plății la un anumit termen de la prezentarea documentelor

Limitări în utilizarea **acreditivului documentar**

➤ **Durata de operare a acreditivului**

✓ între acordul privind plata prin **acreditiv** și momentul în care **exportatorul** primește notificarea deschiderii **acreditivului** se scurge un **anumit interval de timp** (acest **interval de timp** se poate **prelungi** datorită dificultăților **importatorului** de a găsi o **bancă** care să accepte operațiunea sau datorită lipsei valutei convertibile în **țara importatorului** etc)

✓ pentru efectuarea plății, **banca** dispune de un **interval de timp “rezonabil”** pentru verificarea documentelor (care poate fi **sub o săptămână** în cazul **acreditivelor confirmate**, dar **se poate prelungi** în cazul **acreditivelor neconfirmate**)

➤ **Complexitatea acreditivului**

- ✓ *partenerii cu experiență redusă în tranzacții internaționale pot găsi prea complicate regulile și procedurile impuse de **Publicația 500** (49 de articole, cuprinse în 7 capitole și cuprinde 40 de pagini)*

➤ **Costul acreditivului**

- ✓ **acreditivul** este **cea mai scumpă modalitate de plată**
- ✓ **comisioanele** percepute de **bănci** se aplică la **valoarea acreditivului**
(chiar dacă *procentul este redus*, *valoarea absolută* poate deveni *foarte ridicată*)
- ✓ **acreditivul** induce **costuri** și pentru **băncile implicate** (funcție de *complexitatea operațiunii și țările implicate*)

Tipuri de *acreditive documentare*

1. Din punct de vedere al *fermității angajamentului bancar*
 - *revocabile*
 - *irrevocabile*
2. Din punct de vedere al *confirmării acreditivelor irrevocabile*
 - *confirmate*
 - *neconfirmate*
3. Din punct de vedere al *momentului efectuării plății*
 - *cu plata la vedere*
 - *de negociere*
 - *de acceptare*
4. Din punct de vedere al *domicilierii*
 - *în țara exportatorului*
 - *în țara importatorului*
 - *într-o terță țară*

5. Din punct de vedere al **clauzelor care le conține**

- **transferabil**
- **cu clauză roșie (red clause)**
- **reînnoibil (revolving)**

6. Din punct de vedere al **utilizării combinate**

- **subsidiare / spate în spate (back-to-back)**
- **reciproce (de compensație)**
- **cesionate**

✓ Observație:

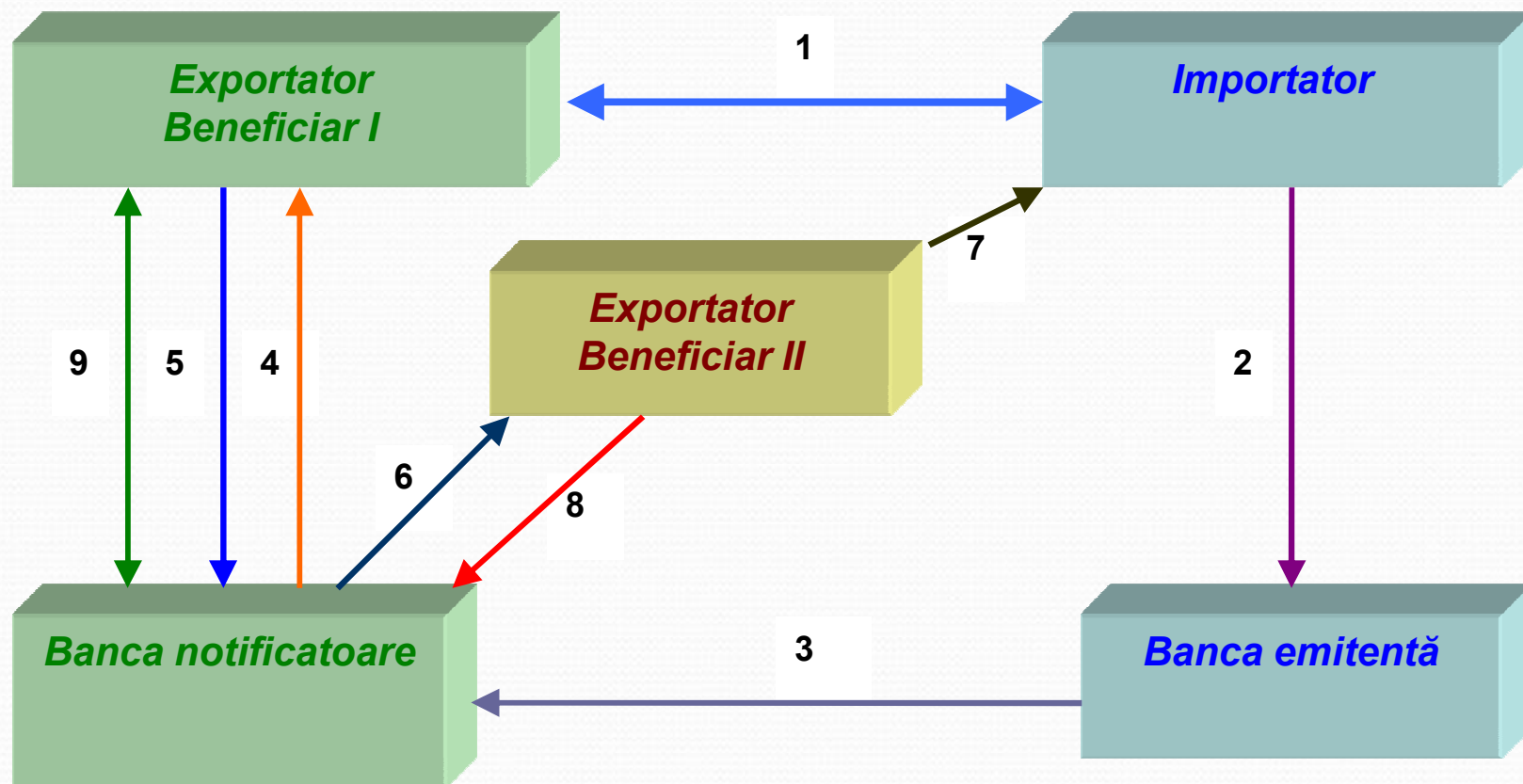
➤ Din punctul de vedere al **exportatorului**, **cel mai avantajos** este **acreditivul documentar irevocabil și confirmat**, **domiciliat** la o **bancă** din **țara sa** și **cu plata la vedere** deoarece:

- ❖ este asigurat că **nu va fi retras sau modificat** de către **ordonator** în termenul de valabilitate (este **irevocabil**)
- ❖ beneficiază de **garanția** unei **bănci terțe** (alta decât cea **emitentă**) că **plata va fi efectuată** (este **confirmat**)
- ❖ **plata se va efectua fără întârziere**, economisindu-se timpul necesar pentru transmiterea documentelor între **băncile** celor două țări (este **domiciliat** în **țara exportatorului**)
- ❖ **va încasa contravaloarea mărfii** imediat ce se depun documentele la **banca plătitoare** (este cu **plata la vedere**)

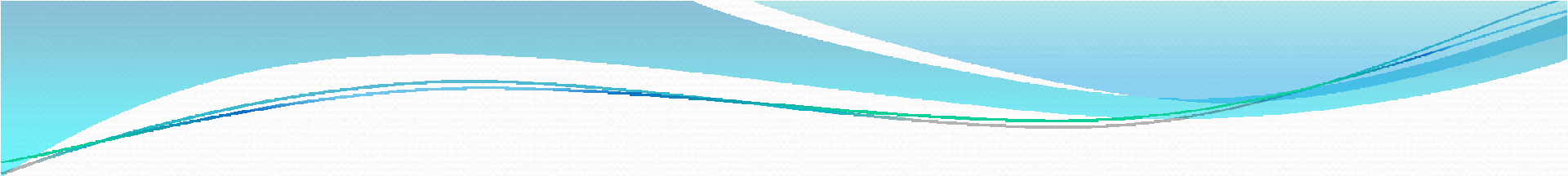
7.5.1 Acreditivul transferabil

- **Acreditivul transferabil** este un **acreditiv** în baza căruia **beneficiarul** poate cere **băncii plăitoare** să permită utilizarea **acreditivului** în *totalitate* sau *parțial* de către **unul** sau **mai mulți terți** (**beneficiari secundari**)
- **Publicația 500** precizează că un **acreditiv** este **transferabil** numai dacă acest lucru este *stipulat în mod expres* de către **banca emitentă**

Mecanismul derulării acreditivului transferabil

1. **contract comercial internațional**
2. ordin de deschidere a **acreditivului**
3. deschidere **acreditiv**
4. notificare deschidere **acreditiv**
5. transfer **acreditiv** asupra **beneficiarului II**
6. notificare deschidere **acreditiv**
7. expediere marfă
8. depunere documente și încasare plată
9. depunere documente și încasare plată

-
- ➔ **Acreditivul transferabil** se folosește în cazul **exportului prin intermediari**, atunci când **furnizorul mărfurilor** nu tratează direct cu **cumpărătorul final**
 - ➔ **Intermediarul (comisionarul)** va cere **cumpărătorului** să deschidă un **acreditiv documentar irevocabil transferabil**, utilizabil și plătitibil la **banca sa**
 - ➔ **Banca intermediarului** va **transfera** apoi **acreditivul** la **banca furnizorului**, **intermediarul** putându-și astfel îndeplini **obligațiile contractuale** față de **furnizor**, fără a folosi propriile fonduri și fără a recurge la credite bancare

✓ Observații:

- ✓ pentru siguranța operațiunii, este bine ca **acreditivul original** să fie **confirmat** de **banca intermediarului** dacă acesteia i se cere să se angajeze și să efectueze **transferul acreditivului** în favoarea **furnizorului (beneficiarul secundar)**
- ✓ fără această confirmare, **banca** se va limita **să transfere acreditivul** în favoarea unui terț, fără niciun angajament din partea sa

➡ **Banca intermediarului** este cea care **va aviza beneficiarul secundar** în legătură cu **transferul acreditivului**

➡ După deschiderea **acreditivului**, **beneficiarul secundar** va prezenta documentele prin **banca sa, băncii avizatoare (notificatoare)**

➡ La primirea documentelor, **banca notificatoare** va înlocui documentele **beneficiarului secundar** (în principal **factura**) cu cele ale **primului beneficiar** care vor fi emise pe **suma totală a acreditivului original**

➡ **Banca avizatoare** va prezenta documentele **băncii emitente**,
obținând plata

➡ La primirea banilor, **banca plăitoare** va plăti **beneficiarului secundar suma** care i se datorează iar **diferența** o va plăti **primului beneficiar**

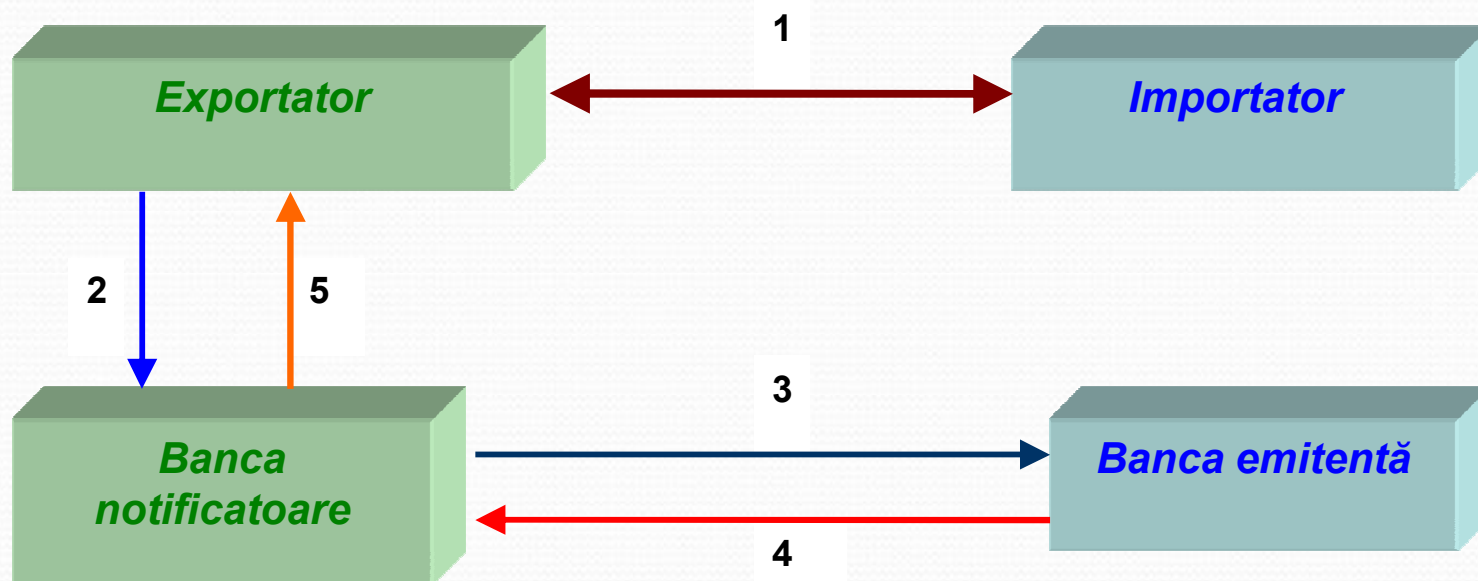
✓ **Observații:**

- ❖ dacă **acreditivul** nu prevede în alt fel, el nu poate fi transferat decât o singură dată, deci **beneficiarul secundar** nu poate transfera **acreditivul** unei **terțe părți**
- ❖ **acreditivul transferabil** va fi deschis în aceleași condiții și termeni cu ai **acreditivului original** cu excepția:
 - ➔ valori **acreditivului**
 - ➔ prețul unitar poate fi mai mic pentru a permite **comisionarului** să-și ia **profitul (comisionul)**
 - ➔ data expirării **acreditivului** și ultima dată de livrare vor fi anterioare celor din **acreditivul original**

7.5.2 Acreditivul cu plata prin acceptare

➔ **Acreditivul cu plata prin acceptare** este utilizat în cazul unui **export pe credit** și nu are o durată mai mare de 60-120 zile

Mecanismul derulării acreditivului cu plata prin acceptare

1. încheierea **contractului de vânzare internațională**
2. **exportatorul** remite **băncii notificatoare** documentele de expediție împreună cu o **cambie** trasă asupra **băncii emitente**
3. **banca notificatoare** transmite **băncii emitente** documentele și **cambia**
4. după verificarea documentelor, **banca emitentă** acceptă **cambia**
5. **banca notificatoare** remite **exportatorului** **cambia acceptată** de **banca emitentă**

✓ **Observații:**

- ❖ prin **mecanismul cambial** se garantează plata la **vânzarea pe credit** făcută de **exportator**
- ❖ dacă **exportatorul** are nevoie de lichidități, poate da instrucțiuni **băncii sale** să **sconteze cambia acceptată** de **banca emitentă**
- ❖ la **scadența cambiei**, ultimul beneficiar al acesteia (de exemplu banca de scont), va încasa contravaloarea acesteia (respectiv **suma înscrisă în acreditiv**) de la **banca emitentă**

7.5.3 Acreditivul cu plata diferată (amânată)

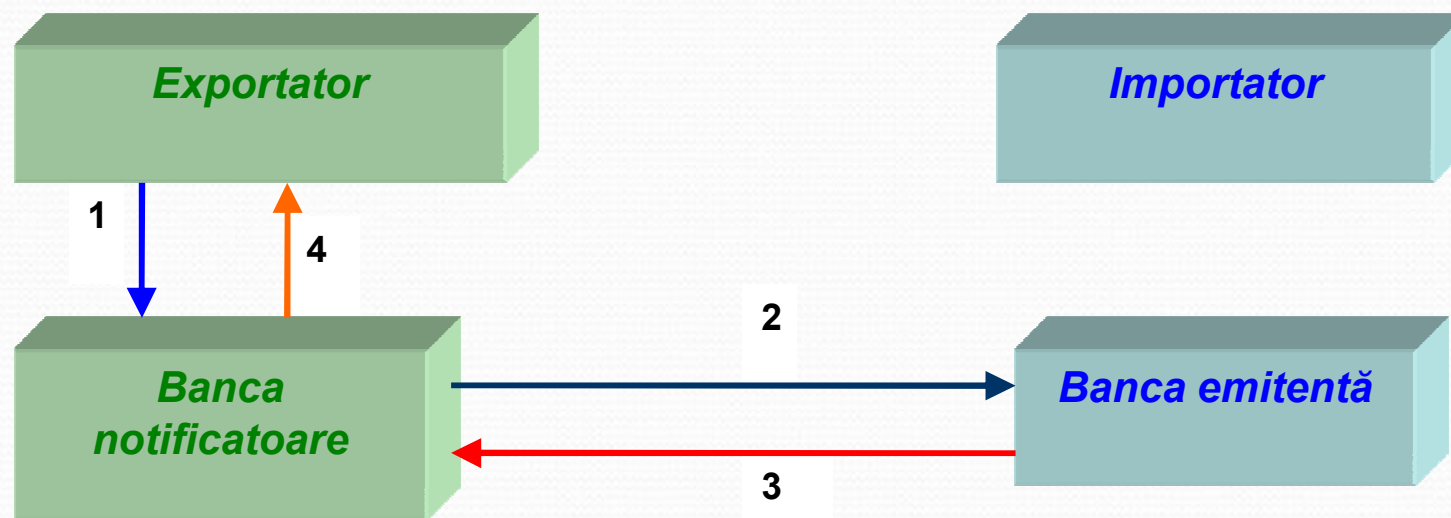
În cazul **acreditivului cu plata diferată**, plata documentelor **nu se face în momentul prezentării acestora** la **bancă** de către **beneficiar**, ci la o **dată ulterioară**, menționată în **acreditiv**

- ➡ practic înseamnă **o finanțare a importatorului**, care **primește documentele și poate ridica marfa înainte de efectuarea plății**
- ➡ ceea ce impune **luarea de măsuri pentru garantarea plății** (de exemplu prin **acceptarea unei cambii**, care **să acopere contravaloarea acreditivului și costul creditării**)

Acreditivul cu plata diferată se utilizează atunci când **importatorul** este un **comerciant** care **urmează să revândă mărfurile** pe **piața locală** sau **internațională**, **încasând contravaloarea lor** și **plătind** pe **exportator**, după ce **și-a oprit marja proprie**

Mecanismul derulării acreditivului cu plata diferată (amânată)

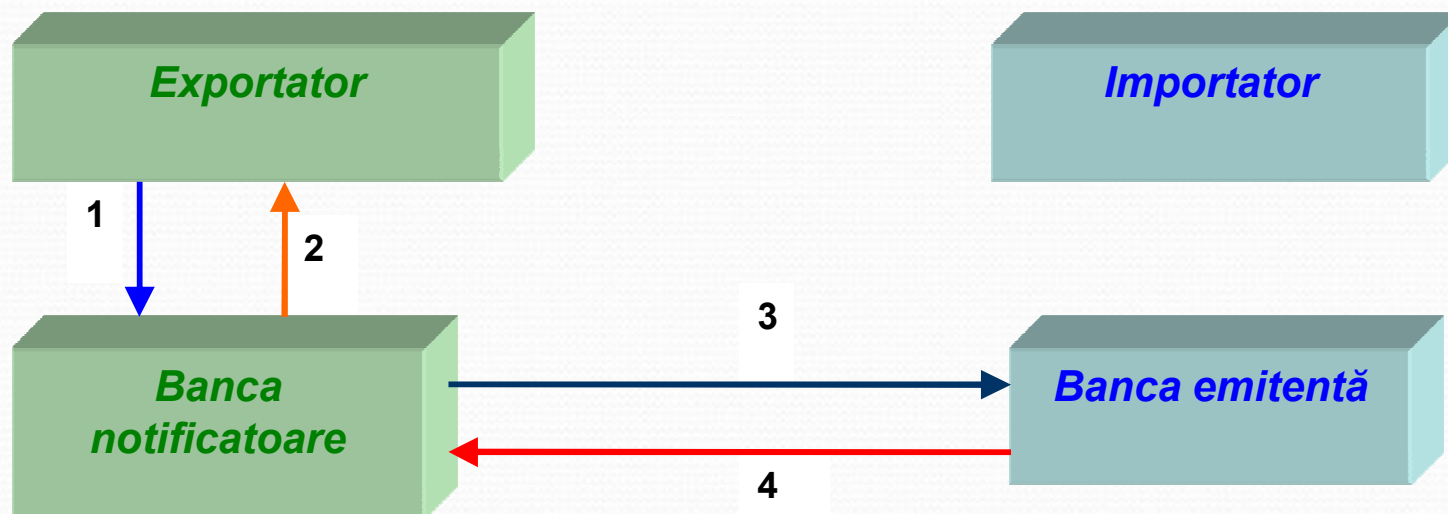

1. **exportatorul** remite **băncii notificatoare** documentele de expediție
2. documentele sunt trimise **băncii emitente**
3. după verificarea documentelor, **banca notifică** data plății
4. **banca avizează** conformitatea documentelor și notifică, sub rezerva primirii fondurilor, data plății

7.5.4 Acreditivul cu plata prin negociere

- ➔ În cazul **acreditivului cu plata prin negociere**, **exportatorul** prezintă **băncii** documentele însoțite de **cambii cu scadența la vedere sau la termen**, trase asupra **importatorului** sau **băncii emitente** sau **altei persoane** indicate în **acreditiv**
- ➔ **Banca negociatoare achită cambiile** și împreună cu documentele le remite **băncii emitente** de unde își recuperează banii
- ➔ **Operațiunea de negociere** constă în **“cumpărarea” cambiilor** spre a fi **“vândute” băncii emitente**

Mecanismul derulării acreditivului cu plata prin negociere

1. **exportatorul** remite **băncii** documentele de expediție și **cambiile**
2. **banca negociatoare** efectuează plata
3. remiterea documentelor de expediție și a **cambiilor băncii emitente**
4. **banca emitentă** efectuează plata în favoarea **băncii negociatoare**

➡ **Acreditivul cu plata prin negociere** permite **exportatorului** să încaseze **imediat** prețul ce i se cuvine

➡ pentru **operațiunea efectuată**, **banca percepe un comision de negociere** și **își reține dobânda** pentru **intervalul scurs din momentul negocierii până în momentul încasării banilor** de la **banca emitentă**

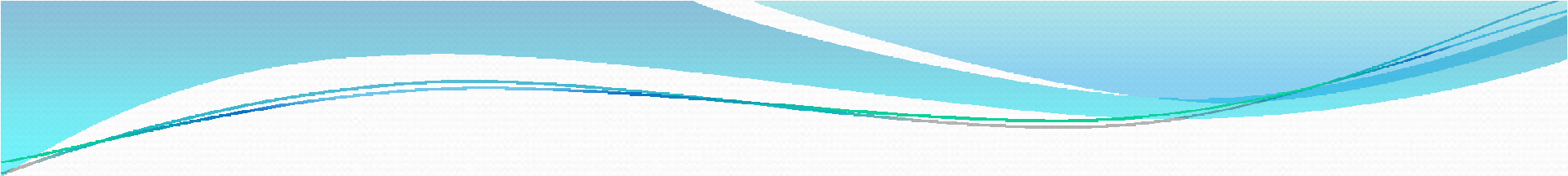
➡ **Acreditivul cu plata prin negociere** poate fi folosit, ca și **acreditivul cu plata prin acceptare**, pentru **finanțarea exportatorului care livrează pe credit**

7.5.5 Acreditivul cu clauză roșie → *red clause*

➡ **Acreditivul cu clauză roșie** prezintă o **clauză specială** (**scrisă tradițional cu cerneală roșie**) prin care se autorizează **banca plăitoare** (sau cea **confirmatoare**) să efectueze un **avans de fonduri** către **beneficiar** înainte de expedierea mărfurilor

➡ acest **avans** (reprezentând o **cotă procentuală din valoarea acreditivului** sau, mai rar, **întreaga valoare a acestuia**) este **deductibil** din **valoarea reglementării finale și rambursabile** în caz de **neexecutare a contractului**

➡ **Acreditivul cu clauză roșie** este o **modalitate de finanțare a exportatorului de către importator** ➡ **importatorul** poate cere o anumită **garanție** din partea **beneficiarului până la livrarea mărfii și depunerea documentelor respective**

➡ **Acreditivul cu clauză roșie** este utilizat în mod special în **operațiunile de intermediere**, când **exportatorul** are mai mulți furnizori locali (care trebuie plătiți cash la livrare) sau mărfurile sunt procurate de la licitații locale cu plata pe loc (**avansul** trebuie să acopere contravaloarea mărfurilor livrate)

➡ **Acreditivul cu clauză roșie** poate fi utilizat și atunci când trebuie acordat un **avans producătorului** în vederea **procurării în valută** a unor materiale necesare fabricării mărfii contractate (sau pentru alte plăți la export)

7.5.6 Acreditivul reînnoibil → revolving

➡ **Acreditivul revolving** este deschis pentru **o anumită valoare (tranșă)**, urmând ca **banca să-l reîntregească (reîncarce) automat** pentru **fiecare nouă tranșă** ➡ **totalul sumelor** astfel **reînnoite** trebuie să se încadreze în **valoarea globală a acreditivului**

➡ modul de încărcare a **tranșei**:

- ✓ **în funcție de timp** (valoarea inițială se reîntregește lunar, trimestrial, de un număr de ori într-un anumit interval de timp)
- ✓ **în funcție de valoare** (de exemplu **cote determinate**, până se atinge **valoarea globală a acreditivului**)

➡ **Avantajele acreditivului revolving:**

- ✓ se poate folosi pentru **valori mici**;
- ✓ **costul** este **mai puțin ridicat** față de cel al *mai multor acreditiv cumulate* pentru aceeași tranzacție;
- ✓ permite o **eșalonare judicioasă a livrărilor**;
- ✓ **activitatea administrativă** este **simplificată**;
- ✓ **cumpărătorul** nu-și imobilizează o sumă mare pentru livrarea mărfii;
- ✓ **vânzătorul** are **siguranța livrării întregii producții realizate** pentru obținerea **valorii totale a acreditivului**.

7.5.7 Acreditiv documentare reciproce

➡ **Acreditiv documentare reciproce** sunt specifice **operațiunilor de contrapartidă** (efectuarea unui **import** este legată de efectuarea unui **export** din **țara importatoare** în **țara exportatoare**)

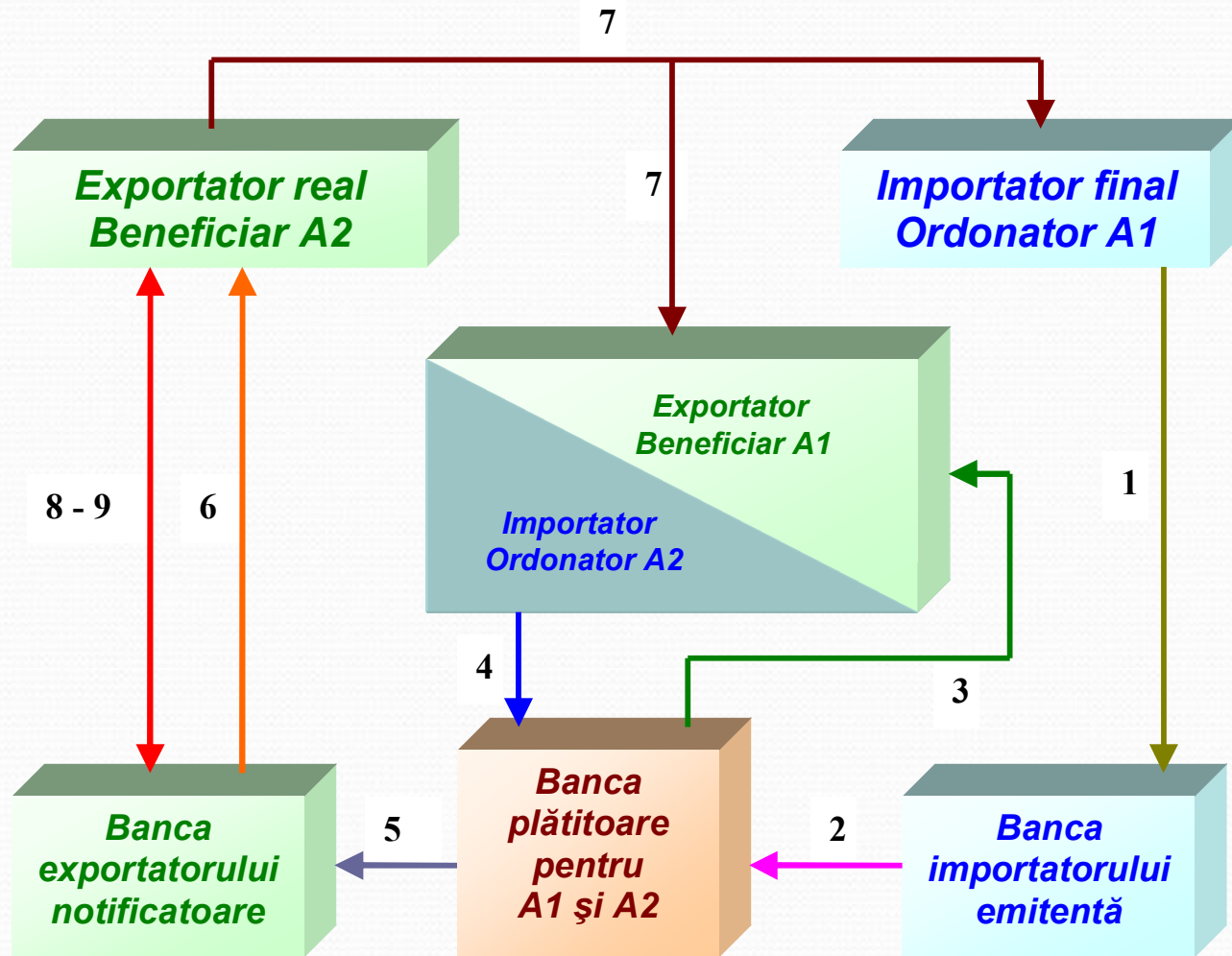
➡ **Acreditiv documentare reciproce** pot fi:

- **simple** → când **importatorul** include în **acreditiv clauza de intrare în vigoare la deschiderea acreditivului simetric**
- **de valoare (a valoir)** → prin care disponibilitățile cerute prin **acreditiv** sunt utilizate pentru **acoperirea celui alt acreditiv**, iar plata se face numai **în limita valorii efectiv utilizate**
- **garantate (escrow)** → care cuprind o **clauză de garanție** prin care **banca emitentă** își asumă obligația de a efectua plata în cazul în care **acreditivul** partenerului **expiră neutilizat total sau parțial**, chiar dacă **partenerul în contrapartidă nu livrează integral sau parțial marfa în termenul convenit**

7.5.8 Acreditivul subsidiar (“spate la spate”) → *back-to-back*

- ➔ *Acreditivul back-to-back* este *acreditivul* deschis de unul din parteneri, în calitate de *importator*, pe baza unui *alt acreditiv*, deschis în favoarea sa, în calitate de *exportator*.
- ➔ *Acreditivul back-to-back* poate fi folosit în *operațiunile de intermediere pe piața locală* sau în *operațiunile de reexport*

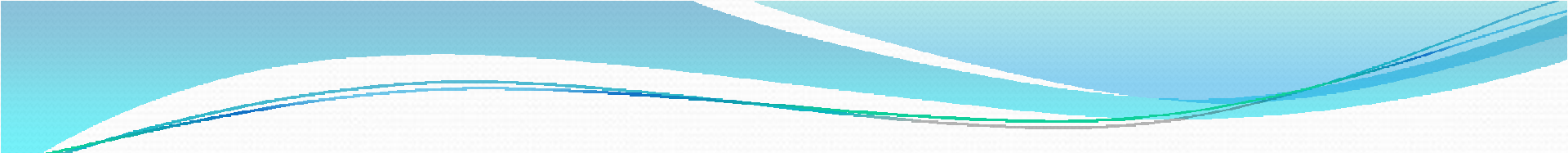
Mecanismul derulării acreditivului back to back

A1. *acreditiv original de import*

A2. *acreditiv subsidiar* deschis pe baza ***acreditivului original***

1. *ordin de deschidere a **acreditivului A1***
2. *deschidere **acreditiv A1***
3. *notificare deschidere **acreditiv A1***
4. *ordin de deschidere **acreditiv A2***
5. *deschidere **acreditiv A2***
6. *notificare deschidere **acreditiv A2***
7. *expediere marfă (direct sau prin intermediari)*
- 8 – 9. *plata contra documente*

➡ **Acreditivul subsidiar (back-to-back)** poate fi considerat o *alternativă* la **acreditivul transferabil**

➡ **Acreditivul subsidiar (back-to-back)** poate fi folosit în locul **acreditivului transferabil** atunci când **acreditivul original nu conține clauza de transferabilitate** sau **beneficiarul principal dorește să schimbe termenii din acreditivul original**

➡ În acest caz, **beneficiarul principal** (care poate fi un **intermediar** sau o **casă de comerț**), va cere **băncii sale** să deschidă un **acreditiv** în favoarea **beneficiarului secundar**, care se va **“sprijini”** pe **acreditivul original** (de unde și denumirea de **“spate-în-spate”**)

Există 2 tipuri **de acreditiv back-to-back**

- **acreditiv back-to-back concordant** → când deschiderea **acreditivului subsidiar** necesită *aceleași documente* ca și **acreditivul original**
- **acreditiv back-to-back neconcordant** → când **acreditivul original**, după **schimbarea facturii** și dacă e cazul a **cambiei**, nu poate fi utilizat cu documentele necesare la **acreditivul subsidiar**

➡ **Avantajele acreditivului back-to-back:**

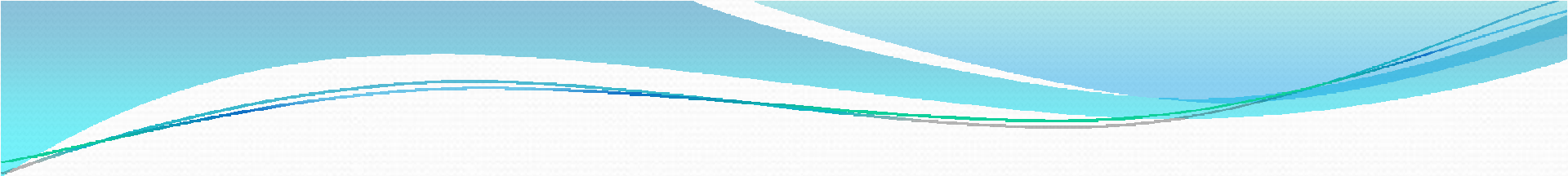
- ✓ **permite intermediarilor cu capacitate financiară mai redusă** să realizeze **tranzacții internaționale de valoare ridicată**;
- ✓ **dă siguranță cumpărătorului final**;
- ✓ **inițiatorul** poate angaja operațiuni de transport, vamale etc.
- ✓ **se pot schimba condițiile** din **acreditivul original** (de exemplu **se pot alege alte termene de plată**)

✓ **Observații:**

- ✓ în cazul în care **cele două părți implicate în derularea finală a tranzacției se cunosc** (**exportatorul real** și **importatorul final**), atunci **marfa este expediată direct** (de la primul la ultimul) → **documentele sunt expediate** la **banca exportatorului**, acesta procedând dacă e cazul, la **schimbarea facturii sau a altor documente conform condițiilor** din **primul acreditiv**;
- ✓ spre deosebire de **acreditivul transferabil**, la **acreditivul back-to-back cumpărătorul** nu este neapărat la curent că operațiunea se derulează printr-un **intermediar (comisionar)**;
- ✓ în cazul **acreditivului transferabil**, **comisionarul** și **banca sa nu au nicio obligație** (cu excepția cazului în care se confirmă **acreditivul**), în timp ce la **acreditivul back-to-back** ei au **obligațiile și răspunderile depline** ale oricărui **acreditiv**

7.5.9 Acreditivul documentar cesionat

- ➔ **Cesionarea acreditivului documentar** se practică atunci când *nu* este posibilă utilizarea **acreditivului transferabil** sau a **acreditivului back-to-back**, pentru a transfera în condiții de siguranță **acreditivul** în favoarea unui **terț**
- ➔ **Intermediarul** în favoarea căruia s-a deschis un **acreditiv**, poate **ceda** în totalitate sau parțial, **dreptul de creanță** dobândit prin **acreditiv** unui **terț**, **exportatorul real**
- ➔ **Declarația de cesiune** (se face în scris, precizându-se suma la care se referă) este prezentată de către **beneficiarul acreditivului (cedentul)** **băncii sale**, care notifică **cesiunea beneficiarului acesteia** (putând astfel să confirme și **acreditivul**)

-
- ➔ **Banca** precizează **cesionarului** că **îi va vărsa direct suma cedată**, după **realizarea acreditivului**, dacă toate condițiile privind **folosirea acreditivului** vor fi îndeplinite
 - ➔ Spre deosebire de acreditivul transferabil, în cazul cesiunii, cessionarul nu poate utiliza acreditivul el însuși
 - ➔ Dacă **beneficiarul acreditivului** nu dorește sau nu este în măsură să **utilizeze acreditivul**, prezentând documentele necesare, **cesionarul nu va putea fi creditat** cu suma ce îi revine

7.6 Scrisorile de credit

- ➔ **Scrisorile de credit** sunt *variante ale **acreditivului*** utilizate cu precădere în țările de influență bancară anglo-saxonă (Marea Britanie, Australia, Japonia etc)
- ➔ **Scrisorile de credit** au apărut în SUA → legea federală nu autorizează băncile naționale să emită garanții → sistemul bancar al SUA s-a adaptat prin formula **scrisorilor de credit** (care *impune utilizarea efectelor de comerț în mecanismul plății*)

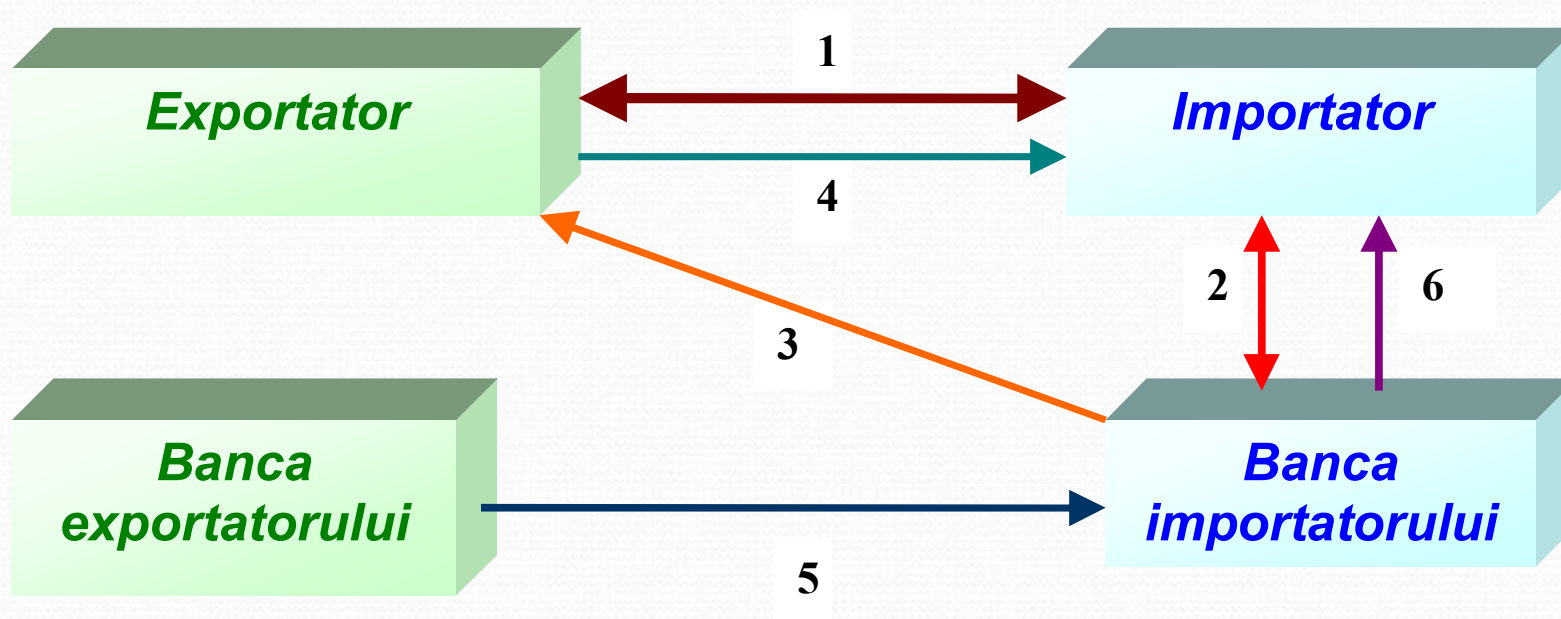
7.6.1 Scrisoarea de credit comercială → *Commercial Letter of Credit*

➡ **Scrisoare de credit comercială** este un document prin care **banca emitentă** **se angajează în mod irevocabil** față de **exportator**, să onoreze **cambiile** trase asupra ei de către **acesta**, fie **prin plată** (dacă acele **cambii** sunt **la vedere**) sau **prin acceptare** (dacă acele **cambii** sunt **la termen**) cu condiția ca, odată cu **cambiile**, să fie prezentate și **documentele** menționate în **scrisoarea de credit comercială**, prin care **se atestă expedierea mărfii** → documentele, însoțite de **cambii**, sunt prezentate **băncii emitente**, până la o anumită dată, specificată în **scrisoarea de credit comercială**

✓ Observații:

- ✓ spre deosebire de **acreditiv**, **scrisoarea de credit comercială** este domiciliată întotdeauna în străinătate, la **sediul băncii emitente** din **țara importatorului** sau dintr-o **țară terță**
 - aceasta înseamnă că **exportatorul** trebuie să aștepte plata până la sosirea documentelor și a **cambiilor** la **sediul băncii emitente**, perioadă în care **acordă de fapt un credit cumpărătorului** (chiar în cazul în care **cambiile** sunt **la vedere**)
 - pentru a încasa imediat contravaloarea mărfurilor livrate, **exportatorul** trebuie să **sconteze cambiile**, după **acceptarea lor** de către **banca emitentă** a **scrisorii de credit comerciale** (**la scadență** se va prezenta pentru încasare la **banca emitentă**, **ultimul posesor** al **cambiilor**)
- ✓ spre deosebire de **acreditiv**, **scrisoarea de credit comercială nu presupune acoperirea cu fonduri a angajamentului de plată chiar în momentul emiterii ei** → deci pentru **importator** este o formulă mai avantajoasă decât **acreditivul**

Mecanismul derulării scrisorii de credit comerciale

1. încheierea **contractului comercial internațional**, cu plata prin **scrisoarea de credit comercială**
2. **importatorul** încheie cu **banca sa** un **contract**, prin care **aceasta** este autorizată să emită **scrisoarea de credit comercială**, angajându-se față de **exportator** să onoreze **cambiile** trase asupra sa → **banca** va face plata din contul **importatorului** sau dintr-un **credit** acordat acestuia
3. **banca importatorului** trimite **scrisoarea de credit comercială direct exportatorului**, autorizându-l să tragă **cambii** asupra sa
4. la primirea **scrisorii de credit comerciale**, **exportatorul expediază marfa și obține documentele necesare încasării prețului**

5. **exportatorul** trimite documentele însoțite de **cambii** la **banca emitentă** a **scrisorii de credit comerciale**, la primirea cărora, aceasta **va face plata imediat** (cazul **cambiilor la vedere**) la ordinul **băncii** indicate de către **exportator** ca **beneficiar**, sau le **va accepta** prin semnare (cazul **cambiilor la termen**), urmând ca acestea să devină *liber negociabile* conform dreptului cambial

6. **banca emitentă** remite **importatorului** documentele de expediție a mărfii pentru ca acesta să intre în posesia mărfurilor ajunse la stația de destinație

➡ Plata prin **scrisoarea de credit comercială** prezintă **siguranță** atât pentru **exportator** (care are în acest sens *angajamentul irevocabil al băncii emitente*) cât și pentru **importator** (deoarece **onorarea cambiilor** se face numai cu dovedirea prin documente a îndeplinirii obligațiilor **vânzătorului**)

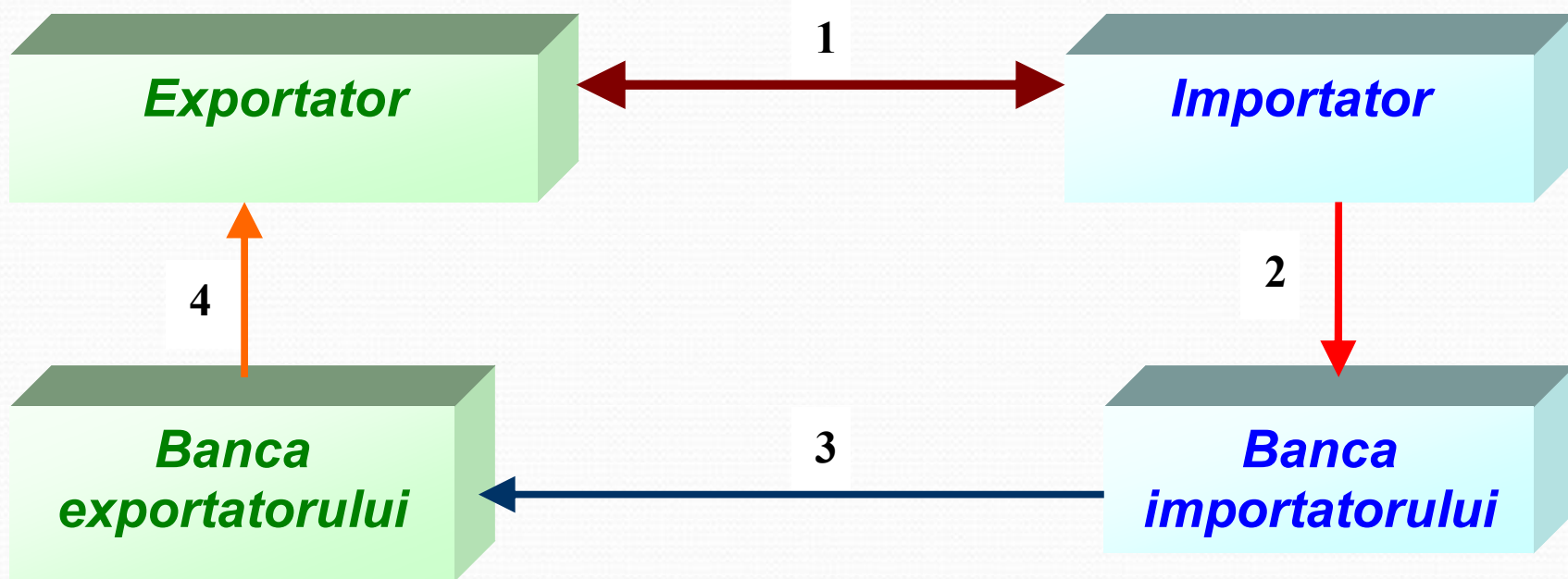
7.6.2 Scrisoarea de credit stand-by → *Stand-By Letter of Credit*

➡ *Scrisoarea de credit stand-by* reprezintă o **garanție** emisă de **banca importatorului** în favoarea **exportatorului**, pentru o anumită sumă convenită în **contractul comercial internațional**, la care **exportatorul poate apela în cazul nerespectării obligației de plată** de către **debitor**

➡ În practică se folosesc două tipuri **de scrisoare de credit stand-by**

- **de indemnizare** → care se emite ca **garanție** pentru prestări de servicii, rambursarea unor împrumuturi etc,
- **de plată** → care se emite în favoarea unui **cumpărător** sau unei **bănci** pentru a **garanta operațiuni comerciale** sau **plata incasoului documentar**

Mecanismul derulării scrisorii de credit stand-by

1. încheierea **contractului comercial internațional** în care **se prevede plata la termen**, aceasta fiind **garantată** prin **scrisoarea de credit stand-by**

1. **importatorul** dă ordin **băncii sale (banca emitentă)** să deschidă **scrisoarea de credit stand-by**

2. **banca emitentă** remite **băncii exportatorului scrisoarea de credit stand-by**

3. **banca exportatorului** îi remite **exportatorului scrisoarea de credit stand-by**

➡ **Scrisorile de credit stand-by** sunt transmise de **bănci** prin poștă, telex sau prin mesaje **SWIFT**

✓ **Observații:**

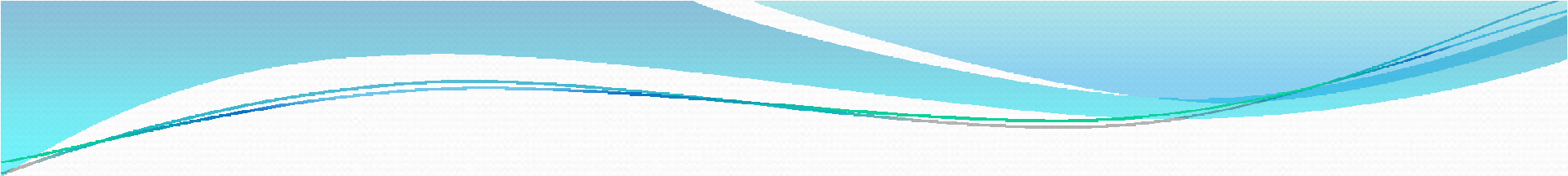
- ✓ **scrisoarea de credit stand-by se deosebește de scrisoarea de credit comercială** prin aceea că **părțile implicate pleacă de la premisa că ea va fi exercitată doar prin excepție** (adică **părțile se așteaptă ca obligația garantată să fie executată efectiv de debitor**)
- ✓ ca și în cazul **scrisorii de credit comerciale**, **banca emitentă** își asumă **obligația** să facă plata către **beneficiar** la prezentarea documentelor specificate în **scrisoare**

➡ **Avantajele** utilizării **scrisorii de credit stand-by de plată**

- ✓ este o operațiune ușor de realizat
- ✓ costul ei este mai redus decât cel al unui **acreditiv documentar obișnuit** (dacă **scrisoarea nu este exercitată**)
- ✓ facilitează eșalonarea livrărilor
- ✓ având un termen de valabilitate, permite cunoașterea datei până la care părțile sunt angajate
- ✓ plățile parțiale sunt deduse din suma totală pentru care a fost deschisă

7.7 Scrisoarea de garanție bancară

- ➔ **Scrisoarea de garanție bancară** reprezintă un *înscriș* prin care o **bancă**, denumită **garant**, se *angajează în mod irevocabil* că, în cazul în care o **anumită persoană** (fizică sau juridică), **debitorul principal**, **nu va plăti la termen o sumă determinată și indicată expres în scrisoare, să plătească ea însăși** suma neachitată în favoarea **beneficiarului de drept**
- ➔ Prin **scrisorile de garanție bancară**, **băncile nu garantează fapte**, ci **preiau întotdeauna obligația de plată** pentru situația în care cel **garantat** nu și-a îndeplinit obligația contractuală

➡ După **angajamentul băncii garante**, **scrisorile de garanție bancară** pot fi:

- **simple** → când **banca garantă** poate cere **beneficiarului** să urmărească mai întâi pe **debitorul principal** și numai dacă acesta nu poate să achite suma, ea să efectueze plata
- **solidare** → caz în care **beneficiarul** poate cere executarea plății de către bancă, fără ca în prealabil să urmărească pe **debitorul principal** și fără ca **banca garantă** să poată obiecta sau opune

După **obiectivul garantat**, **scrisorile de garanție bancară** pot acoperi următoarele situații:

- ✓ se garantează că, până la o dată stabilită, **un plătitor (importator)** va deschide un **acreditiv documentar** în favoarea unui **furnizor (exportator)**
- ✓ o **bancă** se angajează să plătească documentele primite la plată prin **incasso documentar** → astfel se îmbină modalitatea de plată, **incasso documentar**, cu **scrisoarea de garanție bancară** → creează avantaj pentru **vânzător**

Modul de garantare a încasării documentelor aferente livrării mărfurilor

- ✓ o **bancă garantează executarea** de către **furnizor** a unui **contract**, în *bune condițiuni*
- ✓ o **bancă garantează cumpărătorului străin restituirea avansului** acordat **furnizorului**, dacă acesta *nu livrează mărfurile din culpa lui* → se utilizează îndeosebi în cazul **acreditivului documentar cu clauză roșie**
- ✓ în privința *participării la licitațiile internaționale*, **se garantează** că *întreprinderea care și-a adjudecat tranzacția*, **va finaliza contractul**

 În emiterea și utilizarea **scrisorilor de garanție bancară nu există uzanțe internaționale** → **băncile emitente** trebuie să-și ia toate măsurile de siguranță necesare pentru ca **debitorul principal** să plătească suma *cuvenită* și numai într-o *situație extremă* **banca** să achite această valoare (având posibilitatea de a-și recupera sumele de la **debitor**).